

„Ne străduim să binemerităm cinstea de a fi primul județ erou pentru producțiile din agricultură“

Interviu cu tovarășul
ION TARACHIU,
prim-secretar
al Comitetului județean Ialomița
al P.C.R.,
președinte al Comitetului executiv
al Consiliului popular județean

— Ne-am obișnuit să zicem că Ialomița e un județ al piinii. E, veți fi de acord, o expresie frumoasă, onorantă pentru oamenii județului, dar ca mai în seamnă, iarăși veți fi de acord, multă seriozitate, multă ordine, multă sudoare. Care e, stimate tovarășe prim-secretar, starea piinii în Ialomița acestui an?

— Situația e bună, dar putea fi și mai bună. Aplicând în practică prețioasele indicații date de tovarășul Nicolae Ceaușescu cu prilejul numeroaselor și scurte vizite de lucru făcute de secretarul general al partidului în județ, agricultura Ialomitei a îndeplinit și în acest an sarcinile de plan pentru întregă suprafață cultivată cu grâu, livrând totodată 23 de mii de tone peste prevederile contractuale. Altfel vorbind, Ialomița a contribuit la piinea țării, peste plan, cu 23 de garnituri de tren a câte 100 de vagoane fiecare. La recenta Consfătuire de lucru pe problemele agriculturii, ținută săptămîna trecută, tovarășul Nicolae Ceaușescu a avut cuvinte de laudă la adresa noastră, aprecieri care, firește, ne-au bucurat, dîndu-ne măsura muncii prestate. Dar, așa cum sublinia însuși secretarul general al partidului, mai sînt resurse, mai e destul loc pentru mai bine. Așa sînd lucrurile, nu ne putem declara pe deplin mulțumiți de ce-am realizat. Numai că, în primăvară, ne-am confruntat cu greutăți, o parte din suprafața ocupată cu grâu fiind acoperită de ape. Oamenii însă au săpat sute și mii de kilometri de canale, de santuri, de rigole și au izbutit să salveze recoltele. Acolo unde s-a muncit cu ambiție și perseverență, cu eroism chiar, producțiile au răsplătit din plin eforturile țărănilor Ialomiteni, cooperativele agricole din Grindu, Balaciu, Girbovi, Munteni Buzău, Cocora, Colița, Mîloșești etc. reușind să obțină.

(Continuare în paginile 12—13)

OIDIU IOANIȚOIA ■

Septembrie

Septembrie. Castanele-si sparg osul frunții în somnul trotuarelor. Drumurile intră în faguri de pleă. Porumbul stă cu pîntecele în iarbă naltă și veche, așteptarea e tîrzie și are cîini buni. Orice pas încercat în toamna românească e o lecție de educație patriotică. Elfii nopților de vară dorm acum închiși în misterul florilor de iasomie. Urmarea fecundă a jocului lor: pîrguiețile nostalgice din lunecarea zării, funigeli încalcînd lumina, sunele rece al cupei de lemn izbîndu-se-n vînt de timpla stînilor. Septembrie. Fumegă o tristețe ușoară. — ea ține de specificul național — fiecare început de toamnă deschide o zodie rînită. În septembrie știm că bujorii laptelui, care sînt miei, s-au schimbat în berbeci, iar deasupra lor luna arde ca o lupoaică cu laba spartă de glonț. Întreruptă-n noi ca bușuocul în rama icoanei, tristețea toamnei nu doare. E ființa timpului care se incovoale ca să asculte cum, prin pămînturi, unsă cu uleiuri, trece o căruță, comprimînd anii, reinălțînd divinitatea iubitelor duse. Burghiuri blinde dau găuri în nuc și astfel stingerile nu mai sînt de purpură, ci de iod, trandafirii iau chip maur, găleți cu struguri cad în chivotul fintinilor — tot acolo, soarele intră într-o succesiune de simboluri — amăgirea e un cîntec cu capul tăiat, vremea-i o legendă monahală, cerul scutură metempsihoză. Nordul pierde țipătul cocorilor. E liniște. Bolnavi de trecut, ei respiră cu nări galbene cirlișele unditelor aruncate-n veșnicia amintirii — amestec de iazuri surpate, flori de porțelan fără cuget și brumă din suferința viitorilor. Și totuși nimic nu doare, fiindcă septembrie e o moară lucrînd în vadul de sub cramă, unde spicul melancolic dă în aur și curpenii de viță scapără focuri în calea turmelor coborînd să bea solemnitatea Dunării.

Intimitatea românească are culoarea frunzelor din toamnă. Dar, suspiciosule septembrie, de ce mă bănuiești că am iubit prea mult luna iunie?

FANUȘ NEAGU ■

Primul vehicul românesc pe pernă magnetică

Iată-l în fața noastră: nu în carne și oase, cum se spune, ci în metal, sticlă, circuite electronice și aer... în loc de roți. Este primul vehicul românesc pe pernă magnetică, „Magnibus 01”, purtînd însemnele Institutului politehnic „Traian Vuia” Timișoara și Electroputere Craiova. Vehiculul a fost complet terminat, iar startul experimental va fi dat probabil pe la mijlocul lunii septembrie pe „calea ferată” (fiind vorba de deplasare pe pernă de aer, vă dați seama că nu e vorba de o cale ferată obișnuită), construită în acest scop pe marginea unui teren de fotbal al politehnicii timișorene. Cei dinții spectatori nu vor fi însă suporterii faimoasei Poli, ci creatorii lui „Magnibus 01”. Se deschid astfel noi perspective în transportul interurban, între altele posibilitatea ca distanța București — Constanța să fie parcursă în 50 de minute.

(Continuare în pag. 6)

LIONEL NIȚESCU ■

Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu

la Consfătuirea de lucru în problemele agriculturii

O agricultură de înaltă productivitate în toate unitățile

La sfîrșitul săptămîinii trecute, sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, la sediul C.C. al P.C.R. a avut loc o consfătuire de lucru cu cadre de bază de partid și din agricultură, primii secretari și secretarii cu probleme agrare ai comitetelor județene de partid, organizatorii de partid din consiliile unice agroindustriale, directorii direcțiilor județene agricole, ai trusturilor întreprinderilor agricole de stat, trusturilor pentru mecanizarea agriculturii și trusturilor horticole, directorii de unități agricole de stat și stațiuni de mecanizarea agriculturii, președinți de unități agricole cooperatiste. La consfătuire au luat parte tovarășii Ilie Verdec, Iosif Banc, Emil Bobu, Virgil Cazacu, Ion Coman, Constantin Dăscălescu, Ludovic Fazekas, Dumitru Popescu, Petru Enache, Ilie Rădulescu. Au luat parte, de asemenea, șefi și adjuncți de șefi de secție la C.C. al P.C.R., activiști de partid, cadre de conducere din ministere și alte instituții centrale, reprezentanți ai organizațiilor de masă și obștești, redactori șefi ai presei centrale.

Evidențindu-se printr-un pronunțat caracter de lucru, specific stilului de muncă al secretarului general al partidului, dialogului permanent pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu îl poartă cu activul de partid, cu cadrele de conduce-

re din economie, cu oamenii muncii, constatarea a avut drept obiectiv analiza activității desfășurate pentru îndeplinirea planului producției agricole în acest an, a rezultatelor obținute pînă acum, stabilirea măsurilor necesare desfășurării în cele mai bune condiții a campaniei agricole de toamnă și pregătirii temeinice a producției anului viitor. Elementul esențial al consfătuirii l-a constituit magistrala cuvîntare rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu, în care se face o analiză profundă, la obiect, a problemelor care stau în fața agriculturii noastre în momentul de față. În acest cadru, cuvîntarea reliefează rezultatele bune obținute de lucrătorii ogoarelor în primele șapte luni ale anului în curs. Producțiile obținute pînă acum, ca și evaluarea culturilor de toamnă — se arată în cuvîntare — dau posibilitatea să se aprecieze că producția agricolă, pe ansamblu, este satisfăcătoare, iar în unele județe și la unele culturi, chiar bună, fapt ce creează condiții corespunzătoare pentru asigurarea bunei aprovizionări a populației în conformitate cu planul, atît în 1981, cît și în 1982, pînă la noua recoltă.

Este cunoscută tuturor interdependența dintre sporirea producției agricole și îmbunătățirea continuă a aprovizionării

(Continuare în pagina 3)

ION D. GOIA ■

Fotografii de SORIN POSTOLACHE ■

Copilul cu coasa

Invăț să urc pe munți cu coasa-n miini
Și cînd voi fi de bătlie gata
În brațul meu se va îngreuna,
Cîntînd, puterea brațului lui tata.

La școală cînd mă duc, fac drumuri lungi,
Un lanț de munți mi-s clasele primare
Cu coasa-n miini, vacanța mi-o petrec,
Cu ochii-n ierbi, invăț să am răbdare.

Cu greierii mă știu de mult de tot
De cînd aveam aceeași înălțime
Și, cînd cosesc, pe dinșii îi feresc
Ca ei, pe toți, trăind, să ne exprime

Dacă e greu în munți? Eu nu-nțeleg
În altă parte mi s-ar stinge talpa
Și din picioare aș cădea pe cîmp...
În munți e ca-n clopotniță la Alba.

Acum eu poate sînt abia copil
Mă țin și eu de lume cu o coasă
Și visul meu e să ajung viteaz
Întotdeauna rămînd acasă.

Mai batem cînepa

Mai batem cînepa mai melișăm
În noi doar amintirea mai îngînă
Un cîntec dintr-un veac trecut demult
Sîntem și noi, săracă și bătrînă.

Sîntem și noi Maria lui Ignat,
Trăim aici în Valea Minăstirii,
Și scoatem cînepa la melișat
La noi cresc prea arare trandafirii.

Și adineaori a trecut pe-aici
Pe-un cal albiu făcut să-i țină rangul
Un fiu al nostru de din veac în veac
Un moș cu ochi albaștri Avram Iancu.

Încolo ce să facem? Zăbovim
În plînsul fiicei și-n porunca mumi
Și melișăm cu Munții Apuseni
Și melișăm de la-nceputul lumii

ADRIAN PAUNESCU ■

Primiri la tovarășul Nicolae Ceaușescu

Pe agenda de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, au figurat în ultima săptămână numeroase primiri ale unor importante personalități de peste hotare, aflate în vizită în țara noastră.

În timpul primirii lui Abdallah Ibrahim, secretar general al Uniunii Naționale a Forțelor Populare din Maroc, au fost evocate bunele raporturi dintre cele două țări și s-a exprimat dorința de a le aduce și diversifica în interesul popoarelor române și marocane, al cauzei păcii, securității și colaborării internaționale. S-a apreciat că dezvoltarea relațiilor dintre Partidul Comunist Român și Uniunea Națională a Forțelor Populare din Maroc este în interesul poporului român și al poporului marocan, al dezvoltării colaborării și cooperării pe plan politic, economic, tehnico-științific și în alte domenii dintre România și Maroc.

La întrevăderea cu Gheorghios Mavros, președintele Partidului Uniunea de Centru din Grecia, oaspetele a dat o deosebită apreciere politicii externe promovate de România socialistă, de președintele Nicolae Ceaușescu, în rezolvarea marilor probleme care confruntă lumea contemporană. Secretarul general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și președintele Partidului Uniunea de Centru din Grecia, Gheorghios Mavros, au procedat la o informare reciprocă asupra activității și preocupărilor celor două țări.

Clodomiro Almeida, secretar general al Partidului Socialist din Chile, a dat o înaltă apreciere succeselor remarcabile obținute de poporul român, sub conducerea Partidului Comunist Român, politicii externe promovate de România, de președintele Nicolae Ceaușescu. Oaspetele a adresat secretarului general al Partidului Comunist Român, comuniștilor români și întregului nostru popor calde mulțumiri pentru sprijinul politic și material acordat socialistilor chilieni, celorlalte forțe politice și democratice din Chile, care luptă pentru restabilirea drepturilor vitale și libertăților democratice ale oamenilor muncii din Chile, pentru o dezvoltare liberă și independentă a națiunii chiliene. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a reafirmat solidaritatea comuniștilor români, a întregului nostru popor cu forțele revoluționare, democratice, cu toate forțele progresiste chiliene care luptă împotriva imperialismului, pentru libertăți democratice, independență, pace și progres.

În cadrul întrevăderii cu delegația Adunării Naționale din Republica Zambia, condusă de Robinson Mwaakwe Nambulyato, președintele adunării, au fost evocate cu satisfacție relațiile de prietenie și colaborare româno-zambiene, care au cunoscut un curs mereu ascendent și au cuprins în ultimii ani tot mai multe domenii de activitate. S-a exprimat convingerea că și pe viitor aceste relații se vor lărgi și diversifica pe plan politic, economic, tehnico-științific și în alte domenii de interes comun, pe baza înțelegerii convenite cu prilejul dialogului la cel mai înalt nivel de la București și Lusaka.

La tovarășul Nicolae Ceaușescu au fost primii, de asemenea, Maxime Gremetz, membru al Biroului Politic, secretar al C.C. al Partidului Comunist Francez, delegația parlamentară din Japonia, condusă de Ganri Yamashita, președintele Comitetului de conducere al lucrărilor Dietei japoneze, Taha Zaky, ministrul industriei și resurselor miniere din R. A. Egipt.

În cadrul întrevăderilor s-a procedat și la un schimb de păreri în probleme ale actualității politice internaționale. În legătură cu situația din Europa, s-a subliniat necesitatea de a se acționa hotărât pentru încheierea cu succes a reuniunii de la Madrid, care să ducă la convocarea unei conferințe consacrate întăririi încrederii și dezarmării pe continentul european. S-a insistat asupra faptului că în actualele condiții este imperios necesară adoptarea de măsuri concrete de dezangajare militară, de dezarmare, fără de care nu pot fi concepute destinderea, securitatea și pacea în Europa. În același timp a fost subliniată necesitatea stopării cursei înarmărilor, împiedicării amplasării de noi rachete și arme nucleare pe continentul nostru și în întreaga lume, precum și a opririi producerii armei cu neutroni. În acest cadru, s-a evidențiat importanța pe care o prezintă pentru cauza securității europene stabilirea unor raporturi de largă cooperare între statele din Balcani, transformarea acestei regiuni într-o zonă a păcii, bunele vecinătăți, încrederii și cooperării bilaterale și multilaterale. S-a relevat, totodată, importanța unei soluții globale în Orientul Mijlociu, care să ducă la retragerea Israelului din toate teritoriile arabe ocupate în urma războiului din 1967, la rezolvarea problemei poporului palestinian, inclusiv crearea unui stat palestinian propriu, independent, la asigurarea independenței și suveranității tuturor statelor din zonă. În cursul întrevăderilor a fost, de asemenea, reliefată necesitatea lichidării subdezvoltării și instaurării unei noi ordini economice mondiale, care să ducă la crearea unei lumi mai bune și mai drepte.

ION CODRU

1200 de oameni de știință din 50 de țări s-au întâlnit în Capitala României

Lucrările celui de-al XVI-lea Congres internațional de istorie a științei

„Progresul și independența națională, știința și pacea sunt inseparabile. Cuceririle științei și tehnicii trebuie puse în slujba valorificării cu rezultate maxime a bogățiilor naționale ale popoarelor, și în primul rând ale celor rămase în urmă, a dezvoltării industriei, sporirii rodniceii pământului, protecției mediului inconjurător, ridicării calității vieții oamenilor de pretutindeni. Știința și tehnologia să servească cauzei destinderii, înțelegerii și conlucrării fructuoase dintre națiuni, securității tuturor popoarelor”.

NICOLAE CEAUȘESCU

(din Mesajul adresat Conferinței Națiunilor Unite pentru știință și tehnologie în folosul dezvoltării, 20 august 1979)

Sub înaltul patronaj al tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, prim viceprim-ministru al Guvernului Republicii Socialiste România, președintele Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie, își continuă lucrările, la București, cel de-al XVI-lea Congres internațional de istorie a științei, eveniment de însemnătate deosebită pentru viața științifică mondială. Faptul că o astfel de reuniune științifică internațională se ține la București vizează prestigiul meritat pe care România l-a câștigat în lume datorită politicii sale consecvente de pace, priete-

nie, de largă colaborare, la elaborarea căreia contribuția esențială o are președintele Nicolae Ceaușescu.

Tema congresului: „Știință și tehnologie, umanism și progres” e o deviză sub care cei 1200 de oameni de știință, din 50 de țări, fac ca lucrările lor să se constituie într-un moment important de informare și dezbateră, pentru afirmarea creației spiritului uman în slujba popoarelor și civilizației.

La propunerea României a fost inclus în programul congresului, pentru prima dată, un simpozion consacrat viitorului,

incercare de investigare a direcțiilor, domeniilor și tendințelor de dezvoltare a activității de cercetare.

La ședința inaugurală, tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu a rostit o cuvântare, în care, după ce se arată mesajul acestei înalte reuniuni științifice internaționale, importanța pe care România o acordă științei, prețuirea aportului oamenilor de știință la dezvoltarea generală a țării, se subliniază faptul că România situează ferm la baza întregii opere de construcție a noii orânduiri sociale cele mai avansate cuceriri ale științei și tehnicii, asigurând toate condițiile pentru dezvoltarea puternică a cercetării științifice, a învățămîntului și culturii — ca factori esențiali de progres, ai ridicării nivelului general de civilizație și bunăstare. „Considerăm că dezvoltarea colaborării și conlucrării între oamenii de știință și cultură din toate țările, schimbul larg de experiență și de valori științifice pe plan internațional constituie, în zilele noastre, o condiție fundamentală a progresului tuturor popoarelor”. Știința, se subliniază în continuare în cuvântare, nu mai cunoaște granițe, a devenit un bun comun al întregii umanități. Iar civilizația modernă nu mai poate evolua decât prin aportul tuturor națiunilor, mari sau mici, la sporirea patrimoniului de valori al lumii. Problemele cu care se confruntă azi omenirea — ale energiei, materiilor prime, alimentației, apei, sănătății, mediului inconjurător — pot și trebuie să fie soluționate cu mijloacele unite ale popoarelor, cu aportul științei și tehnologiei moderne, printr-o largă și susținută colaborare și conlucrare între oamenii de știință. „Nu trebuie să uităm însă nici o clipă, a spus tovarășa Elena Ceaușescu, că, în zilele noastre, multe din cuceririle științei sunt folosite pentru înarmări. Urișe fonduri materiale și forțe de cercetare științifică și tehnică sunt îndreptate spre fabricarea și perfecționarea mijloacelor de nimicire în masă — a rachetelor nucleare, a bombei cu neutroni, a armelor bacteriologice și a altor asemenea arme — a căror folosire, într-un război mondial, ar echivala practic cu distrugerea civilizației făurite de popoare timp de milenii”. Iată de ce oamenii de știință, care cunosc și înțeleg cel mai bine uriașul pericol pe care-l prezintă aceste arme, trebuie să se ridice în modul cel mai hotărât împotriva politicii de înarmare. În continuare, tovarășa Elena Ceaușescu a arătat că, de asemenea, constituie o gravă anomalie faptul că astăzi, în epoca celor mai mari descoperiri științifice și tehnice, există încă regiuni întinse ale lumii în care oamenii sînt lipsiți de binefacerile civilizației moderne, că circa două treimi din populația planetei se află în stare de subdezvoltare, că o serie de descoperiri științifice și tehnice fac obiectul unei politici de monopol. Promovarea scopurilor umaniste ale științei impune lichidarea oricăror discriminări. În acest scop, trebuie să se facă totul pentru instaurarea unei noi ordini economice internaționale care să înlesnească accesul liber al tuturor națiunilor, mai ales al celor slab dezvoltate, la roadele revoluției tehnico-științifice contemporane.

Acest înalt și umanist mesaj se degajă și din lucrările celui de-al XVI-lea Congres internațional de istorie a științei de la București.

N. GRIGORE MĂRĂSANU

Știința, numai în slujba păcii

intervi cu Katherine R. Sopka, cercetătoare la Fort Lewis College Durango Colorado — S.U.A.

— Stimată doamnă Sopka, am urmărit cu interes comunicarea dv. la acest congres — „Femeile fiziciene americane ale secolului XX” — și am constatat, v-ați bucurat de o largă audiență.

— Poate și pentru că femeile din toată lumea, nu numai din America, contribuie tot mai mult la dezvoltarea științei. Și, desigur, pot contribui și mai mult decât au avut posibilitatea să o facă până acum. În Statele Unite femeile, cam de prin 1950, au avut posibilitatea să participe mai substanțial la dezvoltarea științei. Până atunci, o combinație de condiții economice, sociologice, familiale le-au ținut departe de știință. Comunicarea mea este o pasiune mai veche. Pe aceeași temă am scris și o carte — „Quantum physics in America 1920—1935” — care se ocupă de primii fizicieni americani. Atunci am putut constata că sînt și femei fiziciene și tema a căpătat altă dimensiune și o anumită particularitate:

contribuția femeilor americane la dezvoltarea fizicii, unele pioniere în munca de cercetare, altele reușind descoperiri spectaculoase, cum ar fi descoperirea sticlei invizibile.

— Care ar fi, după dv., raportul dintre știință și umanism, știință și pace?

— Istoria științei conține aspecte umane, umanitare, ne arată care sînt sau care au fost oamenii care fac știința, în ce condiții au făcut-o, care a fost prețul dăruirii lor. În acest context putem aprecia contribuția fiecărui popor, a fiecărei națiuni la dezvoltarea științei, indiferent dacă poporul este mare sau mic. Ideea aceasta am întâlnit-o și în cuvîntul doamnei Elena Ceaușescu, academician cunoscut în lumea științifică mondială. De aici decurge și respectul pe care popoarele mari sau mici trebuie să-l aibă față de un alt popor.

— Știința uneori este acuzată că slujește războiului. Care este opinia dv.?

— Da, uneori pe drept cuvînt știința este acuzată că slujește războiului, dar nu oamenii de știință vor războiul. Savanții de acum și dintotdeauna au avut suficientă sensibilitate, destulă moralitate să deteste războiul. Cu atît mai mult îl detestăm noi, femeile, care sîntem și mame! Noi nu vrem ca politicienii să folosească știința pentru război. Noi toți, oamenii de știință și oamenii politici, trebuie să învățăm să rezolvăm problemele conflictuale fără război; să fim pașnici!

— Ce puteți spune despre actualul congres, despre organizatorii lui, despre România?

— Prin schimbul de idei și de informații, congresul și-a atins în mod strălucit scopul. E grozav ca oameni din țări diferite, care vorbesc limbi diferite să se înțelească, să-și vorbească direct într-o limbă comună, limba științei universale. Din nefericire pentru mine și soțul meu am văzut numai Bucureștiul. A fost totuși suficient ca să ne dăm seama că România este o țară foarte frumoasă, că românii constituie un popor dintre cele mai ospitaliere, mai prietenoase. Vrem să călătorim prin România cu trenul. Cu avionul am văzut mai puține lucruri din cîte am fi avut de văzut.

N. GRIGORE

Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea de lucru în problemele agriculturii

O agricultură de înaltă productivitate în toate unitățile

(Urmare din pagina 1)

populației, realizarea unei noi calități a vieții și muncii în toate domeniile de activitate. De aceea se impune mobilizarea tuturor eforturilor, concentrarea tuturor forțelor din agricultură pentru realizarea de producții cât mai mari, pentru obținerea de rezultate bune în fiecare unitate agricolă. În acest scop, de o importanță excepțională este folosirea rațională a pământului, utilizarea deplină a fiecărui metru pătrat de pământ de la sate și orașe. În același timp, se impune utilizarea rațională, calificată, cu înalt spirit de răspundere a mijloacelor mecanice și a îngrășămintelor chimice, aplicarea întocmai a tehnologiilor de cultură, executarea lucrărilor agricole în perioade cât mai scurte, mobilizând, în acest scop, toate forțele de la sate. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat, de asemenea, necesitatea înlăturării mai rapide, mai hotărâte a programului de mecanizare complexă a agriculturii, a realizării neîntârziată a mașinilor agricole aprobate, a creării unor soiuri de înaltă productivitate atât pentru cereale, cât și pentru plante tehnice, legume ș.a.

De o deosebită importanță sînt problemele ridicate în cuvîntare cu privire la îmbunătățirea organizării S.M.A.-urilor. Reține atenția măsura ca mecanizatorii să devină muncitori permanenți ai I.A.S. sau membri ai cooperativelor agricole, fapt care va contribui mult la perfecționarea activității lor. De asemenea, deosebit de stimulator pentru conducerile unităților agricole cultivatoare este sistemul de plată preconizat pentru muncile prestate de S.M.A. Acest sistem va asigura, alături de generalizarea acordului global, executarea lucrărilor la timp și în bune condiții, folosirea mai completă a tractoarelor și mașinilor agricole, reducerea costurilor și utilizarea rațională a combustibilului.

În ceea ce privește zootehnia, se impun măsuri mai energice pentru stringerea furajelor, modernizarea grajdurilor, îmbunătățirea indicilor de natalitate și creșterea corespunzătoare a animalelor tinere. Pentru satisfacerea cerințelor imediate ale populației va trebui să se acorde o atenție deosebită creșterii porcinelor și păsărilor, specii care se pot dezvolta într-un timp scurt. Totodată, pentru valorificarea mai completă a resurselor existente în zonele de deal și de munte, se preconizează o îmbunătățire a zonării creșterii bovinelor și ovinelor, deplasarea la munte în sezonul pășunatului a unor specii și categorii de animale.

În sezonul în care ne aflăm, sarcinile imediate și de importanță hotărîtoare sînt stringerea la timp și fără pierderi a recoltei de toamnă și însămînțarea grului și orzului la un înalt nivel, care să garanteze realizarea producțiilor mari prevăzute pentru anul 1982. În acest scop, a subliniat secretarul general al partidului, la toate culturile trebuie să se muncească în formații mari, specializate, lichidându-se cu desăvîrșire depozitarea în cîmp, pe pămînt. În ceea ce privește însămînțările, ele trebuie să se înscrie obligatoriu în perioadele cele mai bune, respectîndu-se întocmai structura soiurilor care urmează să fie cultivate, utilizîndu-se numai semînțe selectate și tratate. Pentru asigurarea densității optime, cea mai mare atenție trebuie acordată pregătirii terenului pentru a se asigura un pat germinativ bun. În acest scop, terenul pe care urmează să se semene cerealele de toamnă trebuie eliberat la vreme de recolta anului în curs. La fel de importantă este respectarea graficelor privind însămînțările, realizarea acestora în perioadele optime. Astfel, în zonele de deal semănatul culturilor de toamnă nu trebuie să depășească 1 octombrie, iar pe ansamblul țării însămînțările de toamnă trebuie încheiate pînă la 15 octombrie.

Dînd indicații, oferind soluții și trasînd sarcini concrete pentru fiecare problemă

în parte, secretarul general al partidului a evidențiat concluzia de bază care se desprinde din dezbaterile consfătuirii: există toate condițiile pentru a se realiza producții agricole sporite, pentru a se asigura în fiecare județ, în fiecare unitate, o agricultură de înaltă productivitate, asigurîndu-se, pe această bază, atât necesarul de consum al populației, cât și nevoile pentru industrie și export.

„De o excepțională însemnătate sînt și celelalte concluzii care se desprind din felul în care s-a desfășurat activitatea în agricultură în acest an, concluzii formulate în cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu: dispunem de tot ceea ce este necesar pentru obținerea unor recolte stabile și sigure, chiar în condiții meteorologice și de climă complicate, cu condiția de a aplica ferm normele, cunoștințele științifice pentru executarea lucrărilor agricole în condiții cât mai bune și de a generaliza experiențele valoroase în toate județele și unitățile agricole; de asemenea dispunem de tot ceea ce este necesar pentru a asigura în acest cîmp realizarea hotărîrilor Congresului al XII-lea privind dezvoltarea agriculturii, fiind posibil să realizăm nu numai producțiile prevăzute în planul cincinal, ci să obținem și o depășire; este necesar să se acționeze cu mai multă hotărîre pentru soluționarea rapidă și completă a tuturor problemelor privind mecanizarea și chimizarea agriculturii, asigurînd o folosire cât mai bună a mijloacelor de mecanizare de care dispunem, folosînd rațional și cu rezultate maxime îngrășămintele și celelalte produse chimice; este necesar să se acționeze cu mai multă hotărîre pentru asigurarea semînțelor și materialului săditor de calitate corespunzătoare și de mare productivitate; trebuie înlăturat cu toată fermitatea programul privind dezvoltarea zootehniei, asigurarea bazei furajere necesare producției animale; trebuie să se acționeze cu mai multă hotărîre pentru realizarea lucrărilor de

îmbunătățiri funciare și desecări, pentru folosirea corespunzătoare a irigațiilor, printr-o mai bună organizare a soarelui, a parcelelor, în raport de relief și de condițiile de mecanizare, pentru eliminarea excesului de umiditate, nivelarea terenului și realizarea corespunzătoare a lucrărilor; este necesar să se asigure o densitate optimă pentru toate plantele, una din condițiile hotărîtoare pentru obținerea unor recolte bune, stabile; în același timp, este necesar să se asigure, pentru fiecare cultură în parte, însămînțările în perioade optime.

În cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea de lucru în problemele agriculturii se subliniază din nou importanța deosebită a agriculturii în ansamblul economiei noastre naționale. Să nu uităm nici un moment, a spus secretarul general al partidului, că îmbunătățirea activității din agricultură, înlăturarea programului de creștere a producției agricole și îmbunătățirea continuă a aprovizionării populației constituie una din laturile fundamentale ale Programului de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate în România, că realizarea programului din agricultură este o parte componentă a realizării sarcinii strategice de trecere a României de la stadiul de țară socialistă în curs de dezvoltare la stadiul de țară socialistă mediu dezvoltată. Toate acestea impun ca agricultura „să aibă un rol tot mai însemnat, să participe tot mai mult la progresul întregii economii naționale”.

Constituindu-se într-un amplu și cuprinzător program de activitate pentru toate organele și unitățile agricole, pentru toți oamenii muncii care lucrează în agricultură, cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la recenta Consfătuire de lucru în problemele agriculturii demonstrează încă o dată grija permanentă, clarviziunea revoluționară cu care conducătorul partidului și statului nostru acționează în vederea înlăturării noii revoluții agrare în țara noastră, obiectiv prioritar stabilit de Congresul al XII-lea al partidului.

Editura Paralelo din Brazilia:

Nicolae Ceaușescu. Concepția asupra noii ordini economice internaționale

Editura braziliană Paralelo a lansat de curînd volumul „NICOLAE CEAUȘESCU. CONCEPȚIA ASUPRA NOII ORDINI ECONOMICE INTERNAȚIONALE”, mărturie a prețurii de care se bucură președintele României în lume, o nouă dovadă a interesului manifestat față de opera teoretică și practică a tovarășului Nicolae Ceaușescu.

Apărut în condiții grafice de excepție, volumul cuprinde texte selectate din discursurile președintelui României și este prefăcut de prof. Afonso Arinos de Melo Franco, membru al Academiei braziliene de litere, fost ministru al relațiilor externe, care scrie între altele: „Calitățile excepționale de conducător ale președintelui Ceaușescu, marcînd efortul întregii națiuni române pentru consolidarea și afir-

marea independenței politice, pentru dezvoltare economică, au determinat ridicarea României pe noi trepte ale afirmării internaționale”.

Prefăcatorul subliniază, de asemenea, faptul că dezvoltarea noastră industrială, poziția României față de problemele internaționale, preocuparea pentru respectarea principiilor independenței și suveranității naționale sînt legate nemijlocit de activitatea președintelui Nicolae Ceaușescu.

În studiul introductiv, prof. Amílcar Alencastre, membru al Asociației latino-americane de sociologie, îl prezintă pe președintele României ca o personalitate remarcabilă care și-a consacrat toate forțele și puterea de muncă pentru dezvoltarea țării sale, pentru independență, pentru promovarea în viața internațională a unei politici noi, de relații democratice între toate statele lumii, în temeiul principiilor egalității și respectului reciproc, al dreptului inalienabil al națiunilor de a-și hotărî singure destinul. Prof. Amílcar Alencastre, care ne-a vizitat în două rânduri țara, a putut cunoaște personal contribuția decisivă a conducătorului statului nostru la succesele deosebite ale poporului român, ideea volumului recent apărut fiindu-i sugerată, după propriile mărturisiri, făcute la ceremonia prezentării cărții la Consulatul României din Rio de Janeiro, de activitatea neobosită pe plan internațional a președintelui Nicolae Ceaușescu, de caracterul profund revoluționar al concepției sale asupra noii ordini economice internaționale, de largă audiență de care se bucură în Brazilia această concepție. O

confirmare strălucită a acestui fapt o constituie și cuvintele prof. Antonio Houais, membru al Academiei braziliene de litere, președintele Sindicatului scriitorilor, rostite în cadrul aceleiași ceremonii. După ce a arătat că tradițiile de luptă pentru păstrarea ființei naționale ale poporului român sînt continuate într-un chip fericit astăzi, cînd la conducerea țării se află președintele Nicolae Ceaușescu, prof. Houais a subliniat următoarele: „Profund preocupat de viitorul omenirii, președintele Ceaușescu militează neobosit pentru așezarea relațiilor dintre state pe baze noi, echitabile și juste, într-o lume fără conflicte, fără confruntarea dintre o bogăție excesivă și o sărăcie tragică. În acest sens, sînt deosebit de impresionant clarviziunea, curajul și profunzimea propunerilor concrete prezentate de președintele României privind reducerea cheltuielilor exorbitante pentru înarmare și folosirea resurselor devenite disponibile pentru sprijinirea eforturilor țărilor în curs de dezvoltare în aspirația lor spre progres economic și social”.

Totodată, despre acest volum, care oferă opinii publice braziliene posibilitatea de a cunoaște în adîncime concepția președintelui României privind una dintre problemele arzătoare ale lumii contemporane, au publicat relații zlele „Jornal do Brasil” și „Globo” din Rio de Janeiro, ca și „Correio Braziliense” și „Diário Popular” din Sao Paulo, subliniind concepția originală a președintelui Nicolae Ceaușescu referitoare la o „temă internațională de mare importanță și actualitate”.

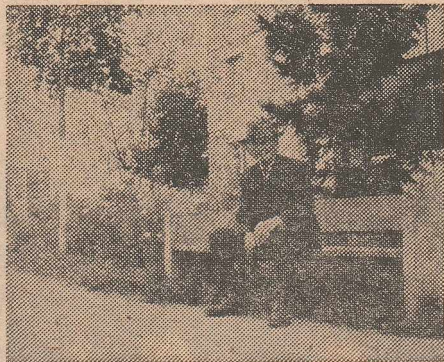

Luindu-se cu viața, cartierul își crește orașenii lui

Cu câțiva ani în urmă, o expoziție de sistematizare deschisă la sala Dalles din București oferea vizitatorilor o posibilă imagine a urbanisticii anului 2000 în România. Multe dintre soluțiile prezentate la scara machetei arătau limpede că problemele viitorului beneficiau de o gândire pe măsură, imaginația, profesionalismul și o clară perspectivă a dezvoltării generale a țării aflându-se la temelia acestor rezolvări. Printre ele, și soluțiile arhitecților din Tg. Mureș: cartiere cochete, aerisite, clădiri cu terase pline de verdețură, spații de odihnă și recreație și nu cartiere-dormitor. La vremea aceea, unul dintre aceste cartiere, Bulevardul 1848, era în bună parte încheiat, altul, 7 Noiembrie, fiind doar o propunere. Astăzi, primul este gata, iar al doilea se află în faza organizării de șantier. Cu gândul la acele machete, ne-am aflat zilele trecute printre cei ce au gândit și au construit cartierul Bulevardul 1848, printre cei ce-l locuiesc, aceasta fiind după părerea gazdelor cel mai nou și cel mai frumos al orașului.

„Sint consultat ca un fel de moașă”

Arhitectul Arpad Koszta, șef de proiect la I.P.J.: „Cartierul Bd. 1848 se află în zona de sud a orașului pe o denivelare de aproximativ 20 de metri față de oraș, fapt pentru care, ani în urmă, când începu construcția primelor blocuri, lumea avea multe rezerve, gândindu-se la o sumedenie de probleme, mai ales la transport. Terenul este sănătos, locul se numea înainte **Dimbul pietros** din cauza multelor cariere locale de piatră, fără să creeze probleme cu fundațiile. Cele câteva izvoare de apă captate le-am folosit la alimentarea cartierului. Clădirile sint concepute astfel încât în zona versantului să aibă denivelări pentru o integrare cât mai bună în zonă, să nu fie nimic forțat, să nu distoneze cu mediul înconjurător. Cartierul este gândit ca o unitate, ca să poată trăi singur, cu două accese și un bulevard de 1200 de metri care-l leagă de centru, blocurile fiind orientate spre cornișă și spre bulevard. Intre două străzi, pe o alee

din Mureșeni, un sat înglobat acum în municipiu. O pendulă veche aflată în bucatărie, deasupra ușii, îi aduce aminte de străbunica-său, de bunici și cam de toți cei care și-au trăit viețile în Fratra. „Știi, merge perfect, ca la naștere”, nu rămâne în urmă, n-o ia înainte și nici nu face mult zgomot”. Gheorghe Cămarășan este ascensorist, nu-i place să se știe prea mult de treaba asta prin împrejurimi, fiindcă la blocurile de zece etaje nu merg lifturile, deși unele au implinit anul de când s-a mutat lumea în ele. „Și tot ar mai fi nevoie de niște locuri de joacă pentru copii, se gândește Cămarășan, pentru că din curtea creșei îi dă afară, pe terenul de fotbal n-au loc de cei mari, divizionarii cartierului”, jucători la Santos, Dinamo sau Dimbu pietros, echipe ce activează în categoria A, a cartierului, și care dau, la fel ca A.S.A., dureri de cap multora din cei ce oftează pe marginea campionatului de minifotbal al municipiului. Incolo, despre 1848, pentru că e greu să spui cartierul Bd. 1848, numai lucruri bune, printre altele și faptul că, iată, pentru rechizite și pentru un pepene trebuie să meargă doar câțiva metri în loc să plece în centru.

Eu, cit sint în puteri, nu plec din Ernei

Dacă pendula îi aduce aminte lui Gheorghe Cămarășan de bunica-său, probabil că Gyula Hamza, la cei 80 de ani ai săi, i-ar

putea povesti câte ceva despre dînsul. N-o face pentru că nu l-a cunoscut și nu l-a cunoscut fiindcă el e din Ernei, o comună aflată la zece kilometri de Tg. Mureș. Se odihnește pe o bancă și pare mulțumit că a găsit sare și ceai, pentru că la Ernei nu-i nici urmă de ele, găsești una, alta dar nu ceai și sare. Este de câteva zile la față, care stă în blocul de colo, cu bărbatu-său și doi copii, ea e croitoreasă la întreprinderea textilă, se numește Ida Varga, iar soțul, Iosif, lucrează la întreprinderea de reparații auto. „E frumos la ea, totul e pus la punct, mai am fete, Vilma, de exemplu, stă tot în cartierul ăsta, și ea mă roagă să stau aici, dar nu-mi place la oraș, că rămin peste zi singur pe bancă, păzitor de bloc, mă duc la mine,

la Ernei, să vorbesc cu oamenii de vîrsta mea, că nevasta mi s-a prăpădit acum trei ani, să stau cu oamenii aceia cu care am crescut și trăit o viață, pentru că avem ce ne spune, la 80 de ani, ie ai numai pe ale tale. Mai am și câteva găini, o gospodărie mică, iar iarna vine un cetățean care ne taie lemne la toți. Când mi-e dor de fete, vin la ele. De asta sint acum în oraș. Fetele îmi spală rufe, mai îmi fac de mâncare, iată, am uitat să spun, mai am o fată, în cartierul 7 Noiembrie și un băiat în Tudor Vladimirescu, sint la casele lor și mă tot cheamă și mă tot așteaptă, dar le-am zis, fiecare cu ale lor, pentru că eu, cit sint în puteri, nu plec din Ernei”.

Ana-Maria, Katalin, Cornel, Ilona, Vasile și alții

Fac parte din generația sub 13 ani. Cea mai mică este Ana-Maria Fărcaș, în octombrie face trei ani, și cel mai mare este Cornel Roman, 13 ani impliniți, la fel ca și Constantin Hodoș. Ilona și Katalin sint mai mici, de-abia au trecut de zece ani, dar grupul este bine constituit, sint nedespărțiți, joacă ping-pong, își povestesc vacanța și nu tin morțiș să înceapă școala. Generația cea mică a cartierului, o parte din ea, de fapt copiii din str. Parîngului, generația căruia îi mai sint necesare niște terenuri de joacă, fiindcă, deocamdată, ea este prea mică pentru Santos sau Dimbu pietros, este, într-un fel, generația care a crescut odată cu cartierul, chestiune pe care Katalin a prins-o foarte bine în primul ei interviu: „Cînd am venit aici nu erau blocurile galbene și nici așa multe mașini. Acum sint și mașini și copiii mai mulți. Dacă spuneți că ce vă zic eu apare joi, e foarte bine pentru că joi e nunta lui vîră-meu, care stă în același cartier, fiind prima nuntă din familia noastră aici, în Dimb”.

Părinții lucrează împreună, copiii învață și se joacă împreună, pe ușile locatilor înfiltești și Vasile, și Istvan, și Ioana, și Ilona, cartierul îi adună în orele lor de odihnă, de liniște, aici, sus, de unde poți vedea aproape întregul oraș, unde aerul este mai curat, au început să se cunoască între ei, la cumpărături, la ședințele de bloc sau cele cuprîntîi, de la școală, și, deși în inima orașului, cartierul trăiește ca și cum n-ar avea nevoie de el, fiindcă își ajunge sieși. Ai zice că toți așteptau cu nerăbdare să prindă un apartament aici, cînd iată, Maria și Augustin Bota, care vor avea un copil, neapărat băiat, pe care să-l cheme Adrian, deoarece Adrian Bota sună frumos, vor pleca în cartierul Tudor Vladimirescu, imediat „sub” întreprinderea de mașini de calcul. Desigur, de acolo s-ar putea să regrete cartierul 1848, dar aici stau cu chirie și dincolo și-au construit apartament proprietate personală. Pînă una alta, Maria va naște în liniște, în plină toamnă, cînd cartierul e mai frumos ca niciodată și cînd la Ricu, comuna de unde e soțul ei, se vor coace viile.

Strada Suceava, o stradă care repune istoria în drepturi

Estera Gyeresi locuiește împreună cu soțul ei pe strada Suceava, la nr. 9, din 1925. Strada a rămas în mare parte neschimbată dacă exceptăm noutățile care tin de confort. O stradă liniștită, locuită de români și maghiari încercați de bucurii și necazuri comune, o stradă care și acum, la umbra blocurilor cu zece etaje își păstrează neștirbită demnitatea. E drept, a mai pierdut ceva din soare și din tihna de odinioară, dar, așa cum spune Estera Gyeresi, sint magazine mai multe, iar fata, Maria Dee, care este arhitectă și a făcut parte din colectivul ce a gândit cartierul, stă la doi pași, într-un bloc cu zece etaje. Nu știm exact unde, s-ar putea să fie chiar în blocul în care locuiește familia lui Mircea Bumbac, lăcătuș la Metalotehnica, printre ultimii mutați pe aici, care, ca o bucurie pentru că autogara este aproape, primul tablou pe care și l-a pus în peretele din sufragerie a fost o pictură făcută de un consătean cu talent la desen, pictură reprezentînd un sat frumos, de cîmpie, Păgăceana, satul de baștină din care a plecat după ce a făcut armata.

Și așa, încet, pe neobservate, luîndu-se cu viața, cartierul își crește orașenii lui, acei oameni minunați care se bucură că autogara este aproape și care, pe acasă, mai au numai câțiva bătrîni greu de dezlîpit de pămîntul pe care l-au lucrat de sute și sute de ani, pendula lui Gheorghe Cămarășan fiind o urmă a dorului lor.

RĂZVAN BĂRBULESCU
Fotografiile autorului

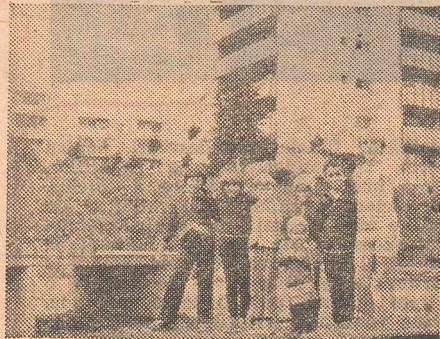
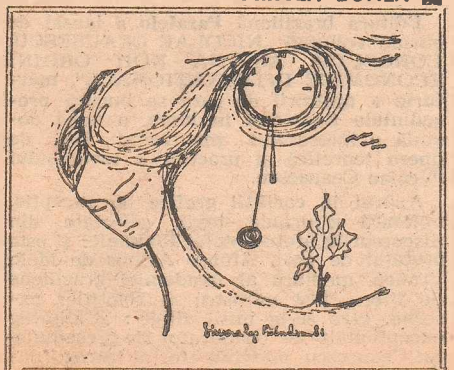
Noul în comerț „Totul la vedere”, la Tirgu Mureș

Se zice că restaurantul gării este o adevărată carte de vizită pentru alimentația publică a unui oraș. Cum e la Tirgu Mureș? Iată-ne deci la Complexul „Călătorul” pentru prima dată față în față cu o experiență unică în România. Despre ce este vorba? „Clasica” linie caldă nu este dublată de o alta, dincolo de zidul bucătăriei. De fapt nici respectivul zid nu există. Intri, vezi ce este expus spre vînzare, dar vezi și cum se prepară, care e starea de curățenie, pătrunzi cu ochii în intimitatea creației laboratorului. Și vă asigur că în acest caz astfel scilicet nu numai halatele, ci și ino-xurile, și chiar personalul bucătăriei altfel se mișcă... Așa se face că mincărurile sint expuse exclusiv în funcție de cantitatea vindută, a două linii fiind chiar... plita sobei maestrului bucătar. Care aici se numește Gheorghe Doczy și care din decembrie 1979 și-a meritat și cîștigat chiar titlul de maestru. (Se infirmă astfel credința unora că titlul suprem în arta culinară de la noi s-ar putea acroșa exclusiv în condițiile oferite de laboratoarele unităților cu zece la sută remiză. Iar pentru a nu fi tentați să credeți că un exemplu ar confirma regula aflați că alt maestru bucătar, Alexandru Cîmpeanu, cel care oficiază acum la superlegantul Continental, și-a cîștigat galoanele și titlul de maestru tot la restaurantul gării.) Vă dați seama că la un asemenea titlu ceea ce se prezintă spre vînzare nu poate fi decît pe măsura faimei. Adică? Așa cum este firesc lista cu sortimentele zise minxmale este cu mult depășită. Și încă zilnic. Dovadă? Pe data de 13 iulie lista etala 29 de poziții; pe 15 iulie - 32 de poziții; 17 iulie, ziua raidului nostru - 35 de poziții. Asta cantitativ. Calitativ? Bufet rece: telemea, măsline, salată orientală, pește prăjit, ouă fierte, lapte bătut, iaurt, suc de roșii...; trei feluri de ciorbe și o supă; mincăruri: fripturi de pasăre, tăieței cu brînză, mincăruri de legume, cîrnați cu mazăre, pește cu orez, mămăliguță cu brînză...; desert: cite două feluri de prăjituri de casă și de cofetărie, trei feluri de compoturi, nectar, apă minerală... Am mai spus - 35 de poziții. În acest caz nu-i de mirare că nici măcar una dintre notațiile din Caietul cumpărătorului nu reclamă cantitatea ori calitatea mincărurilor, ci - și asta cu o frecvență foarte rară - doar relațiile dintre personalul restaurantului și clienți. Înșă cinstit este să scriem că aici marea majoritate a reclamațiilor sint... elogii în genul: „sintem foarte mulțumiți de preparatele pe care le pregățiți, dar și de gustul lor plăcut”. Motive pentru care responsabilii de la „Călătorul” - Bela Pall și Nicolae Popa - au toate motivele să fie satisfăcuți, mai ales că și încasările zilnice oscilează între 58 și 60 de mii de lei, iar depășirile lunare de plan trec frecvent dincolo de o sută treizeci de mii.

Același „totul la vedere” - și trebuie spus că s-a găsit și un sistem de aeraj corespunzător și că, deși bucătăria se află permanent sub ochii cumpărătorilor mirosurile sint exclusiv bune, - l-am putut vedea și admira și la cantinele restaurant ale întreprinderilor Electromureș și Imatex și la restaurantul Unic, din cartierul 7 Noiembrie. Responsabilii acestora - Pop Ioan, Hajnal Ștefan și Iosif Olah - merită felicitări nu numai pentru cum și ceea ce prezintă spre vînzare, ci și pentru fantezia cu care urmăresc îmbogățirea listei așa-zise „minxmală” a sortimentelor. Și încă un amănunt aflat de la Cornel Ceuță, directorul Direcției comerciale a județului Mureș: economiile de energie termică și electrică în sistemul „totul la vedere” sint substanțiale. Pentru că - firesc, la urma urmelor - adevărata linie caldă este însăși bucătăria.

Dar cofetăriile municipiului capitală de județ? Să exemplificăm cu situația de la „Mariana”, a cărei responsabilă se numește Viorela Almășan. Lista orientativă a sortimentelor prevede 25 sorturi de prăjituri. În unitate există 27, dintre care un variat dar impresionant număr de cozonaci și checuri, foarte solicitate; produse din ciocolată ar trebui să aflăm 6, dar există opt!; în schimb, la bomboane, deși cifra orientativă a sorturilor este de 14, nu zărim în rafturi decît 2; în schimb, la „cutii pentru cadouri” prevederile au fost depășite cu două sortimente, dintre care „coajă de portocală trasă în ciocolată” și „drajeuri cu stafide” sint producții delicioase ale propriului laborator. La capitolul răcoritoare, aflăm și notăm că putem cere, iar dumnealor ne pot oferi ape minerale, bem-bem, mentă, socată, citronadă, trei sorturi de înghețată, cafea și chiar... ceai cald! De unde se vede că acolo unde există preocupare, cumpărătorii pot fi satisfăcuți cu relativă ușurință.

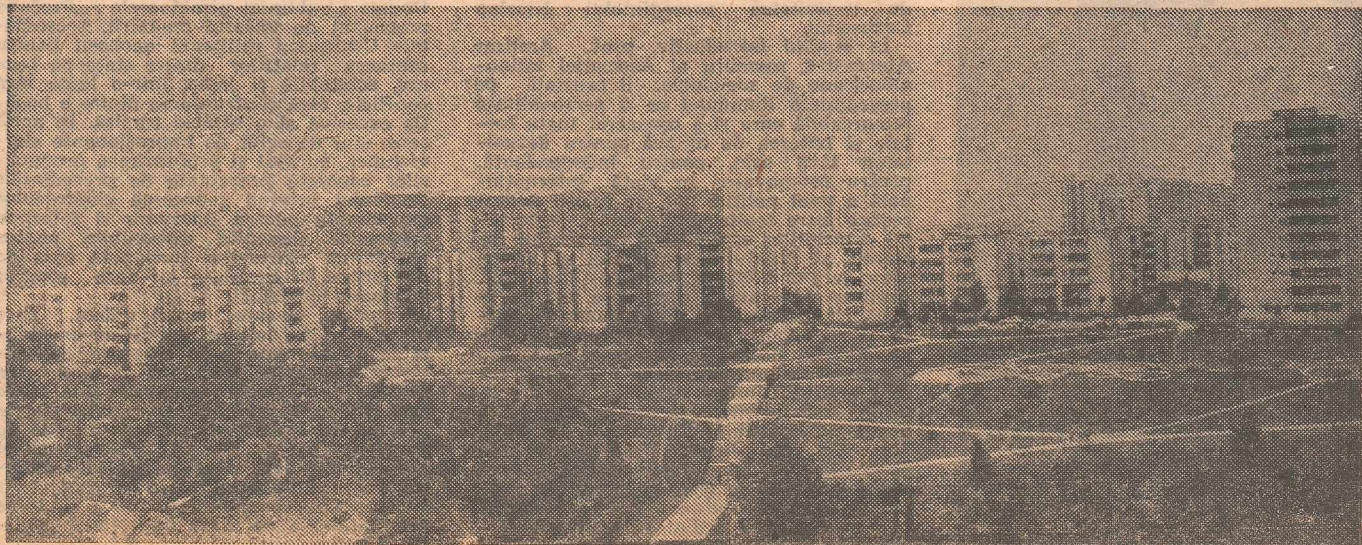
MIRCEA BUNEA

pietonală, se află dotările sociale, cele comerciale fiind pe bulevard. Cei aproape 40 000 de locuitori au la dispoziție toate dotările comerciale, cinematograful, 3 școli, două generale și un liceu, 3 creșe, grădinițe, o piață de zi acoperită, locuri de joacă pentru copii, la trei apartamente cel puțin un parcaj, un teren de sport pentru adulți. Sint nu numai șeful colectivului care a proiectat acest cartier, dar și unul din locuitorii din Bd. 1848. Un cartier se impune greu în peisajul general, cum se spune, pînă capătă patină, pînă este înobilat de verdețură. Așa s-a întâmplat în primii săi ani de existență. Regret, ca arhitect, că n-am putut termina ansamblul, astfel încît să aranjăm și mobilierul stradal. Este important unde pui un chioșc de ziare, o jardiniară, un coș. E adevărat, sint întrebate atunci cînd se modifică ceva în acest spațiu, sint consultat ca un fel de moașă, este și asta o satisfacție, dar, în sfîrșit, important este că acest cartier funcționează și lumea ține la el”.

Cîte ceva despre echipa Santos, comuna Fratra și o pendulă de acum un veac

O simbătă mai călduroasă, venită după lungi zile ploioase și reci, o simbătă în care tot mureșeanul se bucură ca într-o zi de primăvară, ieșind să facă ceva ce-i fusese lăhamite să facă peste săptămîna cînd turna cu găleata și bătea un vînt tăios. Cam în situația aceasta se afla și Gheorghe Cămarășan, pe care îl bătea gîndul să cumpere fetelor rechizitele pentru școală. El este ascensorist la I.J.G.C. Mureș, soția, Elena, este muncitoare la Vinalcool și amîndoi au crezut, atunci, cînd s-au mutat în Bd. 1848, că va fi foarte aglomerat, ceea ce s-a și întimplat, azi toată lumea vrînd să stea în cartierul lui, așa cum, de pildă, bucureșteanul, a auzit el, vrea să stea în 1 Mai sau pe Moșilor. Argumentele lui Gheorghe Cămarășan, cînd spune că acesta este cel mai frumos cartier, încep cu faptul că autogara este foarte aproape, pentru că el este de la țară, din comuna Fratra, de unde e și doctorul Petre Paul, cel mai mare specialist în varice, iar nevasta, din Tg. Mureș, adică

Ce a trecut, a trecut, dar ce începe, cum începe?

Dincolo de poarta C.A.P.-ului Letca Nouă, pe partea stângă a aleii ce duce către acareturile acestei cooperative, se află o gazetă de perete. Propriu-zis, gazeta nu dispune de nici un perete susținător ci stă infiptă cu doi pari solizi în pământul jilav, răscolit de ploaia căzută cu o zi în urmă. În spatele geamului turbure al afișierului, o coală de hirtie s-a desprins de la locul ei și a căzut pe-o latură, încit oricine ar vrea să citească ce scrie acolo trebuie să-și îndoaie gîtul ca o găină sub zborul planat al unui uliu. În rindurile acelei verticale citim, sub semnătura inginerului G. Matei, însemnarea intitulată „Campania de toamnă se apropie”: „Spunem cu toții despre campania de vară că s-a încheiat cu rezultate nu prea bune. Cauzele sînt multiple, efectele nedorite, dar dacă a trecut, a trecut”. Ce a trecut, a trecut într-adevăr, dar ce începe, ne întrebăm, cum începe?”

Începe promițător, dacă dăm crezare președintelui C.A.P.-ului, Nicolae Singureanu, și secretarului adjunct al comitetului comunal de partid, Petre Stoica, și nu vedem deocamdată nici un motiv de a nu da crezare spuselor lor, cu atât mai mult cu cît, judecînd după cele văzute s-ar mai putea afirma încă de pe acum că în această toamnă campania agricolă nu numai că a început astfel dar se va și încheia pe măsura începutului promițător. Căci parcă, mai mult decît oricînd, zic oamenii, ei știu ce au de făcut și au și cu ce să facă. Adică dispun de toate uneltelile, de toate mijloacele trebuitoare pentru a încheia cu bine anul agricol. Că el, anul acesta agricol, nu se va arăta nici după încheierea tuturor socotelilor prea strălucit, este un alt subiect de discuție, și fără îndoială că discuția cu pricina n-ar avea cum să uite ceea ce toți țărani din Letca știu foarte bine, cu o exactitate a amănuntului ce i-ar putea uimi numai pe cei ce nu-i cunosc pe ei deloc, și anume că pe pămînturile lor podzolice și neirigate nu a mai căzut o picătură de apă din 17 mai și pînă pe 28 august. Prin acest fapt se și explică intrucitva „rezultatele nu prea bune” ale campaniei de vară, mai precis recoltele de orz și griu nu atît de mari pe cît le sperau cei din Letca. Dar situația aceasta, înțelegem, lasă deschisă totodată o cale aprecierilor cu privire la calitatea muncii din C.A.P.-ul Letca Nouă. Căci dacă oamenii de pe aici n-ar fi pregătiti în cele mai bune condiții pămîntul pe care semănaseră și n-ar fi îngrijit cu tragere de inimă lanurile de pe cele 2.800 de hectare, atunci recoltele ar fi fost, fără îndoială, mai mici. Faptul rămîne valabil și în privința campaniei de toamnă, al cărei început promițător înseamnă gîndul de a culege tot ceea ce, mult sau puțin, a dăruit pămîntul, iar a cărei încheiere înseamnă că oamenii vor putea să spună că au făcut tot ce a depins de ei. Din acest motiv, la Letca Nouă toamna aceasta are și va avea, într-adevăr, zile de neodihnă, zile lungi, zile cu ore frămîtate de griji ce se vor împuțina pe măsură ce muncile necesare vor fi îndeplinite, rînd pe rînd. „Acum, astăzi și mine, zice Nicolae Singureanu, grija noastră este să încheiem recolta celor 250 hectare de floarea-soarelui”. „Poate vom termina, a daugi inginerul șef Gheorghe Ionescu, chiar mine după-amiază” și cînd vorbește astfel are în gînd, precum ne dăm seama, ritmul neslăbit în care lucrează formația celor 16 mecanizatori cu cele 16 combine, cinci dintre ei de la secția de mecanizare Letca, și anume Ion Apostol, Ion Călină, Constantin Ștefan, Ion Neftiu și Gheorghe Sima, iar alți unsprezece, printre care Toma Șerban, Ilie Matei, Petre Slavu, Petre Miu, detașați aici de la alte secții de mecanizare. Chiar a doua zi după ce floarea-soarelui va fi strînsă, se va trece la pregătirea terenului pentru însămînțările din această toamnă. „Aven de semănat, spune Nicolae Singureanu, 1.500 de hectare de griu și orz. Dintre acestea, 900 deja le-am pregătit.”

Și tot astfel, cu o anume grabă de a prinde orice zi și orice oră bună de lucru, se muncește, din cîte am putut vedea, și la C.A.P.-ul din marginea satului Vadu Lat, tot din județul Giurgiu. Aici, recolta-tul celor 250 hectare de floarea-soarelui se încheiase deja iar grija zilei, precum ne spunea președintele acestui C.A.P., Emil Panait, era de a aduce de la Banca și Fundulea întreaga cantitate de sîmînță necesară recoltei viitoare de griu. Nici în vara acestui an recolta nu a fost slabă. „S-au cules aici cam 3.800 kilograme de griu la hectar, cu toate că ploaia a cam ocolit și pămînturile acestei cooperative. Pornind de la aceste rezultate multumitoare localnicii se gîndesc să așeze, în această toamnă, temelia unei recolte mai bune și mai sigure, acționînd conform indicatilor trasate de către secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la recenta Consfățuire de lucru pe probleme de agricultură. Șoforii Ilie Minzu și Gheorghe Bazavan tocmai trăsaseră în curtea C.A.P.-ului autocamioanele încărcate cu sîmînța din care se va înmuși griul anulului viitor, iar cooperatorii Ion Purică, Ion Dinu, Elena Vîlcu, Dumitra Picior și Aurica Gh. Bratu se pregăteau să descare prețioasa încălțătură.”

Astfel, aici ca și pretutindeni în satele de pe valea Neajlovului, unde, preț de două zile, am văzut cum grijele oamenilor scad pe măsură ce muncile necesare, muncile campaniei de toamnă, sînt îndeplinite rînd pe rînd, se poate spune că, într-adevăr, ca să ne amintim de cuvîntele inginerului de la Letca Nouă, „ceea ce a trecut, a trecut”, dar ceea ce a început — campania agricolă a acestei toamne — a început bine.

D. CONSTANTINESCU

Opinia unui alegător

Numai doctori?!

Trebuie să recunosc de la început că scriind acest articol la care mă gîndesc de multă vreme nu voi cîștiga, cel puțin în primul moment, prea multe adevăruri, însă chestiunea e așa cum am să v-o descriu, iar interpretarea ei la fel, oricît nu ne-ar conveni.

Fac la sfîrșitul lui august un interviu colectiv pentru TV la gura unei mine, la ieșirea din șut, și printre altele îi întreb pe mînerii cu pricina ce au ei de gînd să-și facă copiii cînd s-or mări, fiindcă mai toți, se întimplase, să fie foarte tineri și deci cu copii încă mici. Și toți îmi răspund la fel, dar eu vă relatez răspunsul întreg înregistrat pe banda de magnetofon: „Doctor”, „Inginer”, „Doctor”, „Inginer”, „Doctoriță”, „Inginer silvic”.

Și dumneata, îl întreb pe maestrul mîner care citind cu inteligență pe fața mea o anume uimire și înțelegînd repede cam ce ar presupune această uimire, prinde totul din zbor și crede că o dregce cu un oportunist destul de rafinat astfel — „Eu mă gîndesc să-i învăț pe copiii mei să lucreze tot la mină și vreau să-i dau la facultatea de mine, ingineri de mină cum ar veni!

— Cît cîștigi dumneata, iau eu repede interviul de la început:

— Patru mii! Patru mii! Cinci mii! Patru mii! Patru mii! Niciodată n-am ieșit sub patru mii!!

— Păi bine, măi fraților, izbucnesc eu, dacă toți ne facem doctori și ingineri, cine dracu' mai lucrează direct în mină, fiindcă cineva, tot trebuie să lucreze după indicațiile inginerului, nu?!

— Așa e, zice el și izbucnesc în ris, după care unul măi infipt zice.

— Tovarășe, dacă eu am avut parte de mină, măcar fiu meu să se facă și el ceva, doctor, inginer, ceva, măcar el să nu mai muncească atît.

— Cît cîștigi dumneata, iau eu repede interviul de la început:

— Patru mii! Patru mii! Cinci mii! Patru mii! Patru mii! Niciodată n-am ieșit sub patru mii!!

— Păi bine, măi fraților, izbucnesc eu, dacă toți ne facem doctori și ingineri, cine dracu' mai lucrează direct în mină, fiindcă cineva, tot trebuie să lucreze după indicațiile inginerului, nu?!

— Așa e, zice el și izbucnesc în ris, după care unul măi infipt zice.

— Tovarășe, dacă eu am avut parte de mină, măcar fiu meu să se facă și el ceva, doctor, inginer, ceva, măcar el să nu mai muncească atît.

— Cît cîștigi dumneata, iau eu repede interviul de la început:

— Patru mii! Patru mii! Cinci mii! Patru mii! Patru mii! Niciodată n-am ieșit sub patru mii!!

— Păi bine, măi fraților, izbucnesc eu, dacă toți ne facem doctori și ingineri, cine dracu' mai lucrează direct în mină, fiindcă cineva, tot trebuie să lucreze după indicațiile inginerului, nu?!

— Așa e, zice el și izbucnesc în ris, după care unul măi infipt zice.

— Tovarășe, dacă eu am avut parte de mină, măcar fiu meu să se facă și el ceva, doctor, inginer, ceva, măcar el să nu mai muncească atît.

— Cît cîștigi dumneata, iau eu repede interviul de la început:

— Patru mii! Patru mii! Cinci mii! Patru mii! Patru mii! Niciodată n-am ieșit sub patru mii!!

— Păi bine, măi fraților, izbucnesc eu, dacă toți ne facem doctori și ingineri, cine dracu' mai lucrează direct în mină, fiindcă cineva, tot trebuie să lucreze după indicațiile inginerului, nu?!

— Așa e, zice el și izbucnesc în ris, după care unul măi infipt zice.

— Tovarășe, dacă eu am avut parte de mină, măcar fiu meu să se facă și el ceva, doctor, inginer, ceva, măcar el să nu mai muncească atît.

— Cît cîștigi dumneata, iau eu repede interviul de la început:

— Patru mii! Patru mii! Cinci mii! Patru mii! Patru mii! Niciodată n-am ieșit sub patru mii!!

— Păi bine, măi fraților, izbucnesc eu, dacă toți ne facem doctori și ingineri, cine dracu' mai lucrează direct în mină, fiindcă cineva, tot trebuie să lucreze după indicațiile inginerului, nu?!

— Așa e, zice el și izbucnesc în ris, după care unul măi infipt zice.

— Tovarășe, dacă eu am avut parte de mină, măcar fiu meu să se facă și el ceva, doctor, inginer, ceva, măcar el să nu mai muncească atît.

Vă atrag atenția că discuția avea loc cu muncitori, nu cu mici burghezi, nu cu intelectuali, nu cu funcționari cu fundul ros de scaune prin birouri, și în discuție se afla mai mult decît o profesiune de viitor, o concepție despre muncă, despre munca înțeleasă, din nefericire, ca o perspectivă deloc încurajatoare pentru viitorul copiilor lor. Adică e cazul să recunoaștem că era vorba de faptul că munca ajunsese să fie privită cu un fel de blestem al unor neputincioși ai soartei. Cu alte cuvinte așa s-ar cam traduce răspunsul lor: „Dacă eu am fost sortit să-mi cîștig piinea cu sudoarea frunții, măcar copiii mei s-o cîștige mai ușor, și, dacă s-ar putea, muncind cît mai puțin, dacă nu chiar deloc!”

Apoi ideea că a fi inginer sau doctor presupune o muncă ușoară, cîștigul piinei cu mai multă ușurință, sau că dacă tot am luat puterea în stat și statul e socialist, nu prea mai e cazul să muncim. Cine să muncească atunci?! E posibil o societate, chiar socialistă, alcătuită numai din doctori și ingineri, fără zidari, fără tîmplari, fără mîturători, fără crescători de vite, fără ciobani la oi, fără săpători și plivitori la legume, fără geamgii, fără canalagii, fără șoferi, fără vinzători, fără măcelari, fără spălători de vase, fără îngrijitori la creșe, etc. etc. etc.?!?

Nu cumva am ajuns noi în situația să primim munca concretă ca pe o corvoadă a societății, a unei societăți care confundă socialismul cu un fel de pensiuă perpetuă?!

Nu cumva e cazul să stăruiem asupra acestei chestiuni care presupune o gravă carentă de educație civică și chiar socialistă? Nu cumva e cazul să încercăm să pătrundem dincolo de simpla constatare și de prima și pînă la urmă superficială reacție: semnul exclamării pus sublinieze indignarea?! Dar, numai indignîndu-ne și condamnînd mentalitatea, e destul? Rezolvăm problema?! E ea, această chestiune, o simplă chestiune de educație, și poate fi rezolvată pe calea intensificării propagandei și a mijloacelor, pînă la urmă tot propagandistic, ale educației?

Dacă stăm să judecăm drept avem de-a

face și cu o expresie foarte agresivă a elitismului social, și cu o mentalitate care privește anume profesiuni ca pe șanse ușoare de cîștig și deci de căpătuială în socialism, și cu un reflex al unei păgubi-toare concepții privind condiția umană în socialism. Părintele se poate mîndri, să zicem, că e mîner, copilul cu atît mai mult se poate mîndri că e fiu de mîner, dar nici părintele, nici copilul, nu doresc să se mîndrească și nu cred că se pot mîndri, unul că el, fiind muncitor, copilul lui e tot muncitor și nu intelectual, al doilea că n-a ajuns intelectual, și „A KAMAS”, acesta e cuvîntul, tot muncitor. Ce anume în mecanismul social a condus la această situație?! Iată o întrebare, una din întrebările care ar argumenta și la noi un Institut de cercetări sociologice la nivel național și de sondare a opiniei publice la nivel național, cu observații și concluzii care să fie supuse dezbaterii publice.

În sat la mine, (și nu numai la mine), pe kilometri întregi, copiii țărănilor au „răzbit” în viață și au plecat la oraș. O casă a și fost făcută „de vinzare”, de către urmașii, care „nu se mai întorc”, al unor țărani. Majoritatea țărănilor „rămași” au peste cincizeci de ani!

— L-am dat la o școală, nu mai omoare pămîntul ca mine — îmi spunea un fost coleg de primară.

— Și cine mai crește o vacă pe gurgul?, întreb eu.

— Nu mă interesează, zice el, eu mi-am făcut datoria, am omorît destul pămîntul, măcar flu meu să mai răsufle. Adică să trăiască „ușor”!

Aici e, poate, întreagă, explicația. Cum am ajuns noi să credem, în plin socialism, că soluția vieții e să trăiești „mai ușor”, asta neînsemnînd însă, cum ar fi și firesc, dorința ca în socialism lumea să trăiască mai bine, muncind mai puțin, vreau să spun cu o eficiență mai mare, nu, doamne ferește, ci să trăiești „mai ușor”, în sensul de trăgînd chiulul, trînd pe deasupra lucrurilor și ferindu-te cît poți de muncă, ca fiind, săraca, rezervată servitorilor. Servitorii cui?!

DINU SĂRARU

Învățătura griului (III)

Secetă și totuși producții mari

Consiliul agroindustrial Purani se întinde pe vreo 23.000 de hectare din șesul Burnasului. Sînt în țară județe care n-adună o astfel de suprafață pentru recolte! Un colos al recoltei.

Cel ce conduce acest colos e un ins puțintel la trup, laminat ca o sîrmă, numai vibrație, numai nerv. Un ins care, la cei aproape 60 de ani ai săi, își arată, sub un argint blajin, fruncea merou încuntată, mobilînd spațiul unor merou arzătoare preocupări, deasupra tuturor lanurilor, în orice colț al cîmpiei și în orice ungher al zilei. De parcă el, Eroul Muncii Socialiste Marin Nedea, președintele C.A.P.-ului și directorul S.M.A.-ului din Purani, n-ar fi un ins, ci o suțu.

Dar acum nu-l găsim pe M. Nedea. Ni se spune că e la Alexandria, la Comitetul județean de partid, la instruirea trimisă la directorii de S.M.A.-uri. În lipsa lui, stăm de vorbă cu instructorul teritorial de partid, Anghel Matei, președintele consiliului, și cu Marius Dumitrescu, inginerul șef al C.A.P.

Cele șase C.A.P.-uri ale consiliului încep deci cu Purani, care a dat 5.060 kg de griu la hectar, trec prin Siliștea, Teleormanu, Cernetu, Gurani (cu recolte între 4.007 și 4.824 kg/ha) și ajung la Măgura, care a oferit abia 2.800 kg la hectar.

Ce s-a întimplat la Măgura?

Să mergem la Măgura.

Socul priveriștii e total. Cel puțin în țara noastră, în care descindem. Porumbul pare lovit de brumă, culturile duble se văd ca printr-un ochian invers, care le-a redus la niște dimensiuni umile. (De ce oare, cînd condițiile nu permit, se fac eforturi și investiții pentru culturi compromise din start?). Pămîntul a crăpat pretutindeni, ca un dovleac prea copt sau ca o explozie de pîstăi gigantice, improșcîndu-i sevele spre nicăieri. E liniște, o liniște indiferentă peste o catastrofă care, paradoxal, s-a înscris parca în ordinea priveriștii, constituind o altă ordine, care pare firească. Undeva, în marginea unui lan de porumb, citeva femei rezemate în sape privesc spectacolul fără uimire, fără să tresară măcar. Nici nu mai e un spectacol, e un dat. O secetă înecînd un chip parca de cînd e lumea.

Aceeași secetă, totuși, a lovit și Purani, și celelalte cinci C.A.P.-uri ale consiliului, ale căror recolte s-au salvat!

De fapt, ni se spune, nu seceta, ci excesul de apă a fost cel care, încă din toamnă, a provocat aici o adevărată hemoragie a lutului, înecînd în fașă firul griului. Sub solul Măgurei, la 80 de centimetri, e un strat de argilă, impermeabil la apa ploilor, menținînd o perpetuă umezeală acidă, care devoră totul. Seceta n-a făcut decît să desăvîrșească un lent și insidios proces de îmbolnăvire a solului. Ar trebui întreprinse ample lucrări de scarificare și desecare, nu la modul artizanal, cum se fac ele astăzi, nu zgîrlînd cu blîndețe solul, ci răscolîndu-l în profunzime, conform unui proiect întocmit de specialiști. Căci cu natura, socotelile sînt simple: nu-i dai, nu-ți dai. Dacă-i iei pămîntului șapte piei, fără să-ți pese, pămîntul, pînă la urmă, devine indiferent, uituc, zgîrcit, neglijîndu-și indicatorii, ca și un om hrănit doar cu promisiuni ori iluzii. Nu-i mai puțin adevărat că tocmai, această realitate aspră, stringentă, presantă, după care nu poți să

iei fără ca mai întîi să dai, obligă la o infinită grijă, la o politică chibzuită a eforturilor și investițiilor, la un răspuns înțelept la somațiile: unde dăm și cît dăm? Oricum ai lua-o însă, e de părere instructorul Anghel Matei, cuvîntul specialiștilor, aici, la Măgura, nu mai trebuie să întirze.

În rest, ni se spune, cei de-aici, ca toți cei ai consiliului, s-au bătut eroic pentru salvarea recoltei. Fără asta, nu s-ar fi ajuns nici la cele 2.800 kg de griu la hectar. Toate îngrășămintele au fost introduse în brazdă înainte de semănat, suprafața a fost erbicidată în întregime, tractoarele și combinele au fost reparate la timp, s-a apelat și la sapă (cu sapele, oamenii au croit canale, ca să măi risipească din povara umidității, sufocantă pentru cîmpie), s-a trudit și duminicile, uneori și nopțile fiindcă trebuurile adesea s-au suprapus, s-au încălecat, calendarul astral a luat-o anapoda, niște munci și zile au trebuit prinse din urmă. Seceta a forțat niște cicluri, coacerea plantelor s-a făcut exploziv, din țara de orz s-a trecut fără pauză la cea de griu. Nici o clipă de respirație, nici cît să-ți schimbi combinele și să-ți faci o pauză. Nici o clipă de respirație, nici cît să-ți schimbi combinele și să-ți faci o pauză. Nici o clipă de respirație, nici cît să-ți schimbi combinele și să-ți faci o pauză.

Trudă și febră și furie, pe rînd sau deodată, ultima, adică furia, nefiînd, evident, indicată, dar nici lesne de reprimat cînd tu, combinerul Tănase Turcu sau Marin Mitrea, ai umplut buncărul cu povara de boabe, dar camionul sau remorca în care s-o veși întirze. N-ai voie să lași griul jos, la capul lanului, printre altele ca să nu „facă aripi” în nopțile fără lună și fără paznici neadormiți. Dar cînd griul se scutură, cînd combinele trebuie s-o ia înaintea vremii, nu s-o toace așteptînd camioanele și remorcile, pierzi într-o zi cît nu se fură în zec. Inginerul șef al consiliului socotește cam zece la sută pierderea de recoltă datorată acestor pricină. O învățătură pentru viitor, desigur.

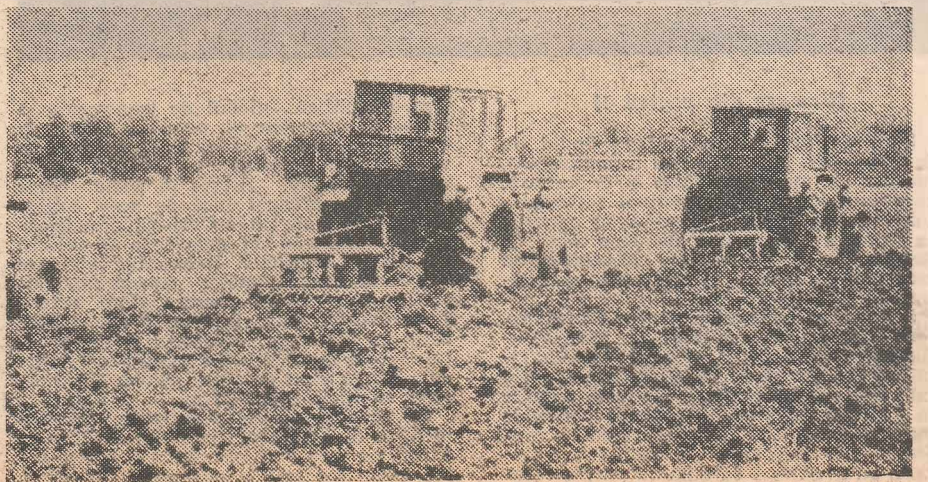
O altă învățătură, nu nouă, dar relevantă anul acesta printr-un accent ascuțit, privește asigurarea combinelor cu oamenii necesari. „Omul și combina”, „omul și tractorul” sînt lozincile-cheie, de fapt

piinea cea de toate zilele a mecanizării, ecuația ei cea mai simplă, dar și cea mai grea, fiindcă primul ei termen nu-i totdeauna la îndemînă. E drept, vin să ajute și combinerii de aiurea, anul acesta au descins la Purani 64 de inși din Mureș. Au venit să rezolve niște probleme, provocînd însă și ei probleme, unele amuzîndu-i pe cei ai locului (precum exigențele culinare ardelenesti, rezolute și intratabile, înmuindu-se numai la sosuri dulci...), altele punîndu-i pe gînduri. Sigur că cei din Mureș nu și-au trimis aici reprezentanții lor de elită, fiindcă de ei au nevoie acolo. Dar chiar cînd acești oaspeți sînt foarte buni muncitori, ei vin totuși, să nu uităm, de la niște recolte de 2.000-2.500 kg de griu la hectar. Aici au de-a face cu 4.000-5.000, pe care cunoștințele și experiența lor le dedodesc mai greu. Reciproca pune și ea probleme, nu mai puțin complicate. Cei de-aici, cînd isprăvesc cu griul, trimit și ei combine în Nord, în Transilvania sau în Moldova, dar o fac, ni se spune, cu inima strînsă. Cînd combinerii ca Gh. Delcea sau Ștefan Velicu își imbarcă mașinile în vagoanele care le vor muta la latitudinea cea mai nordică a griului românesc, la Suceava, de pildă (anul acesta, trustul teleormănean de mecanizare a trimis Sucevei 160 de combine), mai că și-ar face cruce cu limba în gură, ca să le poarte noroc mașinilor, dacă limbile nu le-ar fi ocupate să mescețe niște vorbe mai dificil de reprodus, adresate celor ce dau „scula lor” pe mîini străine și mai ales celor care le duc spre acele mîini.

Este momentul, deci, ca reporterul să mai noteze niște nume (și chiar începe să noteze: Gh. Bratu, Ion C. Leafu, Marin Alexe, Petre Turcu, Marin Preda, Gh. Dorobanțu...), dar numele lor, ale combinerilor fruntași, sînt prea multe, zelul autorului acestor rînduri de a le transcrie se dizolvă într-o adevărată listă onomastică. Cîți din ei, întrebăm, au fost răsplățiți cu premii, cu acei 130 de lei prevăzuți pentru depășirea cu 30 la sută a normei zilnice? Lăsați asta, zice președintele C.A.P.-ului și directorul S.M.A.-ului, Marin Nedea, care între timp s-a întors de la Alexandria. Lăsați asta, pe seama noastră; dv., tovarășe ziarist, stimulați-l moral pe fruntași, publicîndu-le numele în revistă.

Important este însă — conchide M. Nedea — să alegi piinea bob cu bob. Adică să știi să prețuiești valoarea bobului, care înseamnă, de fapt, refuzul bobului, în folosul boabelor. A cît mai multe...

ILIE PURCARU

O interesantă comunicare prezentată la Congresul internațional de istorie a științei

Electronica redescoperă valoarea și importanța unor străvechi practici terapeutice

— Ultima dumneavoastră carte, stimate tovarășe Dr. DUMITRU CONSTANTIN, a stat doar câteva ore în librării, s-a cumpărat, ca să zic așa, înainte de a se vinde, reprezentând un adevărat best-seller al literaturii științifice din țara noastră. Explicația succesului trebuie să o căutăm, cred, în modul particular în care ați adus interpretări unui imens material informațional, într-un cimp de cercetări încă nebulos și supus unor dispute pasionale. Cum ați putea defini lucrarea dumneavoastră „Inteligenta materiei“?

— Intenția mea a fost de a prezenta publicului larg din România și specialiștilor deopotrivă un eseu științific și filozofic despre om și existență. Am folosit în acest scop date recente din domeniile biologiei, medicinei, psihologiei, fizicii, electronicii, chimiei, ale unor științe de graniță precum și propriile mele observații obținute în calitate de cercetător și medic neurolog. Structura energetică a materiei, subiect la ordinea zilei, reprezintă un punct nodal și în economia lucrării mele. E momentul să amintesc, totodată, că despre bioenergie s-a scris și s-a vorbit mult, dar abia odată cu apariția electronicii, cercetătorii au avut la dispoziție mijloace pentru detectarea și studiarea aspectului fenomenologic, iar investigațiile au fost scoase de sub acuzarea celor care le-au considerat nu odată manifestări ale unui deism mascat.

— În lucrarea dumneavoastră un loc central îl ocupă problemele legate de biocomunicație și bioinformație.

— Cercetările cele mai recente mă îndreptățesc, cred, să afirm că una din trăsăturile de bază ale materiei vii este comunicarea. Viul ne apare ca un sistem termodinamic deschis la nivelul căruia se petrec în permanență schimburi de informație, substanță și energie. Consider, de asemenea, că nu greșesc prea mult denumind dimensiunea viului informațional — energetică. În virtutea acestor date și bazându-mă pe experimente de laborator, apreciez că poate exista comunicare chiar la nivelul ființelor lipsite de sistem nervos, plante sau organisme monocelulare. Două plante pot comunica între ele, așa cum o dovedesc între altele remarcabilele

cercetări întreprinse de colectivul condus de doctor în biologie Marioara Godeanu. Reamintesc pe scurt una dintre cele mai interesante observații ale acestui colectiv: pe o masă de laborator au fost așezate alături două plante vii. La un moment dat, experimentatorul a turnat peste una din plante o substanță toxică. „Țipătul de durere“ al organismului molestat a fost instantaneu recepționat de planta vecină, care, așa cum au demonstrat aparatele de detecție, a indicat o bruscă perturbare fiziologică.

— Telepatie?

— Greu de precizat. Descoperirea trebuie să fie îmbogățită în continuare cu foarte multe date experimentale.

— Cu doi ani în urmă — îmi permit să vă amintesc — la Cenaclul ideilor, organizat de revista „Flacăra“, Inginerul Valeriu Popa a demonstrat pe viu surprinzătoare sa capacitate de a percepe prin simplă palpăre încălzirea și variațiile energetice ale organismului uman și pe această bază de a formula diverse diagnostice medicale. Atunci ați făcut observația că știința modernă este astăzi pe punctul de a redescoperi valoarea și importanța unor practici terapeutice ale antichității.

— La recentul Congres de istoria științelor am prezentat o comunicare pe această temă. Ea s-a intitulat „Știința viitorului — o știință a sintezelor trecut-prezent“. Trebuie să notăm în primul rând faptul că anticele metode de antrenament psihosomatic și în primul rând acupunctura au fost redescoperite prin mijlocirea electronicii și prin solicitarea electrografiei. Până nu demult, se știe, nu puțini oameni de știință priveau cu rezerve acupunctura, considerând-o lipsită de suport științific. Electronica a demonstrat **in vivo** că punctele de acupunctură ale învelișului cutanat există aievea, că organismul poate fi imaginat ca un condensator care își reglează sarcinile de cimp prin punctele de minoră rezistență electrică. Acestea sînt chiar punctele de acupunctură care au apărut în electrofotografii și care sînt identice cu cele înfățișate în

hărțile acupuncturilor chinezi de acum câteva mii de ani.

— Descoperirea este într-adevăr senzațională. Cum au ajuns medicii antichității la o asemenea cunoaștere a structurii psihosomatice?

— Există o singură explicație. Lipsit de mijloacele noastre de observație cercetătorul de atunci și-a dezvoltat la proporții neobișnuite pentru înțelegerea noastră simțul de observație. Acest mod de abordare i-a permis să vadă evenimentele dinamice într-un continuu proces de transformare și integrare cosmică. În acest context se poate presupune că antichitatea proclenă a cristalizat o viziune energetică și dinamică a fenomenelor, explorînd dimensiunea pe care noi am numi-o în termeni actuali informațional-energetică. Din cele două laturi ale viului, antichitatea s-a ocupat în mod special de aspectul funcțional al organismului uman, substratul structural fiind atacat mult mai târziu. De aici și caracterul empiric al medicinei dezvoltate de omul ce ne-a precedat.

— În lucrarea dumneavoastră, „Inteligenta materiei“ descrieți mai multe cazuri de autocatalepie, practicate sub supraveghere medicală în India. Unul dintre pacienți, antrenat în acest sens, a acceptat să fie îngropat de viu la un metru și jumătate adîncime unde a rămas timp de opt zile. În tot acest răstimp el a fost ținut sub observație prin mijlocirea unor aparate de investigație moderne: electrocardiograf, pneumograf, electroencefalograf etc. În prima zi pulsațiile cordului au ajuns la 240 pe minut, pentru ca apoi să înceteze complet traseul electrocardiografic indicînd o linie de zero. La sfîrșitul experimentului inima și-a reluat activitatea și pacientul deshumat a „inviat“, declarînd că a avut un somn profund. Ei bine, ne întrebăm și noi pe bună dreptate ce forțe latente ale organismului uman pot opri timpul care bate în fiecare clipă în celulele corpului nostru?

— Sînt întrebări la care știința urmează să răspundă abia de acum încolo. Este indiscutabil că aceste experimente efectuate din inițiativa UNESCO, precum și altele mult mai simple și la îndemîna oricui (diverse sisteme de antrenament psihosomatic) ne demonstrează că sistem în prezența unei „alte fiziologii“ decît cea cunoscută de medicina modernă.

— Ce aplicații de ordin terapeutic întrevăd specialiștii?

— În mod teoretic se poate admite că o persoană poate să-și controleze orice proces fiziologic care poate fi conștientizat.

Mi-e prieten Platon, dar adevărul

îmi este și mai prieten

Datoria morală a istoriei științei este aceea de a stabili adevărata paternitate a ideilor științifice în general, a ideilor științifice fundamentale în special.

Imprejurări diferite au dus, nu o dată, la frustrări și denaturări flagrante într-un domeniu ca cel al științei, considerat a fi sub semnul absolut al obiectivității. Obiectivitatea în cunoașterea științifică se câștigă numai cînd, vorba lui Aristotel, „dăm precădere adevărului“.

În cazul stabilirii fondatorului ciberneticii apar unele opinii care nu țin seama de istoria efectivă a ideilor cibernetice, de raportul real dintre **esența generală** (= adevărurile generale) și știință.

Este limpede că o știință se constituie

în momentul în care se formulează esența ei generală. Prin urmare, fundamentul oricărei științe coincide cu esența ei pură, generală, cu esența ei **Una** desprinsă din diversitatea formelor ei specifice de manifestare. Dacă **La Psychologie consonantiste** (1938—1939) evidențiază, pentru prima oară, în mod sistematic o gândire cibernetică generală; dacă gîndirea lui Odobleja conținea esența științei cibernetice, de ce nu poate fi considerat Odobleja părintele ciberneticii, ci unul care are ca punct de plecare aspecte cibernetice particulare? Oare aspectele particulare de la care a pornit Wiener nu au fost puse în evidență de existența ciberneticii generale? A-i contesta lui Odobleja paternitatea asupra ciberneticii echivalează cu o abateră de la calea cunoașterii științifice. Unii istorici sînt mai preocupați de întretinerea mitului drag lor, iar nu de stabilirea adevărului.

Locul pe care-l ocupă Wiener în cibernetica nu este cel de fondator, ci cel de continuator. Acest fapt a fost demonstrat, magistral, de însuși fondatorul ciberneticii

generalizate în „Psihologia consonantistă și cibernetică“ (1978).

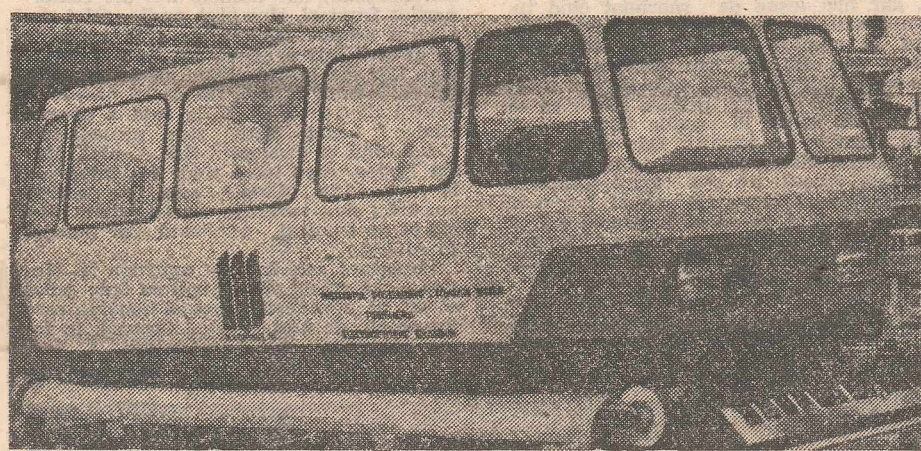
Pe linia reanalizării ideii „Wiener fondatorul ciberneticii“, propunem: 1. apariția rapidă a „Psihologiei consonantiste“ la Editura științifică și enciclopedică; 2. traducerea lucrării „Psihologia consonantistă și cibernetică“ în limbă de circulație.

În legătură cu ultima lucrare a lui Odobleja avem de făcut următoarea observație: avem informații că această lucrare a fost mult mai întinsă în varianta trimisă Editurii **Scrisul românesc** unde a apărut. Va trebui cercetat Fondul Odobleja de la Arhivele statului din Drobeta-Turnu Severin, unde se află numeroase dovezi în sprijinul ideii că cibernetica s-a născut în România. În legătură cu raportul dintre general și particular în cibernetica vom reveni.

Afirmînd că fondatorul ciberneticii nu este altul decît fondatorul esenței ei generale, deci Odobleja, nu facem decît să ne supunem logicii interne a adevărului.

ION STROIE

Primul vehicul românesc pe pernă magnetică

(Urmare din pagina 1)

Șeful de lucrări, inginer Ioan David, de la Facultatea de mecanică a politehnicii, catedra de material rulant și organizare, care face parte din colectivul interdisciplinar implicat în proiectarea și punerea la punct a vehiculului, ne dă o serie de detalii — chiar în fața lui „Magnibus“ și mai apoi pe teren — frizînd pe alocuri științifico-fantasticul.

Fructuoasa colaborare dintre Electroputea Craiova cu facultățile de electrotehnica, de construcții și de mecanică din Timișoara și cu alte institute de cercetări din țară are de acum o anumită tradiție în domeniul vehiculelor neconvenționale cu motoare liniare. Se știe că aceste motoare, spre deosebire de cele convenționale, au avantajul că elimină părțile rota-

tive, simplifică modul de transmitere a forței de propulsie și, pe plan tehnic și economic, dau un randament superior la viteze mari. Aplicații: transportul în comun (tramvaie), firește în acele orașe care nu beneficiază încă de acest mijloc de transport, de pildă Cluj-Napoca, deoarece nu are nici un sens de a se înlocui tramvaiele existente. Partea de cercetare a revenit universităților timișoreni, iar realizarea — uzinei Electroputea. Prototipul Romlin, acest tramvai urban despre care am mai scris, este deja în construcție. Viteză maximă: 100 km/h; trei vehicule legate unul de altul, pentru 320 călători; lungime totală 32 m.

Pe baza rezultatelor obținute, cercetătorii de la Institutul politehnic „Traian Vuia“ au trecut la proiectarea și realizarea experimentală a vehiculelor pe pernă

magnetică. Ele nu au roți, sustentanța fiind asigurată de energia electromagnetică. Alte caracteristici: sînt nepoluante, silențioase, cu un consum relativ redus de energie pe călător și kilometru — pe distanțe mari (peste 200 km) și cu puține stații de opriri. Așa s-a născut „Magnibus 01“, de 4 m lungime și 1,8 m lățime, în prezent încărcat pînă la refuz cu aparatura necesară pentru a-i înregistra viitoarele performanțe pe liniile construite special pentru el. Desigur, și înainte ca să fie mutat pe această linie — după cum arată interlocutorul — s-au efectuat experimente înconunate de succes: nici un fel de surprize, în afara celor inerente oricărei deschideri de drum nou.

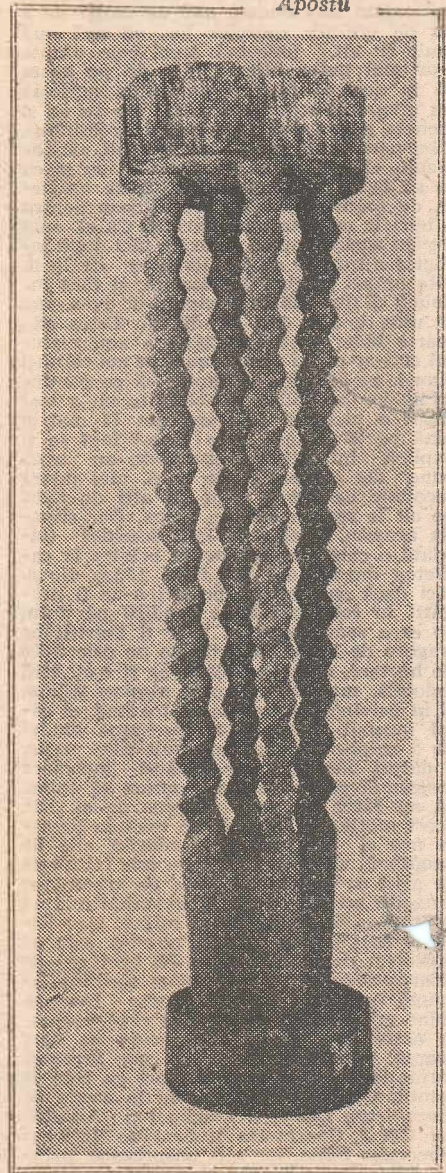
Firește, „Magnibus 01“ nu reprezintă decît un început. De pe acum, pe planșete se află proiectul unui alt vehicul comercial pe pernă magnetică — tot primul din țară! — cu 80 locuri, pentru cale aeriană. Aceleași avantaje, în afara capacității mai mari de transport: randament superior la viteze mari, silențiozitate etc. „Ar putea deveni vehiculul viitorului pentru transportul în comun la viteze de 300 km/h și peste această limită“, este de părere inginerul Ioan David, care adaugă că nu este nicicum „purtătorul de cuvînt“ al colectivului (prea numeros pentru a fi enumerat aci), ci vorbește doar în calitate de participant între mulți la această acțiune de perspectivă și rezonanță întreprinsă de un larg colectiv interdisciplinar. El adaugă:

— Dealtfel, la viteze atît de mari, nici nu se mai pune problema de a folosi roțile, care nu mai prezintă nici un fel de siguranță. Vehiculele pe pernă magnetică, cu viteza lor ridicată și celelalte avantaje tehnice de care vorbeam înainte și din care nu am citat decît câteva, ar putea contribui la decongestionarea arterelor de circulație (au toate avantajele metroului) făcîndu-le legătura între centrele suburbane sau între orașe: exemplu, între Capitală și litoral. De ce tocmai acest ultim traseu?

tizat. S-ar putea, deci, controla conștient undele creierului, pulsațiile inimii, vasele sanguine, dimensiunea pupilei, secreția glandelor endocrine etc. ca și bolile rezultate din tulburările survenite la toate aceste niveluri. În comunicarea prezentată la cel de-al XVI-lea Congres internațional de istoria științei am indicat și câteva domenii unde aceste străvechi practici terapeutice se recomandă prin rezultate practice. Mi-am exprimat între altele convingerea că tehnica relaxării, ce preia vechi procedee de antrenament psihosomatic, va deveni una din soluțiile princeps în combaterea efectelor stresului prezent tot mai mult în patologia omului modern. Confirmarea științifică a acestor practici străvechi constituie un punct de plecare pentru elaborarea unor metode de optimizare a funcțiilor sale biologice. Experimentele au demonstrat că realmente omul poate să-și depășească barierele impuse de condiția sa biologică. Tehnica biofeedback-ului a dovedit că omul poate învăța să convertească cu propriul său subconștient și pe această cale să preia voluntar comanda unor funcții involuntare și deci să se sustragă forțelor oarbe ale întimplării.

LIVIU TIMBUS

Apostu

Fiindcă este în linie dreaptă, permițînd viteze mari. „Magnibus“-ul ar putea concura cu succes avionul și trenurile de călători (în nici un caz la transportul de marfă).

— Cum se pune, în linii mari, problema relației dintre acest nou tip de vehicul și cele convenționale?

— Trenul are, firește, o capacitate mai mare de transport, dar cu viteză mică. „Magnibus-2“ atinge în mod normal 300 km/h, deci ar putea face mai multe curse în comparație cu trenul, ceea ce ar compensa, într-o măsură, capacitatea sa mai redusă: 80 călători. De asemenea, să luăm în considerare și alt factor important: „Magnibus-2“, ca și precursorul cu nr. 1 pe care-l aveți în față, se alimentează cu curent electric de la linia de contact. Or, electricitatea poate fi obținută și din combustibil inferior, de la căderile de apă etc., în timp ce avionul consumă combustibil superior pe care nimic nu-l poate înlocui. Bineînțeles, toate acestea sînt considerente preliminare, problemele economice complexe vor putea fi abordate frontal doar atunci cînd noi, cercetătorii, vom fi terminat treaba noastră: să punem la punct primele vehicule experimentale. Dacă nu le construiști, nu ai ce arăta industriei... După cum vedeți, cercetătorii de la facultățile de mecanică, electrotehnica și construcții s-au apropiat mult de acest obiectiv.

...În adevăr, aci, pe un teren de fotbal părăsit, „în refacere“, pe care iarba trebuie din nou să crească după ce a îndurat atîtea bătaii sportive pe spinarea ei la propriu, iată primele zeci de metri de cale ferată „magnetică“ așteptînd pe „Magnibus-01“. Pe acest stadion sportiv va începe foarte curînd o nouă cursă, care ne va privi cîndva foarte direct pe noi, pe dumneavoastră, aci se va da startul pentru transportul românesc pe pernă magnetică, pentru București — Constanța în 50 de minute.

LIONEL NIȚESCU

Acupunctorii Timișoarei prezenți pe frontul sănătății

Acum aproximativ un an, la Botoșani, participând la lucrările celui de-al II-lea Congres național de acupunctură, am avut prilejul și plăcerea de-a cunoaște un mare număr de medici care, în diverse orașe ale țării, într-un cadru mai mult sau mai puțin organizat, practică acupunctura. A încolțit atunci în intențiile noastre ideea că, despre acești acupunctori, despre reușitele lor pe frontul sănătății noastre de toate zilele, neapărat trebuie să scriem. Într-un timp revista noastră a găzduit numeroase articole pe această temă, așa cum a făcut-o, de altfel, înaintea congresului de la Botoșani și am putea exemplifica în acest sens cu suita de articole dedicate doctorului Teodor Caba din Călan, ori cele prin care am ilustrat preocupările și rezultatele doctorului Nicolae Răibuleț din Herculane, ca să nu mai aducem în discuție și alte ample articole prin care, beneficiind de interlocutori de seamă ai mișcării acupuncturiste din România, am încercat, de-a lungul timpului, și ne-am străduit, alături de alte organe de presă, să-l familiarizăm pe cetățeanul patriei noastre cu notiunile de bază ale acestei terapii atât de puțin cunoscută nouă europenilor, dar de-o vechime milenară în practica medicală chineză.

Dar, cu toate aceste strădanii publicistice, problema în sine a acupuncturii românești, incununaată în ultima vreme, la majoritatea congreselor și simpozioanelor internaționale dedicate acupuncturii, cu e-logioase aprecieri, este departe de-a fi epuizată. Cu atât mai mult sîntem presați de stricta necesitate de-a informa publicul larg, în special pe toți cei ce vor să beneficieze de tratamentul prin acupunctură, cu cit, iată, scriind doar despre cîțiva medici, despre cabinetele acelor acupunctori se poate constata un adevărat exod de pacienți. Bineînțeles că neferescă ni se pare această realitate cu cit, în general, cu foarte mici excepții, cum toți acupunctorii pot interveni cu aproximativ același succes în maladiile ce se pretează tratamentului cu acupunctură. Este deci normal ca un viitor pacient să se deplaseze, de exemplu, din Timișoara la Iași, cînd la Timișoara activează un foarte puternic cerc de acupunctori. Așa cum tot normal ni se pare ca un pacient din Brăila, care n-a auzit de cercul de acupunctori din Galați, aflat la doar cîteva kilometri de Brăila, să la drumul pînă-n Botoșani, sau pînă la Sibiu.

Ne propunem deci în rândurile care urmează, precum și într-o serie de alte articole, o prezentare teritorială a acestor cercuri aflate sub îndrumarea și controlul organelor medicale județene și chiar ministeriale, astfel încît oamenii să știe unde, cînd și cui i se pot adresa, inclusiv maladiile ce pot fi ameliorate și chiar vindecate prin acupunctură.

La Timișoara deci, unde a avut loc recent un interesant simpozion privind acupunctura și bolile reumatismale, primul nostru interlocutor a fost medicul primar Nicolae Elian care, în calitatea sa de președinte al Cercului Timiș de reumatologie și, totodată, coordonator, din partea U.S.M., al Cercului de acupunctură, ne-a declarat următoarele: „Acupunctura, acest concept de gândire medicală și terapeutică, a ajuns în situația de-a nu mai avea nevoie nici de avocați, nici de argumente. Surprinzătoarele sale rezultate, a se citi ameliorări sau vindecări ale unor boli, sînt suficiente. Dar, din păcate, mulți medici și, prin ei, mulți pacienți, nu acceptă această nouă, la noi, gândire medicală. Se acuză în principal lipsa unor manuale, a unei aparaturi moderne. Această situație a făcut ca medicul acupuncturist să fie un autodidact, iar statutul unui autodidact, oricîte rezultate ar avea, trezește o oarecare neîncredere. Eu, nefiind un practicant al acupuncturii, dar un admirator și încrezător în posibilitățile multiple ale acestui tratament, cred că un viitor acupuncturist ar trebui să plece nu de la intenția de-a vindeca orice boală, din orice domeniu, ci din stricta sa specialitate. Adică ar trebui să pornească de la o necesitate a muncii sale, nu în general, cum unii dintre acupuncturii fac la ora actuală. Reușitele lor, prin acupunctură, ar putea fi evaluate, astfel, la stricta lor realitate. Apoi, în altă ordine de idei, consider că a sosit vremea ca toți practicienii să-și desfășoare activitatea nu într-un cabinet ori în cine știe ce altă încăpere neadecvată, ci la patul bolnavului, în spital. Este necesară, apreciez eu, integrarea acupuncturii în rețeaua medicală de nivel municipal sau județean, unde să colaboreze cu medicii specialiști, cu analizele laboratoarelor. De ce? Pentru că eu, ca medic primar reumatolog, sînt un beneficiar al unei astfel de cola-

borări la capătul căreia am obținut rezultate foarte frumoase, în special în reumatismele abarticulare care răspund cel mai bine la acupunctură. O altă categorie de boli reumatismale apte a fi tratate și prin acupunctură ar fi cea a reumatismelor inflamatorii, dar, la acest capitol este necesară o colaborare și-o cercetare mai profundă între medicina alopată, tradițională, și acupunctură”.

Cel de-al doilea interlocutor al nostru avea să fie medicul Victor Catina de la Policlinica pentru sportivi, secretarul Cercului de acupunctură din Timișoara, ale cărui relații le reproducem întocmai: „Acum patru-cinci ani s-a prezentat la mine un handbalist care avea o mare durere la cot, un fel de entorsă. Tot ce făceam ca să-l vindec nu dădea rezultate. Mă chinulam, pur și simplu, dar degeaba. Echipa de handbal a plecat în China și handbalistul meu a revenit fără nici cea mai mică urmă de durere. Ce se întâmplase? Medicul echipei chinezești îi făcuse două ședințe de acupunctură. Cînd echipa chinezească a venit la Timișoara, pentru a întoarce vizita handbaliștilor noștri, l-am abordat pe colegul chinez. I-am adus cîteva sportivi români pe care i-a vindecat în doi-trei și trei mișcări. Demonstrațiile lui m-au convins pentru totdeauna. Am făcut rost de diverse cărți, el însuși mi-a dat cîteva tratate de acupunctură traduse în limbi europene. Mi-a făcut cadou și-o serie de ace. De-atunci, aici, la noi, la Timișoara, vin sportivi din zonă, dar și din localități destul de îndepărtate, cum ar fi Căminul sau Cugirul. De ce nu se duc la medicii acupuncturii de-acolo, nu știu”. De precizat că medicul Victor Catina, avîndu-i ca pacienți pe foarte mulți dintre inginerii și profesorii universitari simpatizanți ai clubului sportiv Politehnica, a reușit să-i atragă și să-i determine să conceapă o serie de aparate electromagnetice care, fie prin temperatură, fie prin șoc electric, fie printr-un cîmp electromagnetic, activează punctul de acupunctură, înlocuind în bună măsură acele tradiționale. „Dealtfel, ne-a declarat medicul Catina, una din ideile de bază ale Policlinicii pentru sportivi, inclusiv a medicului șef Titus Petrovici, un mare susținător și specialist în tratamentul cu Boicil, este cea a unor terapii complexe, terapistice în care acupunctura, combinată cu injectarea Boicilului, a dat rezultate dintre cele mai bune”.

Cu aceste doar cîteva informații despre Cercul de acupunctură din Timișoara, l-am abordat și pe medicul specialist Carol Quint de la secția de chirurgie a spitalului numărul doi, unul dintre cei mai vechi practicieni ai acupuncturii la Timișoara. „Regret, avea să ne declare medicul Carol Quint, că mai toți ceilalți colegi sînt plecați în concedii. Vi i-aș aminti totuși pe medicul primar pediatru Aurel Popescu, despre ale cărui reușite în tratarea entezisului s-a mai scris în Flacăra, sau pe medicul Florin Micles, urolog la Spitalul Județean, Ioan Ometa, generalist la Complexul studentesc, sau pe colegul meu Rudolf Rossier, acestora adăugîndu-li-se și profesorul de educație fizică Marcel Bogdan care s-a specializat în presopunctură, o variantă a acupuncturii prin masașă și presarea punctelor de acupunctură. În ce mă privește, studiez această terapeutică de aproximativ 7-8 ani și am început cu dorința de a elimina unele din dificultățile postoperatorii. Am

început, ca toți ceilalți, cu parcurgerea unei bibliografii destul de reduse în acea perioadă. Am fost pur și simplu fascinat. Primele încercări, de influențare a tranzitului intestinal, au dat rezultate neașteptat de bune. După lecturi din ce în ce mai diverse, am extins gama bolilor ce se pot trata prin acupunctură. M-au atras afecțiunile reumatismale, astmul, infecțiile urinare cronice, enurezisul, stările alergice, nevralgiile de trigemen, paralizile faciale, sechelele după accidente cerebrale. Iar mai recent, cîteva reușite în combaterea sterilității. Ce-ar fi de spus în legătură cu combaterea acestor boli prin acupunctură? Că reușita depinde, în general, de vechimea bolii, că noi, timișoreni (printre care și doctorul Teodor Caba din Călan, care s-a afiliat nouă pentru că este, ca distanță, mai aproape de noi, dar și pentru că este un adept al teoriei energetice), considerăm că boala nu dispăre în momentul eliminării durerii, singurul aspect pe care bolnavul îl apreciază imediat, ci numai în clipa cînd realizăm o echilibrare energetică a organismului. O altă caracteristică a cercului nostru ar fi orientarea spre analiza pulsului energetic pe care-l considerăm o componentă obligatorie a tratamentului acupuncturist. Pentru a intra în amănunte, pentru a explica echilibrul energetic și analiza pulsului ar trebui să consumăm un spațiu tipografic imens. E destul să ne limităm la afirmația că noi, timișoreni, acordăm o mare importanță acestor două aspecte. Mai simplu ar fi să precizăm că pacientul vine cu un diagnostic clar, stabilit prin analize medicinale tradiționale, alopatice. Că noi, după ce cădem sac nu de acord cu acei diagnostici, trecem la un examen clinic de factură chinezească, specific tratamentului prin acupunctură. La capătul acestui examen, prin analiza pulsului, care ne va relata starea energetică globală a organismului uman, vom stabili dezechilibrul energetic între sînge și energie, între partea inferioară și superioară, între viscere și organe și, în sfîrșit, dezechilibrul între meridianele de acupunctură. Abia după aceste analize urmează să acționăm asupra punctelor. De precizat că în timpul tratamentului bolnavii pot continua tratamentele medicamentoase începute înainte de a veni la noi, tratamente care se vor dimina pe parcurs, în funcție de rezultatele intervenției noastre. Acestea fiind zise, aș mai face precizarea că oamenii vin la noi prin serviciul de ambulanță al clinicii, unde se pot prezenta între orele 15-20, uneori chiar și mai tîrziu, că nu este nevoie de bilete de trimitere și că li vom lua în tratamente două ce încheiem cu seria aflată pe rol, fiecare serie, alcătuită din 80-100 de pacienți, încheindu-se cam în două săptămîni. Acesta-i sistemul nostru de lucru și, pînă acum, s-a arătat a fi destul de bun, ceea ce nu înseamnă că n-ar fi loc pentru mai bine”.

Considerînd că despre entuziasmul și priceputii medicilor acupuncturii ai Timișoarei am spus, în general, cam tot ceea ce ține de informație, inclusiv de orientarea lor teoretică și practică, am putea încheia reportajul de față. Nu o vom face fără să adăugăm un important aspect al activității de-aci, cel privind popularizarea acestui tratament. Menționăm în acest sens faptul că, de-a lungul timpului, șase din absolvenții Facultății de medicină și-au ales ca temă pentru lucrarea de diplomă tratarea unor maladii prin acupunctură, fapt ce vorbește de la sine despre eforturile cercului timișorean de a mări numărul practicienilor în acupunctură.

VICTOR NIȚA

Mai devreme decît alții, dar...

Într-un recent număr al revistei „Studii și cercetări de biochimie”, editată de Academia R.S.R., cercetătorul Lascăr M. Buriuană prezintă, în cadrul unui articol de specialitate, revelații în legătură cu paternitatea unor descoperiri de biochimie. Autorul întreprinde un profund studiu demonstrînd, prin comparație, prioritatea unor cercetări aparținînd școlii naționale de biologie.

În 1914 - arată autorul studiului - Emanuel Riegler, profesor la Facultatea de medicină din Iași, pune la punct o metodă de dozaj a proteinelor din diverse lichide biologice sau extrase tisulare. Metoda are la bază principiul potrivit căruia substanțele proteice în mediul alcalin dau cu oxidul de cupru o culoare violetă a cărei intensitate este proporțională cu cantitatea de proteină. Procedul a fost propus de E. Riegler cu 35 de ani înaintea celui imaginat de A. G. Gornall, C. J. Bardawill și M. M. David. Cu toate acestea, pe plan mondial, metoda biuretului - cum a fost denumită - este atribuită celor trei biologi americani și poartă chiar numele acestora.

Un alt român și autor al unei invenții de notorietate mondială, dar despre care, paradoxal, se vorbește foarte puțin chiar în țara lui de baștină, este Vintilă Ciocălteu. Acesta lucrează o vreme în Laboratorul Școlii de medicină din Harvard. Aici, împreună cu O. Folin, realizează un reactiv pentru dozarea tirozinei și a triptofanului din hidrolizatele proteice, folosit în numeroase tehnici din domeniul biochimiei. El este utilizat în 1951 la sensibilizarea biuretului. Iată, asadar, că cercetările originale a doi români (Riegler și Ciocălteu) au furnizat principiul și metoda de rafinare a celei mai răspîndite tehnici din domeniul biochimiei moderne. Cazul cel mai tulburător îl oferă însă un

alt biochimist român. Este vorba de profesorul Haralambie Vasiliu de la Facultatea de agronomie din Iași. Acesta publică în 1936, într-o revistă din țară, un studiu intitulat „Asupra configurației moleculare a materiei albuminoase grase și a hidraților de carbon”. El aduce în atenția specialiștilor o ipoteză despre aranjamentul în spirală al lanțurilor polipeptidice din compoziția proteinelor, precum și al altor biopolimeri, cum sînt glucidele și lipidele. Ipoteza, justificată printr-o serie de calcule deduse din proprietățile moleculare și fizice ale substanțelor respective, este cu 15 ani anterioară celei propuse de celebrii savanți americani Linus Pauling, R. B. Corey și H. R. Eranon. Analiza întreprinsă de Lascăr M. Buriuană oferă toate datele pentru ca orice specialist în materie să constate ușor izbitoarea ideinitate între tablourile și imaginile grafice prezentate de H. Vasiliu și cele realizate de colectivul de cercetători americani. Asemănarea dintre structura în spirală pentru materiile albuminoase și alfa-helixul lui Pauling este - constată autorul - uimitoare. Mai reținem din același studiu că, la fel ca și L. Pauling dar mult înaintea lui, utilizînd metoda stoahastică, apriorică, H. Vasiliu a reușit să găsească soluția justă la una din cele mai importante probleme ale biochimiei: structura biopolimerilor și chiar a polimerilor artificiali.

Ei bine, care este adevărul adevărat? Ori cei trei cercetători americani au ajuns întîmplător la rezultatele menționate, și care s-au dovedit aproape identice cu cele comunicate cu 15 ani mai devreme de profesorul Haralambie Vasiliu, ori Linus Pauling a avut pe masa de lucru studiul biologicului român, la fel cum Norbert Wiener s-a folosit în elaborarea tratatului său de cibernetică de cele două volume ale Psihologiei consonantiste scrise cu 10 ani mai devreme de doctorul Ștefan Odobleja.

Într-o zi, poate vom afla răspunsul și la această întrebare.

LIVIU TIMBUS

Un clasic al filosofiei românești:

Simion Mehedinți (V)

Așa cum teza intia fundamentează latura aplicativă a sistemului mehedințian, cea de a doua - aceea, reamintim, care postulează rolul determinant al muncii în antropogeneză - fundamentează latura lui teoretică. Prin ea Simion Mehedinți vine, spontan, în imediată apropiere a materialismului istoric.

Cele două teze nu trebuie privite ca două linii paralele și incommunicante. De cite ori i s-a ivit ocazia, Mehedinți a recurs în opera sa științifică la explicația genetică. Lăsîndu-se și de astă dată antrenat pe firul unei astfel de explicații, el ajunge la ideea că atît civilizația cit și cultura se originează în aceeași axă; diholomia civilizație-cultură se justifică la Mehedinți, cum deja am stabilit anterior, prin dublul caracter (material și sufletesc) al muncii. Pe de altă parte, „linia mediană a muncii” constituind totuși o singură axă, cele două categorii îngemănate în ea vor fi ele înseși unitare. Civilizația și cultura ar forma deci ceea ce ne-am obișnuit să numim o „unitate dialectică”, ce reflectă cu fidelitate unitatea dialectică a muncii ca activitate general umană.

Munca exprimă condiția specifică, unică, a omului pe planeta noastră. Prin muncă ființa umană se obiectivează creator, în forme materiale și spirituale. Acestea intră în rețeaua cauzală universală ca elemente noi și foarte active. Unele organe ale vieții vegetative - dinții și maxilarele, de exemplu - sînt diminuate la om, în timp ce mina și creierul dimpotrivă, sînt cel mai bine dezvoltate în privința rafinamentului funcțiilor pe care le îndeplinesc. O parte din transformările organice s-au datorat schimbării condițiilor naturale de climă, de vegetație etc., dar și apariției unor condiții artificiale cum ar fi folosirea focului, a pieilor a unsorilor. Condițiile artificiale, la rîndul lor, sînt urmarea directă a folosirii de către om a acestor organe artificiale care sînt uneltele. Concluzia lui Mehedinți sună cit se poate de răspicat: „uneltele și munca cu uneltele pot fi considerate ca adevăratul caracter distinctiv al speciei homo” (Coordonate..., p. 18). Pe această cale a reușit ființa umană să se smulgă din noaptea animalității.

Și la nivel psihic există o uneltă sui generis menită a-l ajuta pe om să-și traseze un destin unic. Această uneltă psihică e graiul. Prin el generațiile umane își capitalizează experiența - preiau de la înaintași, adaugă, apoi transmit la urmași. Fără grai tot ce se dobîndește prin exercițiul miilor și al creierului ar rămîne circumscrip într-un perimetru foarte redus, iar invenția și inspirația ar fi - dacă cumva ar mai fi - niște accidente strict individuale. După cum uneltele obișnuite asigură progresul uman în linia materială a vieții, graiul asigură progresul uman în linia sufletească, spirituală.

Consecvent, Mehedinți pune apariția limbajului în dependență tot de procesul muncii. Dealtfel am văzut că și fenomenele culturale - în sensul restrîns, de produse spirituale - își află începutul începutului tot în muncă. Incununaarea acestei idei o constituie argumentația la teoria originării artei în muncă, argumentație dezvoltată cu lux de date etnografice în discursul de intrare la Academie. Titlul discursului sugera un întreg program teoretic și metodologic, iar pagina de încheiere aducea o mărturisire de credință și de voință: „Dacă cultura e suma muncii din toată viața unui popor, pentru ca să împlinim lipsurile culturii noastre trebuie să facem cit mai repede inventariul trailui nostru, descriînd în chip științific tot ce e caracteristic și original în trecutul românismului, pentru a afirma autonomia sufletului nostru și hotărîrea de a fi și a rămîne statornici în făptura noastră etnică... Acestul gînd voi închina anii cîți îmi vor fi îngăduiți a lucra pe tărîmul acestei științe, cunoscînd că mai ales acum, după întregirea politică, toate națiunile pămîntului așteaptă să vadă ce vrem să fim și ce loc vom să ocupăm în cadrul istoriei universale”. (Caracterizarea etnografică a unui popor prin munca și uneltele sale, 1920, p. 23).

Dar să revenim pentru o clipă la teoria emergenței artei prin muncă. Evident, ea este astăzi foarte cunoscută. Sugestia ei s-a născut pe terenul muzicii mai cu seamă, din însoțirea, ușor de observat la populațiile arhaice, între gestică și ritmul muncii (visit, semănăt etc.) și frecvența emiterii de sunete regulate, sau din analogia dintre arc și harfă, piua și tobă etc. Făuritorul acestei teorii a fost Karl Bücher, economist german, a cărui lucrare Muncă și ritm (Arbeit und Rhythmus) i-a adus celebritate și printre esteticieni, etnografi și culturologi. Simion Mehedinți i-a preluat ideea-cheie, dezvoltînd-o însă pe cont propriu. Legătura dintre artă și muncă el o înfățișează nu în chip exterior, ci filtrată frecvent de mentalitatea, de psihicul omului. Mai ales insistă el asupra legăturilor reciproce dintre formele majore ale artei: muzică, dans, poezie, desen. Este ceea ce esteticienii, din păcate fără a se dedica prea mult fenomenului, au numit „sincretismul artelor”. De la apariția artei prin muncă pînă la explicarea sincretismului originar al artelor prin caracterul complex și unitar al muncii nu era decît un pas. Etnolog și antropolog multilateral, cochetînd și cu estetica, Mehedinți a avut frumoasa intuiție a acestei apropieri. Simplu spus, el a intuit că sincretismul originar al principalelor arte derivă din sincretismul frumos-util.

GHEORGHÎȚA GEANĂ

Apostu

Portret (inox)

O incalificabilă calomnie la adresa geniului românesc

Revista noastră și-a făcut o metodă de lucru din a încuraja schimbul de opinii, dar a dorit și, în consecință, a sprijinit numai puncte de vedere care, chiar dacă în contradicție, rămăneau deschise la interpretări, la discuții. Nu e și cazul cărții pe marginea căreia s-a scris articolul de mai jos, carte care nu reprezintă altceva decât o încercare calomnioasă de a deturba realitatea, de a stili în mod grosolan faptele, aducându-se mari prejudicii istoriei științei românești, geniului creator al oamenilor acestui pământ. De aceea, publicând articolul primit la redacție, ce critică vehement o lucrare dată în mod pripit la tipar, avem sentimentul că nu încălcăm propria noastră concepție despre presă. Intre o poziție și alta poate exista un dialog. Intre adevăr și minciună, însă, orice comunicare e imposibilă și, gândind așa, ne întrebăm dacă folosește cuiva buchetul rău mirositor de minciuni pe care îl conține cartea la care se referă textul următor.

Am citit cu surprindere recent apăruta carte „Inceputurile creației tehnice aeronautice românești 1880-1918”, Editura Militară, 1981, al cărui autor este Matei I. Oroveanu. În ceea ce-l privește pe autor, lucrurile par a fi clare. În dorința de a fi original cu orice preț, se aplică o formulă preluată dintr-o jalnică tradiție: valorile recunoscute sunt atacate și contestate (iată deci contribuția „hotărâtoare” a autorului), iar cele necunoscute sunt scoase în triumf la iveală și eventual exagerate. În această regretabilă, dar consecventă stăruință, autorul include și terminologia folosită — nu însă și cea științifică — prin vehicularea unor termeni șocanți și uneori chiar bizari, cum ar fi „Precuvintare” (p. 13), „Nota liminară” (p. 272), „societatea umană a planetei noastre” (p. 269), „nivel cu totul deosebit, uneori unic” (p. 270) etc. Ca să fim corecți, trebuie spus de la bun început că această lucrare conține realmente și rezultatele unei cercetări științifice autentice și originale prin care pune în valoare creația meritorie a unor înaintași, precum G. Grămătescu, sau sint prezentate informații documentare suplimentare, inedite, privitoare la unii inventatori cunoscuți. Dar aceste lucruri nu justifică cu nimic gravele afirmații în ceea ce privește activitatea în special a trei străluciți reprezentanți ai aeronauticii românești: Traian Vuia, Aurel Vlaicu și Henri Coandă.

Intențiile, de altfel destul de explicite ale autorului, de nuanță, să-i zicem, proletcultist-tardivă, se dezvăluie mai clar în rezumatul în limba franceză din finalul cărții — căci, din nefericire, pentru a-i conferi o „eficacitate” internațională în preajma acestui Congres mondial de istorie a științei, cartea este însoțită și de un rezumat în limba franceză — unde putem citi la pag. 278: „Nous devons reconnaître que l'histoire de la locomotion aérienne n'a pas été traitée dans notre pays au niveau et avec l'appareil scientifique de rigueur. Aussi, notre but est-il d'essayer une reconsidération méthodologique des débuts des préoccupations aéronautiques des Roumains”. („Trebuie să recunoaștem că istoria locomotiei aeriene n-a fost tratată la noi în țară la nivelul și al aparatului științific riguros. Astfel, scopul nostru este de a încerca o reconsiderare metodologică a începuturilor preocupărilor aeronautice ale românilor”). Deci toate eforturile noastre de până acum în acest domeniu, concretizate în lucrări de prestigiu internațional scrise de autori cum ar fi E. Carafoli, I. Gudju, Șt. Ispas, Constantin Teodorescu-Tintea, Ovidiu Ionescu, Gh. Iacobescu, G. Lipovan, Const. C. Gheorghiu, R. Stoica, I. N. Iacovachi, Florin Zăgănescu, D. Moroianu și alții, nu numai că sint puse la îndoială, ci sint chiar anulate sub motivul lipsei de metodologie științifică. Frumoasă frază — servită direct în franceză, probabil pentru a-i scuti de un efort în plus — pentru denigrării poporului nostru!

Să vedem însă care ar fi, după opiniile autorului, cauza — sau una din cauzele — lipsei de rigoare științifică a celor care s-au ocupat de acest domeniu. O descifrăm, din nou destul de explicit, în cazul lui Aurel Vlaicu: „Biografia lui Vlaicu au fost, după cum arătam, mai mulți decât au avut ceilalți precursori români ai locomotiei aeriene; s-au dovedit, fără vreo excepție, fie lipsiți de componenta metodologică, istorică, fie lipsiți de componenta cunoștințelor aeronautice, fie intr-atât de atașați de subiect încât au ajuns a nesocoti realitatea, uneori în mod involuntar, dar și alteori (în mod vizibil) voluntar. Nu au fost, astfel, just servite nici memoria lui Vlaicu și nici interesele superioare ale poporului său (cu atât mai puțin interesele aeronauticii) (p. 118). În concluzie, dacă toți biografuli lui Aurel Vlaicu, „fără vreo excepție”, au păcătuțit, orbii de patriotism, și dacă în acest fel nu au fost just servite „interesele superioare ale poporului”, în numele acestor interese „superioare” este firesc deci ca meritele majore ale autorului să constea într-o „redimensionare a contribuției lui Aurel Vlaicu...” (p. 118).

Ca o paranteză, pentru a descifra o anumită mentalitate ce străbate cartea, arătându-se doar pe alocuri mai pregnantă, vom cita o altă frază cheie, tot despre Aurel Vlaicu. Vorbind despre contribuția lui Vlaicu la eforturile pentru realizarea unității naționale a românilor, autorul afirmă la pagina 118: „Dar unitatea națională a poporului român urma să se desăvârșească și cu și fără Vlaicu, existind rațiuni și evoluții infinite superioare”. Nu ne legăm de faptul că autorul anulează contribuția lui Aurel Vlaicu la înfăptuirea unității naționale a poporului român, dar deschide insinuos calea spre interpretări mai grave. Căci, printr-o simplă extrapolare, dacă unitatea națională se putea desăvârși și cu și fără Vlaicu, e evident că ea se putea desăvârși și cu aportul și fără aportul oamenilor din popor, al întregului popor, și deci rămâne să ne întrebăm în ce constau „rațiunile și evoluțiile infinite

superioare”?! Cu alte cuvinte, eliminând pe unii și pe alții, pe toți cei care au contribuit din interior la înfăptuirea unității noastre naționale, rămâne să ne gândim la conjunctura internațională, la bunăvoința unor supraputeri și astfel să trăim în permanență cu sentimentul unei datorii neîmplinite.

Revenind, dacă am elucida pe cât posibil rațiunea și scopul acestei proceduri care se regăsește la mai multe personaje decât cele pe care le-am citat, să zăbovim puțin asupra mijloacelor și argumentelor folosite. De la bun început autorul se destăinuie ca fidel al unei maxime rigurozității științifice atunci când afirmă necesitatea „constituirii pe baze realmente științifice a istoriei aeronautice a românilor...” (p. 22), însă abdică pe parcursul lucrării în mod flagrant de la această promisiune. Ce poate fi în acest sens mai convingător decât incompatibilitatea metodologiei științifice riguroase cu citatele și afirmațiile din memorie! „În primăvara anului 1960 sau 1961 (lapsus calami!) fiind solicitat de un inginer angrenat în cercetări legate de «efectul Coandă», autorul lucrării de față a avut la Muzeul tehnic «Prof. ing. D. Leonida» posibilitatea de a consulta mapa cu memorii inedite ale ing. H. Coandă. Mapa sosise de curind la muzeu și cuprădea un text dactilografat cu caractere mici (mașină portabilă) pe hirtie «pelure» în limba franceză”. Bogăția de amănunte cu caracter mai degrabă exotic nu poate evita penibilul realitate de o completare în subsolul acestei pagini 128: „Revenind în 1972 la Muzeul Leonida, am solicitat din nou mapa cu memorii a lui H. Coandă, se pare însă că nu se mai afla în colecția aceluia muzeu. Nu s-au putut obține alte deslușiri”. Această „procedură de lucru” ar putea fi trecută sub tăcere dacă informațiile relevante la adresa marelui savant Coandă, puse pe seama fantomaticii și poate imaginareii mape, nu ar fi deosebit de grave. Se afirmă astfel — și se reafirmă și la alte pagini în același context — că „ceea ce efectuează Coandă din greșală (sublinierea aparține autorului — n.s.) nu se putea numi «un zbor», iar aparatul — cu toate prevederile speciale ale proiectului, nu corespundea motorului. Era nu doar greoi și cu caracteristici aerodinamice limitate dar — mai ales — ar fi putut să se incendieze în orice moment pe sol sau în zbor” (p. 209). Nu cunoaștem cum a ajuns autorul la aceste concluzii, dar putem afirma că dacă s-a referit la actualele exigențe aerodinamice ale celor mai moderne avioane de azi, atunci pe bună dreptate avionul lui Coandă nu corespundea formulelor aerodinamice pe care le prezintă astăzi un Tupolev, un Boeing sau un Concorde. La acea vreme însă, avionul Coandă 1910 — primul avion cu reacție din lume — era considerat o realizare aerodinamică care se concretiza și prin utilizarea voleților cu fantă de bord de atac la aripi, introdusă de Coandă pentru prima oară și ulterior larg aplicată, amplasarea pentru prima dată a rezervoarelor de combustibili și lubrefianți în aripi, utilizarea pentru prima oară a unui tren de aterizare cu suspensie elastică având posibilități de escantare parțială în aripă și alte numeroase elemente. În ceea ce privește „greșala” prin care românul Coandă a zburat pentru prima oară cu un avion cu reacție, interviul publicat de Henri Coandă în revista „Flying”, în mai 1956, este edificator:

„M-am suit în carlinga avionului, am accelerat motorul și am simțit imediat cum curentul puternic al jetului împinse aproape necirculat de mașini, arată clar că pe acolo a trecut un autoturism. „Amprentele” cauciucurilor dispar însă la un moment dat când, în continuarea drumului de pământ, apare o șosea pavată. Pe luciul pietrelor nu se distinge nici cel mai mic semn că pe acolo ar fi trecut vreo mașină. După parcurgerea a circa 50 de km., de căutări asidue se ajunge la concluzia că singura direcție posibilă ce putea fi urmărită de răufăcător ar fi spre municipiu. Începem din nou să căutăm acul în carul cu fin. Pînă la ora 10 seara fuseseră verificate câteva sute de „roșoare” ce intraseră sau ieșiseră din marele municipiu. Cînd echipa operativă, obosită, dar mai ales nemulțumită de lipsa de roade a căutărilor, se întorcea spre casă, unul dintre ofiterii din mașină observă timp de o fracțiune de secundă, printre pasagerii unui autoturism depășit, un cap tînar care la vederea mașinii militice se lasă brusc în jos, ca și cînd n-ar vrea să fie observat. „Măi băieți, am senzația că în mașina depășită de noi acum câteva secunde, l-am văzut pe Gheorghiu, îl știți cu toții, cel ce ne-a goliț 12 mașini și ne-a furat

„M-am suit în carlinga avionului, am accelerat motorul și am simțit imediat cum curentul puternic al jetului împinse

Stringătorul „Ghiță”

„Am muncit mult eu cu soția, să-mi cum-păr mașina asta. o îngrijesc ca pe ochii din cap. Nevasta, mai în glumă mai în serios, îmi reproșă că se simte trecută pe planul doi de cînd m-am logodit cu «roșioara» ca așa o botezase.

Cam în acest fel suna un fragment din relatarea lui R.D., făcută la miliție, cu privire la furtul mașinii. Încep căutări febrile pentru găsirea autoturismului. Sint scotocite pădurile din apropierea orașului, parcurile, locurile de parcare dintre blocuri, dar nimic, nimic. Trecuse-ră 8 ore de la începerea investigațiilor și nu exista nici cel mai mic indiciu despre cocheta Dacie 1300, roșu 25. Spre seară, la vreo 15 km. de marele oras, un bătrîn cu o coasă în mină, se apropie cu pași repezi de echipa de cercetare. „Tovarăși, nu-i nici un ceas, că am văzut o mașină mică trecînd în viteză, așa oblu, peste pășune. În direcția Petreștilor. Mă gîndeam, cum nu i-o fi milă de mașină că doară pe aici is hîrtoape. nu glumă”. Urmele lăsate pe iarbă și cele din praful drumului de cîmp

aparatul înainte. Am făcut semn să se tragă calele din fața roților și încet, avionul a început să se miște. Inițial, îmi propusesem ca în acea zi să nu fac încercări de zbor, ci doar câteva rulări pe micul aerodrom. Dar comenzile avionului mi s-au părut docile și am injectat mai mult combustibil în turbină... Proba fusese făcută. Zburasem cu primul avion cu reacție”. Pe de altă parte, reputatul savant Elie Carafoli atesta în lucrarea „Aurel Vlaicu — pionier al aviației române”, București, 1960, pag. 16: „În 1956 acesta (Coandă) a fost sărbătorit la New York pentru primul zbor din lume al unui avion propulsat de un motor cu reacție”, afirmație reluată și în volumul „Centum ani Academia Republicii Socialiste României” (Buc. 1966), la care se adaugă acelea ale multor alți cercetători de valoare, pe care autorul „Inceputurilor creației tehnice aeronautice românești” îi acuză, probabil, de prea mult patriotism. Mai mult, autorul pune la îndoială pregătirea profesională a lui Coandă. „În Anuarul citat, aflăm că în mai 1928 Henri Coandă devenise sublocotenent «în baza stud. făc. în școal. din Germania» Dar, ne putem întreba pe bună dreptate, cînd și cum” (pag. 101).

Evident, autorul încearcă să ne convingă că toată această reconsiderare este pentru a îndrepta o greșală care „nu servește în nici un chip nici memoria lui Coandă și nici istoria aeronauticii românești” (pag. 128)!!!

Procesul de „redimensionare” a realizărilor lui Traian Vuia este oarecum similar. Se afirmă cu totul gratuit că „este întru totul lipsită de logică legarea plecării de lipsa de mijloace pentru realizarea aparatului” (p. 110). Este vorba de plecarea din Banat la Paris în condițiile în care cu adevărat Vuia era lipsit de mijloace, iar pe vremea aceea Parisul era considerat capitala aeronauticii. Se contestă, de asemenea, că proiectul avionului lui Vuia a fost întocmit în esență în Banat înainte plecării la Paris (pag. 111) insinuîndu-se faptul că Vuia s-ar fi inspirat de la străini. Or, așa cum o arată biograful lui Vuia, G. Lipovan, într-un text revăzut de însuși Vuia, situația este cu totul alta. Vuia, avînd clar în minte și avînd chiar și schițele elaborate ale avionului său, a plecat la Paris pentru a-și realiza proiectul scontînd pe un mai mare sprijin material și o mai mare înțelegere.

Tot în cazul lui Vuia devine ostentativă preocuparea autorului de a colecta afirmații neconcordanțe privind lungimea primului zbor din lume, afirmații publicate de diverși autori, corectate în timp prin descoperirea unor noi documente, astfel încît cititorul neavizat, pe bună dreptate, se poate întreba care este adevărata situație. La toate acestea dacă adăugăm insistența autorului în a repeta faptul că „primul aparat care a zburat a fost al fraților Whright” (p. 120) fără să specifice diferența esențială între un zbor catapultat și un zbor prin mijloace autonome, se relevă clar intenția de a răsturna prioritățile pe plan mondial, pe care noi, românii, am reușit să le impunem. Semnificativ este faptul că autorul — în concluzie — îl așază pe Traian Vuia „și prin el geniul aeronautic românesc pe prima treaptă — a precursorilor — în istoria universală a locomotiei aeriene” (p. 117). Deci, dacă Vuia este un „precursor”, rămîne să aflăm cine este pionierul și întemeietorul aviației.

Dar cel mai prigonic dintre înaintașii noștri rămîne Aurel Vlaicu. Pe considerente pe care le-am expus la început — de natură mai degrabă politică și ideologică decît științifică — autorul aplică același nihilism științific și tehnic. „Contribuția” originală a autorului o reprezintă descoperirea că Vlaicu „necunoscînd afară de ungara (slab) altă limbă”, „s-a greșit afirmîndu-se că aparatul (respectiv aparatele sale) construite de Vlaicu ar fi fost rodul în principal al «cercetărilor și experiențelor personale» trăgînd concluzia că, «sint corective care se impun» (pag. 119). Și „corectivele” nu întîrzie să apară...

Plecînd de la premisa că „nici una din aeronavele mai grele decît aerul cu aripă fixă nu poate fi considerată «invenție»”, autorul dorește să impună ideea că „aeroplanelle lui A. Vlaicu urmează a fi analizate în spiritul acestei interpretări”, prin care „se vădește indicat a se reconsidera greșeala ce s-a făcut și se face folosîndu-se cu privire la persoana și la aparatele ce le-a construit termenii «inventator» și «invenție» (pag. 120)

Se face totodată un titlu de glorie în a afirma că Vlaicu nu posedă diploma de inginer („Vlaicu nu a ajuns inginer diplomant și — oficial — nu a fost niciodată”, pag. 98), deși documente de arhivă în acest sens nu există, iar pe de altă parte contemporanii săi i-au recunoscut această calitate. Nici avionul lui Vlaicu nu este scutit. „Prima afirmație inexactă cu privire la rezolvările tehnice ale lui Vlaicu se poate constata chiar în titlul memoriilor prin care el cere un brevet de invenție pentru primul său aparat” (p. 121).

Autorul nu este de acord cu terminologia vremii, și, aplicînd-o exigențelor de astăzi ale aerodinamicii, încearcă să ridiculizeze aparatul care ne-a adus atîta glorie nouă, românilor.

Se afirmă, spre exemplu, la pagina 121 că singurele idei originale ale lui Vlaicu, în ceea ce privește construcția avioanelor sale, sint „componenta trenului de aterizare” și „comenzile de direcție și înălțare”. Această afirmație este în flagrantă contradicție cu concluziile academicianului Elie Carafoli care, în lucrarea sa „Aurel Vlaicu — pionier al aviației românești” (București, 1960), enumeră mult mai multe noutăți, printre care cităm tubul mic de aluminiu, susținînd toate celelalte elemente; reductorul între motor și elice; frînele la roți, cele două elice contrarotative; ampenajul cruciform de la coada avionului etc.

Spațiul nu ne îngăduie să ne referim și la alți autori depreciați într-o manieră similară în această carte. Este vorba de Alexandru Ciurcu (pag. 60—61, pag. 205—208), Rodrig Goliescu (pag. 191), Mihail Brăncanu (pag. 62—63) etc.

Pentru asemenea prejudicii aduse propagandei științifice și tehnice românești nu poate exista nici măcar justificarea libertății de cercetare. Evident, un cercetător are nu numai libertatea, dar și obligația de a investiga desprins de dogme și idei preconcepute, relevînd adevărul științific. Dar, după opinia noastră — și credem că sintem în asentimentul tuturor cititorilor —, procedura care ni se dezvăluie în această lucrare nu mai ține de libertatea cercetării științifice. În România socialistă a fost creat un sistem de recenzie științifică a fiecărei cărți, care-l ferește pe cititor de abuzurile subiective. Este regretabil că, în cazul acestei cărți, acest sistem nu a funcționat, poluîndu-se atmosfera noastră spirituală. Este o datorie — rălă ca în pregătirea celui de-al II-lea Congres al educației politice și al culturii socialiste să se facă totul ca aceste disfuncționalități să nu se mai repete. Și, pentru a nu lăsa lucrurile în suspensie, avansăm cu acest prilej propunerea ca factori răspunzători să acționeze pentru editarea „Istoriei aviației românești” — întîrînd în acest scop toți specialiștii din acest domeniu și exploatînd toate sursele documentare din țară și din străinătate —, operă ce se impune în prezent ca o necesitate față de frumoasele noastre tradiții și față de amplele realizări și perspective ce conturează industria aerospațială românească.

Ing. IOAN EREMIA ALBESCU
redactor-șef al revistelor
„Știință și tehnică” și „Tehnică”

dr. ing. ȘTEFAN ISPAS
colaborator de specialitate
al revistei „Știință și tehnică”

alte 8. E un hot abil și nu-l exclus să fie el cel pe care-l căutam.”

Autoturismul e oprit și „cumintele” pasager recunoaște că el e făptușul.

„I-am zis șoferului că am rămas în pană cu mașina pe drumul din pădure și mă duc după o roată de rezervă. Oamenii m-au crezut. s-au oferit chiar să-mi dea o roată de schimb, dar i-am refuzat. Nu vroiam să vadă mașina acunsă în tufisuri. Dacă aflaseră despre furt și pe deasupra mai cunoșteau și alte amănunte, culoare, număr? Abandonasem partida, am aruncat cheile pe o cărare din pădure și acum mă îndreptam spre casă”.

„Bine mă Ghiță, după cite prostii ai făcut și ai pățimit de pe urma lor, tot nu te lași?”

„Ce să vă spun dom-le, poate m-aș lăsa eu de rele, dar cînd văd atîtea mașini deschise, ba chiar unele cu cheile în contact, așa cum am găsit-o pe asta în fața magazinului universal simt că nu pot rezista. Ce să mai zic de atele care sint pline și cu tot felul de lucruri, haine, caștofoane, aparate de fotografiat. Zău, nu pot înțelege cum unii oameni sint atît de neglijenți?”

„INFORMAȚIILE”?! PRIMA UȘĂ PE DREAPTA

La policlinică, ziua bună se cunoaște de la informații

În jurul ghișelor de informații ale dispensarelor sau policlinicilor întinsești atâtea instrucțiuni, recomandări, pilde sau alte lucruri folositoare, încât, într-un viitor nu prea îndepărtat, vom ajunge să fim, probabil, la fel de pricepuți ca asistența aflată dincolo de geamul pe care scrie **Informații - Afisier**. Iată, de pildă, ce descoperim pe unul din pereții Dispensarului pentru copii din Drumul Taberei (Bujoreni); „Bonurile pentru consultații se eliberează numai dacă aveți și copilul cu dumneavoastră”. Chestiunea pare oarecum logică. Până acum și se cerea doar buletinul sau o adeverință, dar, iată, nu mai e de ajuns, copilul oferind garanții în plus. Totul ar urma să se desfășoare, dacă nu cumva așa se și întâmplă, astfel: te scoli cu noaptea în cap, scoli și copilul, care poate fi bolnav (dar nu într-atît încît să vină medicul acasă), ajungeți împreună la dispensar, ici bonul, plecați acasă și așteptați să vă vină rindul, care poate veni peste o oră, două, trei... Sau, în imediată apropiere a acestui anunt dai cu ochii de următoarele recomandări: „În cazul în care medicul dv. se află în concediu de odihnă sau la reciclare, vă puteți adresa medicului care îl înlocuiește oficial conform tabelului”. Și nu urmează nici un tabel, deși asistenta Elena Popescu, care luase act de recomandarea de mai sus la fel de surprinsă ca și noi, ne convinge prin bănuiala că, vară fiind, sînt și medici plecați... nu la reciclare, ci în concediu. Astfel, bunele oficii ale hîrtiilor ce tapetează pereții cu pricina rămîn la stadiul de intenție și atunci apelezi, cu toate riscurile, chiar la asistenta de la... Informații. Spunem cu toate riscurile, deoarece oamenii sînt oameni, în relația pacient-ghișeu rămînînd destul loc și pentru nervi și pentru bunăvoință, și pentru un răspuns mai larg, mai detaliat și pentru unul atît de scurt încît să nu înțelegi mai nimic. Nu vîi la medic din plăcere. Mărturisim cu mîna pe inimă că dacă ar intra într-un dispensar numai oameni sănătoși, călîți, în stare să-și spună scurt și tare, ca la armată, „umele, prenumele, întreprinderea, adresa etc. la întrebările ce ies ca din mitralieră de la informații, lucrurile ar merge strună, iar lumea ar fi fericită. Dar, după un mai vechi obicei, aici vin, în primul rînd, oameni aflați într-o mai mare sau mai mică suferință. Și mai sînt și unii bătrîni iar alții necăjiți pentru diverse pricini, și mai sînt și unii psihologi iar alții biblîți, și răspunsurile lor, date cu un amestec de toamnă și umilință, nu reușesc să pînă ritmul **foe cu foe** al întrebărilor. Și atunci... după caz! Ne gîndeam la acestea urmîrind modul în care își făcea datoria asistenta ghișeului de la Informațiile Policlinicii Vitan, una dintre cele mai mari din București. Răspundea, nu neapărat cu bucurie, pentru că nu ai motive la orice oră să fii vesel, dar cu înțelegerere, cu tact, uneori cu o ușoară iritare (un bărbat de 75 de ani scincea ca un copil, „știți, mi-am pierdut bonul”), dar întotdeauna cu folos pentru omul din fața ei, în permanentă conștientă de menirea unui birou sau ghișeu de informații.

Iată-ne acum la dispensarul medical din Năda Florilor, Calentina, vineri, 27 august, ora 18.15. La **Informații**, închis. Cîtim pe un carton că lămuriile specifice ghișeului le primim la etajul 1, camera 7. Pe ușa nr. 7: Recoltări sînge, iar înăuntru, nimeni. Alți doi cetățeni întreprind același lucru, tot fără succes. Totul pare părăsit, vîaște. O ușă pe care scrie **Șef coordonator asistente, Luță Maria**, este dată de perete, interiorul aflîndu-se la dispoziția tuturor. Batem la o ușă alăturată: două asistente stau de vorbă, iar una croșetează. Aici aflăm că una dintre

ele, Hermina Stere, se ocupă și de informații, nu la parter, ci sus, unde scrie **recoltări...**, că întimplător se afla la **obstetrică** pentru că fusese chemată la telefon etc., etc. Desigur, nu fusese chemată la telefon, ci stătea la povești cu o colegă care croșeta. În acest timp, la pediatrice, parcă se adunaseră toți copiii cartierului, iar asistenta nu mai priddea, răspundea la întrebări și la telefon, completa fișe, alerga cînd la un cabinet, cînd la altul, fiind limpede că avea mare nevoie de un ajutor.

Așadar, la policlinică, ziua bună se cunoaște încă de la **informații** (deși, la ora 6.30, cînd se dau bonurile, numai bună nu se anunță ziua), dar e tot atît de adevărat că poți ocoli acest ghișeu, dacă îți fixezi ziua de consultații prin telefon. Unii n-au însă încredere în sistem. Noi am avut, am format 45 10 000, numărul Dispensarului-policlinică din Drumul Taberei, și într-un singur minut am obținut ore la doi medici pentru săptămîna viitoare. Simplu, rapid, civilizat.

RAZVAN BARBULESCU

Birou de informații sau de audiențe?

Întrearea din strada Ștefan Gheorghiu, la Ministerul Muncii, este destinată delegaților, celor veniți oficial, în interes de serviciu. Oficială este aici și atmosfera, așa cum se cade într-un minister — tovarășii preocupați (mulți din provincie), purtători de adrese, documente, hîrtii spre aprobare. La „Informații-poartă”, după ce se dumirește cu ce treburi a venit fiecare, omul cu banderolă și corozoc înștiințează telefonic pe cel care se ocupă de problema respectivă, de la caz la caz, după care îl informează pe delegat la ce ușă trebuie să bată. Cam acesta este rolul, exact și util, al biroului de informații de la intrarea oficială. Și ar mai fi ceva: să-l îndrumi, pe cel nimerit întimplător aici cu o problemă personală, spre a doua intrare în minister, aflată după colț, pe Aleea Alexandru.

Trebuie spus de la bun început că modul în care este întimplat acolo întrece chiar așteptările solicitantului. Pentru că ceea ce se numește indecise „birou de informații” este conceput la Ministerul Muncii ca un serviciu bine organizat, un colectiv de patru oameni ocupîndu-se cu solicitădine, prompt și nebirocratic, de toate problemele ridicate de oamenii muncii. Cu alte cuvinte, nu simple informații oferite din spatele unui ghișeu, ci soluționarea imediată — pe cît este posibil — a cererilor. Drept pentru care serviciul condus de tovarășul Gheorghe Mateescu poartă numele de „scrisori și audiențe” — fiecare caz în parte fiind o întrebare (patetică uneori) la care trebuie un răspuns limpede și precis. Și cu toate că oamenii vin la Ministerul Muncii „cu o întrebare”, de fapt nu informații așteaptă ei, ci rezolvarea unei situații.

Vineri, 28 august, de pildă, Ancuta Marin din Tirgoviște, mecanic de locomotivă grupă a 3-a, vine la minister să se intereseze dacă a fost bine încadrat. În realitate, omul este nemulțumit, crede că a fost frustrat în niște drepturi și le revendică — chiar la modul acesta indirect. Sau tehnicianul Marin Costache, din comuna Tunari, Ilfov, care vrea să știe dacă în raport de vechime și calificare poate obține categoria a șaptea; ori economista Popa Maria din Birlad care, dîndu-și demisia pentru a-și urma soțul, întreabă dacă este corect stabilit articolul prin care i s-a desființat contractul de muncă... La fel, pensionarul Comarnițchi Nicolae din Brăila care ar vrea și dîmnealui o lămurire, dacă poate și în ce condiții poate fi încadrat. El știe precis că există o posibilitate, dar probabil că

pe-acolo, pe la Brăila, întimplă oarecari greutăți, se tot lovește de neînțelegerea unora...

Dar aici, la minister, fiecare așteaptă și chiar pretinde înțelegere. (Din păcate cu prea multă vehemență uneori). Și chiar găsim, în ciuda faptului că o problemă sau alta — minoră — nu aici trebuia să-și găsească rezolvarea. Așa că oamenii se adresează Ministerului Muncii cu încredere, conform următoarei logici: sînt (sau am fost) om al muncii? Da. Este asta Ministerul Muncii? Da. Atunci aici trebuia să vin! Și Iosif Toth din Brașov (str. Linii 36) se plînge că în ianuarie nu a avut apă caldă, deși a plătit-o; Antici Mihai din Baia Bora și Marcu Maria din Vitomirești-Olt vor cite o butelie; Popescu Gheorghe din Săcelu-Gorj, fost cîntăreț bisericesc, reclamă Departamentul cultelor pentru calculul pensiei; Sicoe Ioan din Aiud cere o altă locuință; unul face cunoscut ministerului că la cutare punct forestier nu s-a distribuit mălai săptămîna trecută, altul cere sus și tare să i se instaleze imediat un post telefonic, doi bătrîni solicită, pentru ei, sicrie, neavînd suficiente posibilități...

Iar cei de la biroul de scrisori și audiențe ascultă totuși toate păsările, deși nu intră în atribuțiile lor, fac adrese către alte organe, dau telefoane, cheamă chiar directori din ministere — jos, în sala de audiențe — pentru a lămuri un om și a rezolva o problemă. Așa că nu m-a mirat dezvoltarea unui petiționar venit de prin părțile Pașcanilor care — așteptîndu-și rîndul — povestea celor cu chef să-l asculte că, în urma unor conflicte cu magazinerul, i s-au oprit abuziv 400 de lei, pe ștata de plată, dar nu se lasă, cu chestia asta ajunge pînă la ministru!

E bine așa — se gîndește reporterul — e bine cînd oamenii urcă încrezători și cu siguranță treptele unui minister, lezîmîndu-se și mîndri de înaltă calitate a lor de oameni ai muncii.

CORNELIU MERLAU

„La sfîrșitul programului, am capul cit banița!”

Este ora amiezii. Pătrundem în clădirea I.C.V.L.-ului (Întreprinderea pentru construirea și vînzarea locuințelor). În holul mic, un avizier cit jumătate din perete, cu adresele și telefoanele celor 6 centre ale întreprinderii. „Informarea începe de cum treci pragul” — ne zicem, și ne notăm una din adrese. Sîntem doar viitori cumpărători de apartamente care venim să luăm detalii despre zonele unde se construiește, despre cum vor arăta apartamentele, despre prețul lor, despre atîtea și atîtea amănunte pe care un om pornit într-o astfel de acțiune trebuie să le cunoască. Holul mare ne oferă numeroase motive de zăbăvă. Urmărîm, alături de alți interesați, îndrumarul pentru cetățeni care dorește să contracteze locuințe proprietate personală, îndrumar în care se oferă, pe înțelesul tuturor, cam toate datele care se cer pentru o asemenea solicitare. Acolo, sub vitrina umbrat, odată cu parcurgerea fiecărui anexe, ne punem la punct cu problema contractării de locuințe. Într-adevăr, informarea prin aceste afișiere mari merge pînă la amănunt. Mai ales că, dincolo de îndrumar, proiectele-detaliu ale apartamentelor, cit și cele ale blocurilor ce se vor construi, pe cartiere, se desfășoară precum secvențele filmate, clare, luminoase.

Și totuși, cu tot acest sistem informațional, foarte bine pus la punct, 9 ghișee, care dau roată sălii, stau la dispoziția publicului. Cel mai solicitat este ghișeul deasupra căruia scrie „Informații”. Omul de dincolo de ghișeu nici nu mai are vreme să lase gemulețul în jos. Este, realmente, asaltat cu întrebări. Un pensio-

nar respectabil îi întinde un dosar cu acte. I se greșise numele pe contract. E îndrumat spre ghișeul nr. 1. „Am venit și simbată” — spune omul, încercînd să obțină rezolvarea de la ghișeul la care se află. „La 1, unde mă trimiteți, nu este nimeni, vedeți, mai așteptați și alții!” Gemulețul cade. Resemnat, omul se îndreaptă spre ghișeul nr. 1. Nu așteaptă mult. Cîteva minute. Lucrătoria se scuză. O chemase directorul, zice. „Care-i problema?” — e întrebare pensionarul cînd îi vine rîndul. Problema e așa, zice omul. Că în loc de Atanasie, mi s-a trecut pe contract Anastasie. Trebuie reparată greșeala, nu? Peste cîteva minute, pleacă mulțumit. I se ceruseră scuze pentru drumurile care le făcuse.

La „Informații”, din nou aglomerație. Explicațiile curg în avalanșă, pe ton ușor mai ridicat. Nici nu s-ar putea altfel — sîrgul cu care se bate la o mașină de scris, în incinta holului, acoperă glasurile. Inițiativa cooperativei „Deservirea” de a aduce acolo o dactilografă este demnă de laudă, fiind numeroase solicitările pentru dactilografierea diverselor acte. Lasă de dorit însă prezența ei între stîlpii din mijlocul holului, lipsa unui birou adecvat (măcar improvizat), din care pricină zgomotul mașinii de scris răzbate peste tot. Din nou, gemulețul de la „Informații” este lăsat în jos. Doi tineri muncitori se privesc nedumeriți. „Ei, ce facem acum? Tu ai priceput?” „Priceput, nepriceput, ce să facem, pleacă, asta-i!” Îi rugăm să-și spună păsul. Nu așteaptă de două ori invitația. „Sîntem de la E-nergoreparatii București. Eu mă numesc Marin Niculae și vreau să-i predau apartamentul cu două camere colegului meu, Anton. Am întrebat — arătînd adresa cu aprobarea C.O.M.-ului pentru această predare ce ne mai trebuie. În două vorbe, ne-a răspuns. „Aduceți și cererile!” Or, cum să aducem cererile noastre, care sînt înregistrate la întreprindere. Mai putem noi să le scoatem de acolo pentru a le aduce aici?”

Împreună batem la gemulețul „Informațiilor”. Cei doi insistă să fie lămuriți. Întervenim și noi. Explicații clare, convingătoare. Nu e vorba de cererile depuse la C.O.M., ci de cererile tip, pentru dosar. „Nu se putea să ne explice de la început așa?” — se miră cei doi de simplitatea problemei.

Dobre Corciu, de serviciu în această zi la „Informații”, se explică. El mai are puțin pînă la pensie, cunoaște deci toate problemele cu care vin oamenii pentru relații. Le explică, pînă la amănunt, cum stă treaba X sau Y. Uneori însă sună telefonul, tot pentru informații pe fir și atunci trebuie să coboare gemulețul. Ca la gară, ne zicem, urmărîndu-i explicațiile. Trebuie să răspundă și solicitatorului prezent în fața ghișeului, și celui de pe fir. „De multe ori, își continuă spusele, sîntem întrebați unde-i morga, unde pot fi găsiți dicarii, nimeresc tot la noi cei cu demolările, cei pentru autorizații de construcții. Îi îndrumăm și pe aceștia — ce ne costă o vorbă bună pentru un om care din întimplare ajunge la noi. Nu exagerez cu nimic cînd vă spun că zilnic ni se pun sute și sute de întrebări, de ieșim, la sfîrșitul programului, cu capul cit banița, cum zice românul!”

Este și unul din motivele pentru care la ghișeul de informații de la I.C.V.L., zilnic sînt rotiti toți cei de la serviciul de coordonare al întreprinderii. „Un mod cert de a cunoaște problemele pe care le pun oamenii”. Sublinierea aparține directorului adjunct comercial, tov. Ion Coman. Abia terminase audiențele — un alt mod de informare în „amănunt” la care apelează cei interesați în contractarea de locuințe. Cu toată ora țîrzie — era trecut de 19.00 — nu părăsise biroul pînă nu-l ascultase pe toți cei care-l bătuseră în ușă.

GEORGETA ȘTEFANESCU

Cînd se înalță o școală să punem umărul cu toții

În comuna Clejani din județul Giurgiu, pe fostul teren de sport se construiește o școală nouă. Deși construcția a început din vara anului trecut, echipa condusă de meșterul Vasile Ioniță lucrează aici doar din luna februarie. Școala are 8 săli de clasă și laborator. Cum e firesc ar fi trebuit să fie gata odată cu începerea anului școlar. Școala veche s-a dovedit neîncăpătoare. În anul trecut copiii au învățat și în localul grădiniței și s-au mai înghesuț în școala veche. Cu atît mai mult aici ar fi trebuit ca lucrările să fie gata la timp. Vasile Ioniță, reprezentantul Șantierului de construcții și reparații Cornetel Nord în această discuție, ne declară că va asigura front de lucru pentru parchetari și instalatori abia la 30 septembrie. Nu poate mai devreme. Echipa este formată doar din 8 oameni. Aprovizionarea cu ciment n-a fost făcută la timp iar comuna nu l-a sprijinit cu mîna de lucru necalificată așa cum i-a promis. Cam acestea ar fi cauzele principale. Obiective sau subiective?

Contabilul Gabriel Gheorghe susține că s-au dat oameni să ajute. E drept că în ultima vreme mai puțini pentru că au fost ocupați cu campania agricolă. Directorul coordonator, Tănase Dumitru, cel care ar fi trebuit să se ocupe de lucrări n-a mai trecut pe șantier de mai bine de o lună. Primim asigurări că peste două zile conducerea comunei va repartiza oameni care să lucreze la șantier. Ștefan Constantin, vicepreședintele consiliului popular, este plecat la Cîmpulung după cîmnet. Cu ocazia asta aflăm că pentru o lucrare de investiții, cuprînsă în plan, cu termene precise de punere în funcțiune aprovizionarea cu ciment se face cam așa: se merge la B.J.A.T.M. București și se obține repartitiție, apoi la Giurgiu unde se plătește. Înapoi la București unde se obține delegația. Și dacă vrei ciment mai repede se recomandă să te duci personal la fabrică și să nu pleci de acolo fără el. În orice caz, o școală executată după un proiect tip, pe un teren drept ca-n palmă, fără probleme deosebite de execuție se poate ridica de primăvara pînă toamna dacă organizarea de șantier și aprovizionarea cu materiale sînt asigurate din timp și dacă oamenii din sat pun și ei umărul.

Cît despre mobilier, este în curs de aprobare. Deci la Clejani, în prima zi a anului școlar, clopoțelul va suna tot în școala veche.

La școala de 10 ani din Ghimpați lucrările de reparații și curățenie sînt gata. Profesorul Marin Rădan, cel care le-a coordonat, supraveghează ultimele retușuri. În toate cele șapte școli din comună lucrările sînt gata sau aproape gata. Aprovizionarea cu materiale a fost făcută din timpul anului, iar manopera a fost executată de părinți și de elevii mai mari. Bineînțeleș, voluntar. Economii înregistrate sînt de 70 000 lei. Ion Nedelea, președintele Comitetului de părinți pe școală și părintii Gheorghe Gomeață, Vasile Iorga și Ion Georgescu, de meserie zugrăvi sau zidari, s-au evidențiat în mod deosebit. Și cadrele didactice au muncit efectiv.

Pe raza comunei sînt șapte unități cu profil agroindustrial și, deci, începînd cu anul acesta profilul școlii va fi tot agroindustrial. Schimbarea se va face din mers. Se vor asigura astfel cadre pentru unitățile din comună. Elevii vor rămîne în comună, avînd locuri de muncă asigurate.

Putem vorbi în cazul acesta nu numai de interes, ci de entuziasm, de un adevărat spirit gospodăresc. Rezultatele: școlile sînt gata pregătite pentru primirea elevilor, economii în paralel cu lucrări de calitate. „Școala e a noastră. Cine să năibă grijă de ea dacă nu noi? Pe lângă economiile realizate, pe lângă faptul că ne-am făcut datoria, vrem să subliniem aspectul educativ al acestei acțiuni. Elevii învață să păstreze școala curată, să respecte munca lor și a părinților”, ne spune profesorul Marin Rădan.

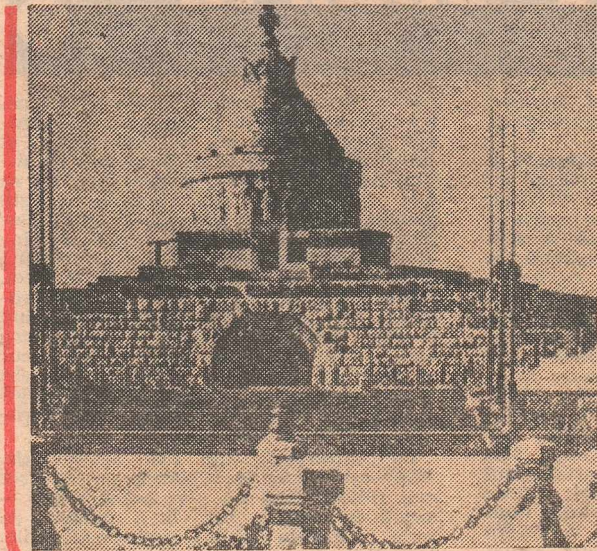
Fără îndotăală că așa este. Înainte de a încheia, rugăm să ne fie permis să acordăm elevilor, profesorilor și autorităților comunei Ghimpați nota 10. Nu numai pentru ce au făcut anul acesta, ci și pentru ce au făcut în anii trecuți și vor face cu siguranță și în anii următori.

„La Ghimpați — îl cităm tot pe profesorul Marin Rădan — s-a făcut un obicei să avem singuri grijă de școlile noastre”.

OPREA GEORGESCU

FILE DIN MAREA EPOPEE A UNITĂȚII NAȚIONALE A ROMÂNILOR

„Oare cum s-ar simți un popor — releva secretarul general al partidului nostru, președintele republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu — care nu și-ar cunoaște trecutul, nu și-ar cunoaște istoria, nu ar prețui și nu ar cinși această istorie? Nu ar fi ca un copil care nu și-a cunoaște părinții și se simte străin în lume? Fără îndoială că așa ar fi. Iată de ce noi avem datoria să cunoaștem, să studiem trecutul de luptă al poporului nostru. Avem un trecut cu care ne putem mandri. În condiții grele, poporul nostru și-a păstrat ființa națională. În această parte a lumii el a fost un factor de progres și civilizație, și-a adus contribuția la mersul înainte, pe calea unei vieți mai bune. Iată de ce noi, comunistii, cinstind pe cei care în trecut și-au dat viața pentru fericirea poporului, tragem din lupta lor învățăminte pentru prezentul pe care-l făurim și, totodată, pentru a pune bazele viitorului, educăm tineretul în spiritul dragostei și respectului față de lupta și munca înaintașilor. Numai așa tineretul nostru va învăța să ducă mai departe ceea ce au făurit înaintașii, ceea ce făurește generația de astăzi, să păstreze ca lumina ochilor și să întărească independența și suveranitatea patriei!”

Aceste înțelepte cuvinte ne-au fost impuls și îndreptar în tot timpul cât am girat importantul act de cultură al publicării aleselor file din marea epopee a unității naționale a românilor.

Începută la 25 decembrie 1980, întreprinderea noastră se încheie în acest număr de revistă, odată cu transcrierea unui episod selectat din ultimul capitol — intitulat

„Guvernarea noastră (noiembrie 1918 — oct. 1919) — Conferința păcii” — al Memoriilor lui Ion Gh. Duca. Regretînd, stimați cititori Marcel Mihailescu (Bacău), Ioan Tighilii (Tg. Mureș), Ion Bondonca (Călărași), Cristin Popescu, M. R. Voinea (ambii din București), Ion M. Popescu (Pucioasa) ș.m.a. — care ne-ați scris, rugîndu-ne să publicăm în această pagină Memoriile lui Duca în întregime — ne vedem nevoiți a nu vă putea satisface dorințele, măcar și pentru motivul de a nu risca ca vreo ediție să ajungă a gelozii revista „Flacăra”! Oricum, în ce ne privește, vă asigurăm că sîntem pregătiți și doritori să vă procurăm bucuria întregă și cit mai de grabă.

Am ales pentru finalul serialului nostru momentul Conferinței păcii de la Versailles. Întîmplător, episodul se constituie chiar dintre ultimele pagini ale Memoriilor lui I. G. Duca. Iar întîmplarea fericită ne ajută să evocăm „pătîmirile” țării mici și mijlocii în lupta lor pentru a li se recunoască ființa națională unitară și neatîrnată — față de mai marii acelor zile imediat postbolnice, ce se erijau în distribuitori de statute pentru „state mari” și pentru „state cu suveranitate limitată”. Le evocăm, aceste „pătîmiri”, spre luare aminte dar și cu patriotică mîndrie căci, iată, astăzi (ca și ieri), cînd destinele popoarelor sînt felurit amenințate, conducătorul statului român se află militînd ferm și cu demnitate pentru o lume mai dreaptă și mai bună pe planeta pămînt. Azi ca și ieri...

STELIAN NEAGOE

1919 — Conferința păcii

Brătianu plecînd a rămas ca noi, sub președinția interimară a lui Ferechide, să ducem întreaga răspundere a situației interne. Situația nu era ușoară: trebuia să menținem ordinea, să reinstalăm aparatul administrativ, să aprovizionăm populația, să veghem la înaintarea trupelor în Ardeal, să reorganizăm mijloacele de transport, să menținem legăturile cu noile provincii și să asigurăm aplicarea reformei agrare...

Pe cînd desfășuram în toate direcțiile această activitate în interior și obțineam aci toate aceste îmbucurătoare rezultate, la Paris, Brătianu lupta cu greutate la Conferința de pace. Deși la plecarea îmi încredinșase un cifru special ca să-mi comunice direct tot ce va fi mai secret și mai însemnat, aveam foarte puține și incomplete știri despre cele ce făcea sau mai bine zis pătimea în capitala Franței. Am aflat însă repede că lucrurile nu merg bine și că pesimismul cu care Brătianu pornise din țară se adevăra a fi fost pe deplin întemeiat.

Nici nu sosise la Paris și Brătianu puse constată că lupta ce va avea de dat va fi o luptă disperată. Într-adevăr, la Belgrad unde s-a oprit în drum, principele moștenitor Alexandru, pe atunci regent, l-a invitat la dejun și după masă i-a destăinuit că Take Ionescu încheiasse o înțelegere cu Pasici, înainte de arminis-tiți, prin care convenea la cedarea unei părți a Banatului și chiar la oarecari schimbări și compensații teritoriale în spre Bulgaria. Aceste angajamente fuseseră luate pînă și față de Balfour, participînd la ele și Venizelos. Brătianu se temea de mult de atitudinea prea tranzacțională pe care ar adopta-o eventual Take Ionescu, dar nu credea să fi mers pînă la înțelegeri formale pe care de altfel n-avea nici o calitate să le încheie — nefiind, ca Pasici, primul ministru al țării sale. El era deci revoltat și îndurerat de această atitudine a șefului conservatorilor democrați.

Sosit la Paris a găsit o atmosferă deplorabilă nu numai în ce ne privește pe noi dar pe toate țările mici. Cei cinci aliați mari porniți să hotărască totul singuri și să trateze pe cei mici cu cel mai adînc dispreț. Principiul pe care Brătianu îl introdusese în textul tratatului nostru: „egalitatea de tratament a membrilor Conferinței” nu era tînut în seamă dar nici măcar regulile unei elementare politice nu erau respectate între cei ce totuși vărsaseră în comun sîngele lor pe cîmbinda aceleiași cauze. Așa, spre pildă, Clemenceau nici n-a crezut de cuviință să convoace într-o seară pe toți delegații ca să facă cunoștință, așa încît diferiții reprezentanți ai țării aliate alergau unii după alții ca să se cunoască și adesea așteptau cu zilele pe la porțile colegilor, ca întrevederile să poată coincide și mai ales ca cei mari să găsească timpul potrivit pentru a răspunde audiențelor solicitate.

Cu o asemenea mentalitate ipocrită, nu e de mirare că s-a ajuns la rezultatele la care s-a ajuns. Wilson făcea pe semi-zeul. Toată lumea se înclina în fața acestui sârman profesor universitar, la care megalomania nu era decît începutul unei paralizii generale, și pe care de altminteri țara lui trebuia să-l dezavueze în mod public peste câteva luni spre surprinderea Europei întregi.

De la primele întrevederi cu Clemenceau, Brătianu s-a ciocnit cu el. Mai întîi a putut repede constata că Aliații, sub cuvînt că America nu participase la tratatul nostru de alianță din 1916, înțelegeau să susțină drepturile noastre în chipul cel mai larg dar pe temeiul marilor principii de naționalitate și de autodeterminare a popoarelor ce urmau să constituie baza tuturor hotărîrilor Conferinței, nicidecum însă pe temeiul tratatului pe care îl considerau ca nul și inexistent. O teorie pe care Brătianu firește nu voia s-o admită. În fine, integritatea Banatului după atitudinea și înțelegerea lui Take Ionescu, după simpatiile speciale de care sîrbii se bucurau, după intrigile lui Berthelot privitoare la pacea noastră separată — era virtual pierdută. În fața acestei situații, Brătianu a încercat să coaleză pe cei mici, să formeze un bloc al lor ca să poată ține piept celor mari. A întîmpinat pretu-

tindeni aprobări, dar atîta tot. Toți se plîngeau, toți protestau în conversații particulare, nimeni nu se hotărîa însă la o acțiune efectivă și pe față. Mici interese speciale precumpăneau întodeauna pînă în cele din urmă, asupra concepțiilor mai largi ale intereselor obștești.

În asemenea condiții Brătianu nu avea la îndemînă decît două soluții: sau să părăsească terenul pe care se pusese de la început — adică aplicarea tratatului integrității Banatului, egalitatea de tratament — și supunîndu-se punctului de vedere al augurilor Conferinței să le facă într-un toate pe plac, sau să stăruie cu hotărîre și îndărătnicie la executarea părerilor sale inițiale.

Avînd în vedere concepțiile ce-l stăpîneau încă de la plecarea lui din țară, era lesne de înțeles că se va menține neclintit în atitudinea sa de intransigență. A făcut bine? A făcut rău? Am socotit atunci și socotesc și azi că a avut dreptate. Desigur, dacă ar fi adoptat cerințele Aliaților, i-ar fi fost ușor, cu însușirile pe care le avea, să-și creieze o atmosferă de simpatii și să culcagă aceiași lauri ușori pe care i-a cules spre pildă un Venizelos. Mai mult, e probabil că odată pornit pe calea tranzațiilor și a tocmelilor ar fi putut obține cîțiva kilometri și cîteva sate în plus în Banat.

Dar nu aceasta e ceea ce cerea România. Nu aceasta e ceea ce putea schimba înfățișarea finală a patriei noastre întregite. Brătianu știa că granițele noastre bele cu adevărat corespunzătoare intereselor noastre sînt cîștigabile. El voia deci, precum am mai spus-o, ca o protestare solemnă împotriva împărțirii Banatului să fie înregistrată în analele internaționale pentru ziua de mîine, dacă nu pentru cea de azi, cum înregistrat a rămas, la 1878, protestul tatălui său cu privire la Basarabia și refuzul său de a schimba teritoriul românesc cu alte teritorii. Această protestare a lui Brătianu va folosi poate o zi românismului mai mult decît toate tranzațiile ispititoare de la Conferința păcii și decît toate aclamațiunile trecătoare pe care le-ar fi putut stîrni. Și afară de aceasta e bine că în haosul și în trufia cuceritoare a marilor aliați care s-au dovedit atît de incapabili să asigure popoarelor pacea la care le dădea dreptul biruințelor militare și lumii pacea pe care o aștepta după atîta zăbucium și atîtea jertfe — e bine că în acest haos și în această trufie un om vorbind în numele unei țări mici și fi avut curajul să ridice glasul pentru a cere respectarea iscăliturilor și egalitatea drepturilor.

În vremurile democratice de azi e cel puțin paradoxal, ca cei ce la sacrificii au avut aceluși îndatoriri, să înceteze la izbîndă să aibă aceluși drepturi. Pe asemenea temelie nu se poate clădi lumea nouă de care tot vorbesc apostolii democrației moderne. Și sînt mîndru pentru țara mea că reprezentantul ei a fost acela care a afirmat aceste adevăruri în fața Conferinței păcii prin declarațiile ca și prin gesturile lui. Prefer orice s-ar spune această atitudine de mîndrie intransigentă și de demnitate ofensată, complexelor aducătoare de succese dubioase și de beneficii problematice. Dealtminteri dacă această atitudine a lui Brătianu a supărat pe moment mulți din conducătorii Conferinței care preferau evident în mijlocul greutăților de atunci oameni mîldioși, rezistențelor neînduplecate, nu e mai puțin adevărat că în urmă — după ce înfrîngerea Conferinței a trecut — acciși conducători, judecînd lucrurile de la Paris în perspectiva mai neapătătoare a vremii, au apreciat cum se cuvine rolul lui Brătianu și i-au asigurat un loc de cinste în stîmna celor ce fuseseră principalii lui antagoniști. Cînd am văzut cîțiva ani după Conferința pe Clemenceau, el care în 1919 fusese cel mai înverșunat împotriva lui Brătianu, mi-a mărturisit fără înconjur că deși s-a ciocnit cu el, e dator să-și arate toată admirația pentru tenacitatea cu care a înțeles să apere drepturile țării lui. El mi-a adăugat chiar: „Mă întreb adesea dacă el nu e acela care a avut dreptate și noi cei ce am greșit!”

Odată pornit pe drumul intransigentei, Brătianu voit a exagerat uneori nota și era logic să fie astfel. Totuși cred că Brătianu a comis în acea epocă și două greșeli inutile. Prima: raporturile sale cu Take Ionescu și a doua: vizita la Paris

și Londra a reginei Maria.

Este evident că după angajamentele pe care Take Ionescu le luase înainte de arminis-tiți cu Pasici și cu Venizelos, angajamente prin care consimțea la împărțirea Banatului, angajamente pe care nici nu era în drept să le ia căci nu era, oricare ar fi fost personalitatea sa, decît un simplu particular — o colaborare la Conferința între el și Brătianu era imposibilă. Nu puteau conlucra doi oameni care aveau două concepții, care reprezentau două politici deosebite. Dar orice ar fi făcut Take Ionescu, oricît de mare ar fi fost vina lui, Brătianu avea datoria îndată ce a sosit la Paris să meargă la el, să se explice cu el, să caute să-l convingă de greșeala lui, să se străduiască a-l readuce pe calea cea dreaptă. Că n-ar fi reușit, că sfortările lui ar fi fost zadarnice — nu importă. Încercarea trebuia neapărat făcută. E inadmisibil ca acești doi oameni care colaboraseră în timpul războiului, care erau exponenții unor partide istorice din țara lor, să fi, în momente atît de hotărîtoare, schimbat numai cărți de vizită. E inadmisibil ca singurul lor contact în tot timpul cît se hotărîu la Conferință destinele României, ei să nu se fi întîlnit decît o dată întîmplător pe pragul unei uși și ca toată convorbirea lor să se fi mărginit la un salut rece și la o bună ziua banală. Încă o dată e inadmisibil. Nici azi nu p-cep cum a putut face Brătianu această neiertată eroare. Am auzit diverse explicații dacă nu justificări. Nu le repet fiindcă nici una nu este satisfăcătoare. Dimpotrivă, întăresc vina în loc de a o ușura. Adevărul e că Brătianu, cu toate marile lui însușiri, avea cîteodată încăpătînări de acestea meschine. Parcă deodată era alt om. Se zice că bătrînul Brătianu cînd vedea la copiii lui asemenea apucături, o-bișnuia să spună: „îndărătnicia oltenescă”, știut fiind că doamna Brătianu era oltenecă, o Plesoianu din R. Vilcei. Dar oricum ar fi, păcat că aceste trăsături sau mai bine zis defecte caracteristice oltenestilor Brătianu a găsit de cuviință să le manifeste tocmai la Paris în asemenea împrejurări. Nu e vorba, Take Ionescu avusese și el o atitudine care nu se poate scuza. Nu îi era îngăduit să pledeze și să ia chiar angajamente contra politice oficiale a țării lui, oricare ar fi fost cîrîțele lui personale. Trebuia să-și dea seama că procedînd astfel, slăbește poziția României la Conferința păcii. Într-adevăr, era clar că și Aliații și sîrbii vor opune mereu de acum pretențiilor lui Brătianu, concesiv-nile consimțite de compatriotul lui: Take Ionescu și că așa fiind, dacă ar fi fost sortiți serioși de reușită în chestia Banatului, certurile noastre intestine le-ar fi compromis cu desăvîrșire. Conferința păcii va rămîne pagina neagră din viața lui Take Ionescu. Aceste nenorocite raporturi între Brătianu și Take Ionescu au mai avut și alt mare neajuns. Au oferit celor din Paris spectacolul intristător al neînțelegerilor românești. Amicii lui Take Ionescu, afară de rare excepții, nu s-au mulțumit să rămîie pasivi, au început să critice pretutînd pe Brătianu și politica lui. Intrigile s-au dezlăntuit și toate acestea numai spre întărirea prestigiului nostru n-au fost. Am fi putut și ar fi trebuit să scutim țara de consecințele unor atari exhibițiuni dăunătoare. Vizita reginei la Paris și Londra a fost de asemenea o greșeală care s-ar fi putut evita...

Dar, încă o dată, afară de aceste două greșeli, cu cît îmi cercetez mai de aproape conștiința, cu atît cred că Brătianu a avut mai mult dreptate să aibă la Conferința păcii atitudinea pe care a avut-o. El a rămas ca să iscălească pacea de la Versailles în celebra „galerie des glaces” în care la 1871 se proclamase imperiul german. Deși a protestat că textul (nu întregul volum?) li s-a dat în ajun și li s-a cerut să-l aprobe fără ca măcar să li cunoască sumar cuprînsul, el a expus în fața consecințele unor atari exhibițiuni dăunătoare și cu o elocință care i-au atras legitimele felicitări ale tuturor celor ce l-au auzit, dar cînd a fost vorba să iscălească Tratatul de la Saint-Germain a luat trenul și s-a întors în țară, declarînd categoric că nu admite statutul minorităților, pe care îl socotește ca o gravă și nemeritată stîrbire ce se aduce suveranității noastre naționale.

Într-adevăr era profund jignitor că drept urmare a unui război în care am sîr-

gerat toți deopotrivă și din belșug, Europa să iasă împărțită în țări cu suveranitate deplină și în țări cu suveranitate redusă. Din două lucruri una sau protecția minorităților etnice era o necesitate de ordin internațional și atunci toate țările a-vînd minorități etnice trebuiau să se supuie prescripțiilor edictate de Conferința păcii, sau protecția acestor minorități era o simplă cerință a civilizației, a spiritului de umanitate a timpurilor noastre și atunci nu era nici un motiv ca să se presupună că unele state vor ști să se arate demne de aceste cerințe iar altele nu, și să se facă unora din ele ofensa de a le considera incapabile de a se purta omenește cu minoritățile lor. O atare deosebire între marile și micile puteri era nu numai o lovitură dată demnității atitor state, dar era și o sfidare principiilor democratice și ideilor de dreptate pentru întonarea cărora Aliații luptaseră. Brătianu, consecinte cu toată atîtăcînea lui de pînă atunci, nu putea da adeziunea sa unor atari concepții. El încercă și aci să organizeze protestul unanim al acelor astfel maltratați, dar nici acest front nu putu să fie constituit. Toți recunoșteau temeinicia argumentării lui Brătianu, nimeni nu avea curajul să înfrunte hotărîrile consiliului celor cinci mari puteri. Brătianu se mulțumi deci să-și manifeste singur indignarea.

Cu Vinilă Brătianu și cu Mărzescu am plecat la Predeal într-o întîmpinare a lui, și cîteși patru ne-am întors în automobil la București. În drum Brătianu ne-a povestit pe larg tot ce îndurase la Paris. Era hotărît să se retragă de la putere cît mai curînd, să recomande regelui un guvern prezidat de ardeleni și să ducă o luptă înversunată împotriva lui Averescu despre care avea dovezi că întrefînușe, chiar în timpul războiului, raporturi cu înanșii. Socotea că va fi nevoie pînă în cele din urmă să se consimtă la granița ciuntită a Banatului mai repede decît la clauzele privitoare la regimul minorităților, dar nu voia ca el care a iscalit tratatul de alianță și care a condus politica țării în timpul războiului și în ceasurile întregirii să pună iscălitura lui și a partidului său pe un asemenea act internațional. I-am dat dreptate...

Înainte de a remite demisia regelui, Brătianu a convocat la mînaștire, la Sinaia, un Consiliu de Miniștri la care au asistat toți miniștrii noilor provincii precum și Iuliu Maniu. A expus politica lui și a cerut fiecăruia să declare categoric dacă da sau nu aprobă această politică. El vroia prin aceasta să solidarizeze cu dișul pe reprezentanții Ardealului, Bucovinei și Basarabiei, ca pe de o parte, să prezinte Aliaților un front unic, să nu mai poată susține că integritatea Banatului și opoziția față de tratatul minorităților, sînt părerile personale. „fanteziile nesuferitului Brătianu” și ca pe de altă parte, acești frați de peste munți să nu mai poată zice pe viitor că Brătianu a lucrat după ideile lui, fără stirea și fără consimțămîntul lor. Precauțiune inutilă fiindcă deși totî în frunte cu Maniu, au făcut declarațiunile cele mai categorice de aprobare și de desăvîrșită solidaritate, stim ce preț au avut cuvintele și asigurările lor...

Astfel și-a sfîrșit activitatea guvernul constituit în noiembrie 1918, după reîntoarcerea triumfală de la Iași și s-a încheiat epoca propriu-zisă a războiului. O nouă fază începea, aceea a alegerilor pentru Constituantă și a reintrării vieții noastre publice în făgașul normal al vremurilor de pace...

De acum reîntrem în făgașul normal al vieții politice întrerupt sau tulburat de înfrîngerea neutralității și de zăbuciumul războiului. După epoca glorioasă a întregirii neamului, a înfăptuirii visului secular, o eră nouă începea: era consolidarea României Mari. Generațiile viitoare vor avea a judeca în perspectiva istoriei, dacă frunțașii vieții noastre publice și dacă partidele politice ieșite din frîntîntările acestor vremuri de închegare — au știut să-și îndeplinească chemarea, tot cu același superior simț al realităților, tot cu aceeași înălțime de vederi, tot cu același luminat patriotism cu care înaintașii noștri au știut să conducă destinele românismului de la vitregia robilor străine, la deplina unitate a neamului în hotarele lui etnice și în drepturile lui de-a pururea.

Din gândurile cititorilor noștri față de serialul azi încheiat

Unii dintre cititorii noștri au tinut să materializeze ecourile stîrnite în sufletele lor de Memoriile lui Ion Gh. Duca — și ne-au trimis adevărate contribuții pe marginea actului cultural săvîrșit în coloanele revistei „Flacăra”. Redăm mai jos trei asemenea mișcătoare exemple.

Mai întîi, un fragment din întinsul articol semnat de **Eugen D. Popescu** (București), intitulat **Odiseea Unirii de la Alba Iulia**.

1. Odiseea de nedescris a populației din Oltenia și Muntenia.

Evenimentele triste și dureroase pe pămîntul invadat și cîmpit au continuat cu incendierea sondelor și rafinăriilor din Valea Prahovei și a Buzăului. Peste inimile cernite ale populației ocupate cădea o ploaie neagră de luni de zile fără oprire, urmată de o iarnă timpurie și aspră; cei ce le-au trăit își aduc aminte cum au fost. Au ce povesti.

Se înțelege că odiseea populației de sub ocupația germană — copii, femei și bătrîni — era mai disperată decît a aceleia refugiați în Moldova, pentru că nu se întrevedea nici o posibilitate de salvare. Numai Germania ocupa administrativ și militar întregul teritoriu al Olteniei și Munteniei, fiindcă aceștia îi trebuiau bogățiile României pentru continuarea războiului: cereale, animale, mine, petrol, pădurile seculare, munții, dealurile, cîmpurile, mina de lucru gratuită... sechestrînd pînă și ghinda, jîrul și merlele și perele pădurice. Nici odiseea poporului ce pîrbegea în spatele frontului din Moldova n-a fost mai plăcută; se poate compara cu fața ascunsă a lunii: pentru mulți o cale fără întoarcere, pentru alții o viață de ciine dar cu nîmbul de subra-viețuitori, de reîntoarcere acasă după 1 decembrie 1918. O parte înfimă a luat parte la eliberarea teritoriilor ocupate de inamic, iar o parte și mai înfimă a făcut parte din armata română în Campania Tisa.

Poporul român rîmas sub ocupația germană — bătrîni, femei și copii — a dus viața „învinșului”: ara și treiera prin poienile codrilor, măcina la rîșnițele improvizate pe albiile pîraielor și și ascundea vitele în codri și bruma avutului rîmas în peșteri sau bordeie săpate sub rădăcinile arborilor; tot ce era la vedere și se încerca să se cultive pe vechile ogoare era sechestrat și transportat în Germania. Din această cauză, în teritoriile ocupate de nemți a apărut

haiducia dirijată, inițiată și condusă de francitirorii (partizani). Haiducia dintre 1916—1918 era total diferită de a trecutului de exploatare internă și externă. Era o haiducie nouă, pusă în slujba unei cauze de salvare națională, a unei morale noi, de viață sau de moarte, care trebuia continuată pînă la victoria finală. Entuziasmul inițial nu se stînsese și continua sub altă formă și se ducea cu alte unelte. Septuagenarii și octogenarii de azi își amintesc că se mai cînta încă: Treceți batalioane române Carpații: că se mai repeta: Ura, uraa la Carpați (1916)! Cînd clopotele bisericilor și goarnezle primăriilor sunau în noaptea de 14/15 august 1916, cei ce nu plecaseră la unitățile militare își îmbrățișau copiii, soțiile și părinții și au plecat de acasă chiar în noaptea aceea.

Toți septuagenarii și octogenarii de azi — ce au suferit cîmpit în timpul și din cauza celor două războaie mondiale — își mai amintesc cu tristețe că n-au purtat condeiul și tăblita la școală, decît după 1918. Învățătorii, tații, frații, verisorii și vecinii își schimbaseră înțelepciunea. Cei din Oltenia trebuie să-și amintească de încercarea și lupta eroică de la Podul Jiului (Tg. Jiu), de Ecaterina Teodoroiu, de lupta eroică a Grupului Cerna ce și-a deschis retragerea pe tot teritoriul Olteniei pînă la sud de Caracal (Izbičeni), unde a capitulat după o gravă greșală ce va rămîne pentru totdeauna condamnată de istorie.

Septuagenarii și octogenarii își mai aduc aminte cu claritate, de parcă s-ar fi întîmplat ieri, de panica ce a cuprins întreaga suflare olteană cînd s-au pomenit la capul satului cu trupele de invazie germane, de exodul și tipetele copiilor plecați desculți și dezbrăcați pe zăpădă (era în noiembrie 1916), spre a se afunda în inima codrilor seculari împreună cu al lor, din cei care n-au pîrbeșit în Moldova, și au dus viața sălbaticilor triburi ale Amazoniei. Singura speranță le-o insufla prezența francitirorilor (partizanilor), ce se foloseau de iscusința și neastîmpărul copilăndrilor îndrăzneți spre a culege informații și de a plasa explozibil pe sub traversele sau sinele de cale ferată. Trebuie apreciate, cu aceeași admirație vie, curajul, patriotismul și abnegația învățătorului Victor Popescu, sublocotenent în Reg. 18 Dorobanți, originar din satul Valea cu Apă (Gorj), ce acționa cu formații mici prin surprindere în Gorj, Mehedinți și Vilcea. După război, relatea uriașele eforturi și îngrozitoarele peripeții

ori de cite ori trebuia să treacă linia frontului stabilit în Moldova, de unde primea noi misiuni și directive pentru populație.

Nu se poate uita moartea bătrînilor, femeilor și copiilor prinși de garnizoanele-comendure germane de ocupație, legați cu mîinile la spate și de gaura cailor, împinși și străpunși cu lîncile pe la spate sau împușcați că nu voiau să trădeze ascunzătorile din codri ale familiilor lor sau să-și predea pe francitirorii-partizani, căci le făceau zile grele. Multă vreme crucile de lemn așezate de cei rămași în viață, din familie, neamuri sau prieteni, pe locul întîmplărilor, au stat mărturie, preamărînd jertfa și au condamnat faptele ucigașilor.

Apoi, o inspirată evocare în versuri a rolului armatei române în războiul unității noastre naționale, compusă de **V. Opreșcu-Spîniene** (București).

Retragerea

„Ploaia pătrunde haină,
era-n luna lui brumar,
treceam culmea carpatină
vîrsînd lacrimi de amar.”
(Cîntec din primul război mondial)

În Făgăraș prin toamna proaspăt ninsă se răsuceau sub lut viteji jupani, cînd oastea noastră regresa invinsă, dar nu, dezonorată de dușmani.

În lanțul milenar mărînd șuvoiul unor interminabile canoane, noi cu părinții am făcut războiul și parcă mai împingem în chesoane.

Viața-n eou nu are decît virste, din tată-n fiu un curs monumental, deși pentru Ardeal cădeam la Dirste nu l-am putut urni peste Predeal.

Întîmpinînd sub ploii funeste zile — convoi de tunuri hurducînd pe roți, seriam cu singe-nrcinate file, dar nu ne-am luat adio de la moși.

De-asupra cerul legîndu-și prova, catargul norilor căzînd în gol, e drumul întesat către Moldova, dar și mai greu, cînd vin prusacii, stol.

Sub munți tăcerea ne-nhăța, sibastră cu jalea prefăcută în refren, doar crivățul trecea prin fața noastră să-i cînte un prohod lui Mackensen.

În sfîrșit, redăm precizările extrase dintr-un material mai amplu primit de la ploieșteanul **Decebal Grigorescu** (nepotul generalului-crou Eremia Grigorescu), în legătură cu „adevărul istoric al marelui bătălie” de la Mărășești.

1) Generalul Grigorescu a condus bătă-

lia de la începutul ei prin intervențiile prompte, dispuse de el, ale diviziilor a 5-a și a 9-a, care prin marile și eroicele lor sacrificii au zădărnicit ofensiva germană în primele zile.

2) Inlocuirea generalului Cristescu cu generalul Grigorescu la comanda armatei I-a a fost din partea generalului Prezan un act de mare răspundere în fața istoriei, care, făcut cu mai puțină cunoștință de cauză, i-ar fi putut fi fatal, cu atît mai mult cu cît se făcea chiar în cursul operațiilor, în momentul cel mai critic. În legătură cu aceasta, generalul Prezan personal arată că această inlocuire a cerut-o, fiind convins că altfel s-ar fi pierdut bătălia.

3) Generalul Grigorescu nu s-a condus și nu s-ar fi putut conduce după anumite planuri ale generalului Cristescu, care, dacă au existat, erau fie cele dinaintea bătăliei, ale ofensivei preconizate, fie cele de retragere, de care acesta a fost obsedat. Grigorescu a trebuit, din contră, să adopte continuu soluții rapide, de moment, așa cum le impuneau aspectele bătăliei, care se schimbau de la o zi la alta, cu surprize. Statul său major nu avea de făcut decît să înregistreze și să transmită hotărîrile luate de el.

4) Generalului Grigorescu, în mod exclusiv, îi aparține inițiativa, concepția și dispunerea magistralei loviturii date germanilor la 6 august.

Acestea sînt adevărurile istorice care consfințesc identificarea bătăliei de la Mărășești cu persoana generalului Eremia Grigorescu, el fiind cel care, de la începutul pînă la sfîrșitul acestui episod eroic al istoriei noastre, rămîne, împreună cu ostașii săi, eroul principal.

Aceste realități au incomodat pe contemporanii invidioși sau care nu au putut fi la înălțime pe parcursul acestui episod. Văzîndu-se depășiiți, au căutat fie să-și asume unele din meritele exclusive ale generalului Grigorescu, fie să dezinformeze sau să nu informeze complet pe diferiții istorici ai războiului de întregire a neamului.

Din nou despre ceangăii din Moldova

Recent, în revista „Flacăra” (nr. 27 din 2 iulie a.c.), Constantin Belou a publicat un articol prefăcut de Victor Niță, cu privire la originea așa-numiților ceangăii din Moldova, în care prezintă un studiu în „Inseris ai regretatului prof. Dumitru Mărtinaș.

Pe marginea acestui interesant articol, pregăteam o scrisoare către redacție, cu unele adnotări din care rețin aici:

1) Comunitățile românilor catolici din Moldova (zică-le origine cum va vrea, ei se știu și se simt români și nici habar nu au de teoriile care de care mai fantastice asupra originii lor) constituie vestigiile ale creștinismului primar românesc care a fost latin și sînt urmașii valahilor catolici amintiți în documentele papale din sec. XIII—XIV, în sinul cărora, ca de altfel și în acela al populației române ortodoxe, s-a topit mai întîi o parte din cumani, iar mai tîrziu o parte din vechii coloniști secui și sași.

2) Aceste comunități au sporit considerabil în sec. XVIII, în urma valului de emigrări din Transilvania, cînd anare și termenul de **ceangău**, popularizat ulterior de autorii maghiari, de la care a trecut și în terminologia științifică românească, în ciuda faptului că cei denumiți astfel nu aveau, în cea mai mare parte, cunoștință de el, iar după ce s-a răspîndit mai mult, a devenit de-a dreptul jignitor pentru ei. (Eu însuși, care în frageda copilărie recitam cu multă însuflețire: „Sînt român, fiu de țărăn / Port opinci și port surman”, am aflat numai din manualele de istorie din cursul secundar că aș fi ceangău. Horror!).

3) Exclusivismul confesional de tristă amintire și o anumită optică au contribuit și ele la încetînirea opiniei eronate despre originea străină a locuitorilor catolici din Moldova. Această optică a fost facilitată desigur și de faptul că o minoritate dintre ei sînt bilingvi, vorbind și un grai maghiar aparte.

4) Aserțiunea eronată despre originea noastră, fără a face nici o distincție între cei care vorbim numai românește și cei bilingvi, a fost susținută mereu și foarte intens de o anumită propagandă, cu scop primordial politic, ajunsă la culme în anul de restrîns 1940, cînd pretentivele teritoriale horthyste se răsfrîngeau pînă și asupra unei părți din Moldova lui Ștefan cel Mare. (Spre cîntea lor și a noastră, a tuturor, cei care au protestat vehement împotriva acestor pretenții absurde, au fost în primul rînd preoții ridicaiți dintre noi.)

5) Ca să fim obiectivi, trebuie să amintim că, mai ales în sec. XIX, o asemenea propagandă a desfășurat printre noi și unii misionari maghiari din Transilvania, pe care Roma i-a retras pînă la urmă din

această cauză, precum și dascălii (cantorii) formați în secuime, cărora le datorăm în parte onomastica noastră cam pestrîță.

6) Istoria noastră pectulată de-a lungul veacurilor cu singele vîrsat din belșug pentru apărarea patriei, vitejia străbunilor (în 1888, învățătorul maghiar Ballagi Aladár, venit în vizită pe la noi, de la Budapesta, relatează cum primarul ceangău de la Cleja, județul Bacău, îi „istorisea cu foc faptele sale de la Plevna”), datinile și obiceiurile noastre, cîntecule, poveștile și jocurile noastre bătrînești, graiul românesc specific al celor mai mulți dintre noi, grai care nu a fost studiat temeinic pînă în prezent, portul nostru, pe care Nicolae Iorga îl considera cel mai frumos port românesc (în legătură cu portul bătrînilor, mi-aduc aminte de tatăl meu, căruia mama i se adresa „măi române”, și parcă-l văd coborît de pe columna traiană), arta noastră populară, felul nostru de-a fi și de-a trăi și conștiința românității noastre, toate atestă cu claritate originea noastră românească.

7) Relativ la termenul de „ceangău”, cu referire specială la noi, acest pseudoetnonim trebuie scos definitiv din terminologia științifică, împreună cu derivatele sale, deoarece, în ceea ce ne privește, nu reprezintă o realitate etnică. Cîne vrea, e liber să-și însușească și să se mîndrească cu această denumire. Dar noi care nu o recunoaștem și care ne știm români și numai români, dorim ca cel puțin de acum înainte să fim scutiți de ea și cerem cu toată insistența ca dicționarele, enciclopediile, scrierile geografice și toate lucrările de informare să facă distincția cuvenită în virtutea obiectivității științifice. Să se termine odată cu falsitatea strigătoare la cer că a fi moldovean de religie catolică este sinonim cu a fi ceangău!

Cînd erana gata să încheie aceste considerații în legătură cu problema care ne interesează în mod direct, spre uimirea mea și spre indignarea noastră a tuturor, în vasta bibliografie de pînă acum se inserie un nou nume Osz Eröss Péter care semnează niște neinspirate *Gînduri pe marginea unui articol*, apărute tot în „Flacăra” (nr. 32 din 8 august a.c.).

Autorul, care mărturisește că nu e nici lingvist, nici istoric, dar l-au interesat în permanență ambele discipline, se declară originar dintr-un sat din județul Bacău (de ce nu precizează care anume sat, ca să știm precis cu cine avem de-a face, deoarece pe plaurile noastre nu cunoaștem asemenea nume), unde, cînd are timp, după cum mărturisea, mai vine să-și vadă „cumetrii și cîmîtirul”.

Printre amănuntele autobiografice ar fi trebuit să ne spună și la ce școală s-a format și atunci am fi înțeles poate de ce

s-a simțit lezat, împreună „cu mulți alții” (care anume?), „în conștiința de sine” privind apartenența la o naționalitate. Am fi înțeles atunci că se simte „legat”, prin fire sentimentale imposibil de rupt”, nu de Moldova natală, ci de cu totul altceva, ca și „călătorii, condeierii minați de curiozitate, istoricii, folcloriștii, etnograful, ziaristii, poezii s.a.”, învoacă de băcuanul dezrădăcinat, ne tot turbura, în timp ce noi ne vedem în liniște de sufletul și de viața noastră, integrată perfect în viața poporului român.

Osz Eröss Péter și oricare dintre cei cu o formare asemănătoare, sînt absolut liberi să se considere descendenți direcți ai hunilor, cabarizilor și mai știu eu cui, sau cei mai vechi și mai veritabili maghiari de pe fața pămîntului. E o chestiune de ordin pur personal și o respectăm ca atare. Dar în același timp să ne dea voie și nouă, celor aproape două sute de mii, care ne știm români și numai români, să ne afirmăm după cum simțim, să ne trăim viața după firea și după conștiința noastră românească și să nu ne jignească cu „gînduri” de genul celor publicate.

Ca și prof. Dumitru Mărtinaș (despre care să se vadă admirabilul portret intelectual și moral, semnat de prof. dr. doc. J. Spielmann în nr. pe iulie a.c. al revistei „Vatra” de la Tîrgu Mureș), noi nu sîntem xenofobi. Aparținînd cu trup și suflet poporului român și avînd propriile noastre valori spirituale la care ținem ca la lumina ochilor, iubim și respectăm toate naționalitățile conlocuitoare, între care un loc deosebit îl ocupă naționalitatea maghiară, cu care avem o simbioză istorică și culturală aparte și ale cărei valori spirituale le prețuim cu sinceritate. Dar să se știe una și bună pentru totdeauna: chiar dacă s-ar da tiparului scrieri despre noi în fel și chip, care să alcătuiască nu o bibliotecă despre care aminteste autorul lezat, ci una de mărimea celei din Alexandria, noi vom continua mereu a face parte integrantă din corpul națiunii române și nu vom permite niciodată nimănui să se atingă de ceea ce avem mai scump și mai sînt: conștiința noastră românească, formată la luminile eterne ale Romei.

Cît privește apoi însăși termenul „științific” ale autorului, lectura lor, ca și a „gîndurilor” de pînă aici, te duce cu gîndul la dictonul clasic despre filosofia tăcerii. Să vedem:

1. Studiul prof. Dumitru Mărtinaș se ocupă de graiul românesc al părinților săi și al celor mai mulți dintre așa-zii ceangăii, deci acesta este considerat a fi o „pată albă” a lingvisticii române, care nu a fost studiată pînă acum. Osz însă înțelege lucrul pe dos, referindu-se mereu la graiul maghiar „ceangăiesc” și acuzîndu-l pe Mărtinaș că nu a cunoscut limba maghiară.

2. Osz, care s-a născut între ceangăii, nu numai că are cumetrii printre ei, dar pen-

tru satisfacerea curiozității sale se ocupă în mod serios de problema lor de peste treizeci de ani. Osz, care „nu se poate numi total neavizat”, consideră „neștiințific” explicațiile date termenului „ceangău”. Un amănunt nu l-a precizat însă: explicațiile nu sînt ale lui Mărtinaș, ci ale unor autori maghiari, mai avizați desigur în această materie decît domnia-sa. Iată și un citat din „Buletinul Societății geografice unghere” (Budapesta, 1888), necunoscut de Mărtinaș în original: „Ce peuple s-appelle esangó, nom qui tire son origine du verbe esangani et veut dire hongrois dégénéré”.

3. Dumitru Mărtinaș nu susține nimic deosebit cu privire la graiul maghiar „ceangăiesc”, deoarece acesta nu face obiectul cercetării sale. Aici, ca și mai sus, e nimerită vorba ceea: — Bună ziua, nea Istrate! — Doi boboci de rață, frate!

4. Chiar dacă a fost studiată și de Wichmann și de Weigand (nu Wiegand, cum îl boteză Osz, în treacă ție zis, cercetările lingvistului german despre noi sînt făcute în fugă și superficiale), rostirea sîntantă nu poate reprezenta „o formă păstrată de arhaism lingvistic maghiar, devenită odinioară generalizată (sub influența cabarizilor) și care s-a păstrat pînă-n zilele noastre doar în graiul ceangăilor din nord”, deoarece se întîlnește și în graiurile românești (la noi în Moldova, în Banat și în Oltenia, unde cum atestă istoria că n-a călcat picior de cabarid).

Ce pret se poate pune pe aserțiunile sale istorico-lingvistice, cititorul o va constata pe viu și pe loc din suma erorilor de informație curentă de la sfîrșitul articolului cu pricina, pe care le rectificăm în continuare: 1) Singura scriere tipărită de editura catolică „Presa bună” de la Iași, în care au apărut unele articole cu privire la această temă, este „Almanahul „Presa bună” pe anul 1941; 2) La Iași nu a existat nici o editură catolică cu numele „Sf. Bonaventura” (acesta era numele societății de lectură a fostului seminar teologic franciscan de la Luizi-Căluțara, jud. Bacău, care a editat numai cărți de pietate); 3) Nu există autori cu numele Petru Lucaciu și P. Perenț (confuzie oare cu Dumitru Lucaciu și Ioan sau, poate, Iacob Ferentz?); 4) Nu există nici un autor cu numele Petru Mihai; 5) Nu există nici Iosif Pál (Iosif Petru M. Pal — fără accent, iar M este inițiala de la Maria — a fost superiorul franciscanilor români); 6) Scrierile preoților catolici care nu sînt pe placul ceangologului de ultimă oră, nu au apărut „mai precis în anii '30”, cum menționează în totală necunoștință de cauză, ci foarte precis în anul 1940 și după aceea, în condițiile arătate mai sus și ca o datorie de conștiință izvorită din patriotismul lor luminat.

V.M. UNGUREANU
originar din Sagna, Jud. Neamț

La Grindu, cavintul de ordine e chiar ordinea

Intre Eroii Muncii Socialiste din Ialomita, si sint destui, toti in agricultura. Mircea Dan Anghel e o figură aparte. Născut la Grindu in urmă cu 56 de ani, a pornit-o prin lume devreme, dintr-un motiv foarte simplu. Obişnuia să-i fie foame și cei de acasă, deși chibzuiți, nu prea aveau, din cauza sărăciei, ce să-i pună pe masă. Și iată-l pe tânărul Dan, nu știe de ce dar a preferat acest prenume, încercind să se chivernisească la București, făcînd ba una, ba alta, cu totul vreo 7 meserii. A fost băiat de prăvălie, ba chiar a întors, la „Trocadero“, micii de pe o parte pe alta, i-a mai și ieșit cite ceva, dar n-a reușit mare lucru și atunci, la exact jumătatea virstei pe care o are azi, și-a adus aminte că locul țăranelui e chiar la țară și s-a întors acasă.

Avea, la vremea aceea, 7 clase, cu cite a și rămas, dar o școală a vieții de invidiat, cu multe examene date și pierdute la materia fericire. A intrat la C.A.P. ca brigadier și s-a pus pe treabă, cistigînd repede in ochii consătenilor, mai întii mirajii, apoi lămurii pe puterea lui de muncă. In 1955, cînd cooperatorii l-au ales președinte, grîul se stringea cu sacul, 8-9, nu mai mulți, la hectar, iar sectorul zootehnic se reducea la citeva vaci, atit de puține, își aduce aminte, că fiecare avea un nume, fiind ba Joiana, ba Bălțata, ba altfel. Inceț, inceț, deși zona a fost și a rămas neirigată, producțiile au crescut, devenind nu numai mari, ci și constante, pămîntul învățînd să răspundească, prin recolte tot mai bogate, rivna unor oameni ce și-au făcut și păstrat obiceiul de a se scula înainte de răsăritul soarelui și de a se culca după apusul lui. Pe măsură ce minile președintelui, altădată ea de domnișoară, tocmai bune să învăț celeste de răscolit micii, s-au bătătorit, devenind, după vorbele sale, un fel de lopeti, cooperativa a început să ridice capul și, pe nesimțite, a sosit la Grindu cel dintii titlu de Erou al Muncii Socialiste. Au urmat alte onoruri, Ordinul Muncii clasa I, al doilea, Meritul Agricol clasa I, al doilea și al treilea, încă un titlu de Erou al Muncii Socialiste, toate trecute in contul unui C.A.P. care n-a coborît ștacheta la grîu și porumb, dezvoltîndu-și totodată un puternic sector zootehnic.

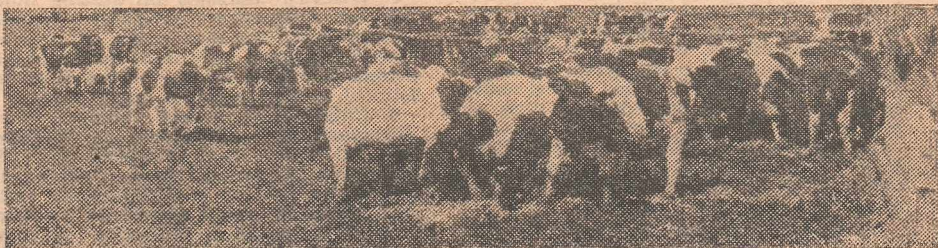
Azi, cînd sediul cooperativei arată ca incinta unei stațiuni de odihnă, cu asfalt, cu verdeață, cu acareturi mirosind nu a bălegar, ci a var abia stins, unitatea e milionară, avînd o avere obștească de 70 de milioane. Atitea milioane plecate, cum ziceam, de la nimic, explicația acestui belșug fiind la îndemina oricui. Am muncit, spune Mircea Dan Anghel, cuvîntul nostru de ordine fiind chiar ordinea. Cine a acceptat-o, a rămas, cine a crezut că poate trage chiulul, s-a văzut de treabă, cazul veterinarului Radu Viorel. Nu că l-ar fi scos președintele, dar l-au scos oamenii înșiși, cooperatorii, din limbajul cărora cuvîntul pagubă a dispărut. Sînd bine la grîu și la porumb, constant peste 5 mii la hectar și, respectiv, peste 6, dezvoltînd zootehnia, reprezentată prin vaci „Hollstein“, oi „Poluars“ și taurasi de mare valoare, C.A.P. Grindu nu mai cumpără, de citiva ani, nimic. Avînd servicii de zidărie, timplărie etc., construiește in regie proprie. Fără etaj, e drept, dar parcă vacilor, glumeste președintele, le trebuie ascensor?! Lor, animalelor in general, le trebuie mîncare și îngrijire, căci zootehnia, iată o altă vorbă a comunistului Anghel, se face cu atenție și cu furaj, gresînd cei care cred că junincile pot lua in

greutate numai cu sfaturi și injecții. Gîndind așa, țărani din Grindu și-au ridicat o fabrică de nutrețuri combinate numai a lor, iar rezultatele se văd, căci vacile fermei conduse de medicul veterinar Marian Popescu dau, constant, peste 4 mii de kilograme de lapte, chit că medicul e abia ieșit de pe băncile facultății. Mai are cooperativa o brutărie, o gogoșerie, o covrigărie și cite nu mai are, se simte peste tot o mină de om gospodăr, harnic și ambițios.

Anul acesta n-a fost, la Grindu, unul ușor. Din cauza apei freactice impinse spre suprafață, sute, mii de hectare au fost inundate, amenințînd grîul și orzul. Dar cooperatorii și-au strîns rîndurile, au muncit pe schimburi, neobosiți, disciplinați, ca la armată, au săpat un șant, două, trei, o sută, o mie, de cite a fost nevoie și și-au salvat agoniseala, piinea lor și piinea țării. Au scos 4950 medie la grîu și 5100 la orz, producții pe care ei le socotesc doar multumitoare, deși au livrat suplimentar fondului de stat 1600 de tone de grîu. Se putea însă, e de părere președintele, și mai mult, de unde o serie de întrebări, pe care țărani comunei le succesc și le răsucesc. De ce au dat prioritate soiului „Ceres“ cînd „Fundulea 29“ îi convinsese că poate asigura o recoltă bună? De ce n-au folosit cele mai indicate premergătoare? De ce au întirziat, fie și cu o zi, semănatul? etc. etc, întrebări pe baza cărora, sintem siguri, producțiile viitoare vor crește. Deși, cum ziceam fără prea multă carte, Mircea Dan Anghel a format, in această adevărată uzină de grîu și carne, generații întregi de spocialiști. Cei mai apropiați colaboratori ai săi sint nu doar țărani ca și el, Radu Vasile sau Ion Crețu, pe care-i numeste „tehnicieni fără diplome“, ci și ingineri, soții Micu, de pildă, el inginer șef, ea șefa de fermă la porci. In fața lor, președintele nu se simte complexat, el rămîne mereu disponibil la nou, citește mult și, auzîndu-l cum vorbește, ai fi gata să juri că a trecut și prin alte școli decit prin cea a vieții. Se școală și azi, după 26 de ani de președinție și 6 operații, căci sănătatea îl cam supără, la aceeași oră ca și in 1955, cu noaptea-n cap, aleargă ca un titirez și face de toate. După exemplul lui, cooperatorii, oricare din cei 720, fie ei oameni simpli, fie ei ingineri, pun mîna unde e nevoie și nimănui nu-i cade rangul. Cînd unul se mai boiereste, e chemat in fața obștii și i se spune, omeneste, „dumitale îți place să stai, dumneata nu ești de noi, caută-ți, frate, in altă parte!“

In ciuda belșugului, vizibil la sediul cooperativei și, in egală măsură, in comună, la Grindu mai sint, firește, și greutăți. Fasolea se sparge și pe țărani îi doare sufletul că n-au mecanizarea necesară. La tractoare, mai ales la cele de 30 de cai, vilbrochenele se strică prea repede. In general, sint probleme cu piesele de schimb, dar cooperatorii știu că pot conta pe ce pot conta, adică, înainte de toate, pe strădania, priceperea și devotamentul lor. Au fost și sint, e drept, ajutați, de la județ, de la minister, de unde au cerut, dar munca și seriozitatea lor au precumpănit, iar Mircea Dan Anghel rămîne, între Eroii Muncii Socialiste din Ialomita, o figură aparte, nu doar pentru că spune că „munca e, după mine, prima condiție a vieții“, ci și pentru că face exact ce spune.

OVIDIU IOANIȚOIA

POETII IALOMITENI

Poeții

Locuitori ai aerului sint poeții,
căzuți pe pămînt
ca pe-o pavă ciudată.
De-aceea, cînd zărese o stea
ered că-i o lacrimă veche de-a lor
suferind de tristețea
de-a nu fi căzut
odată cu ei.

M. BĂRĂGANU

Însemn contemporan

Șoseaua a intrat in sat
într-o luni de dimineață
Și s-a bucurat cel mai mult
De lavițele de la porți.
A rămas in sat
Să desenăm in oglinda ei
Neodihna zilelor
Și să vorbim de-ale noastre
Cînd liniștea coboară in pomii.

EUGEN ROMECI

Odihnesc sub pleoape

vimpia tatuată de vînturi,
anoîmpul întrezărește seve

sporind nedumerirea arșiței,
in malurile inalte
pășările culbul și-l sapă
ca suetele într-un rece timpan de lut.

Exist,
dropiile se pierd in lanul de grîu,
poștașul se fălește cu minunatele sale
creioane chimice.

Eu
îmi plîmb degetele peste
lira de spini a saleimului,
in ochiul meu adoarme luna,
in ochiul meu
ca-ntr-un mele lucrurile răvin.

ION TEODORESCU

Soare cu dintii

Vipera aceea care și-a lăsat de bunăvoie
Dintele in batista mea
Își ogliște gusa
Pe lama cuțitului cu care-mi tai piinea
Își face culcuș in scobitura tălpii mele
Se innoadă pe toiagul meu de drumeție.

O, cum mai rîdea vipera aceea
Cînd am vrut s-o răpun.
Cu toți dintii tăi iubito rîdea.

AUREL SEFCIUC

județ al piinii

„Ne străduim să binemerităm cîntea de a fi primul județ erou pentru producțiile din agricultura“

(Urmare din pag. 1)

in condiții nu dintre cele mai favorabile, între 4 și 5 mii de kilograme de grîu la hectar. Am convingerea că, dacă timpul n-ar fi fost atit de capricios, am fi putut raporta, la nivel de județ, o medie de peste 4 mii de kilograme. Media realizată, 3783 de kilograme la hectar, deși cea mai ridicată din istoria agriculturii ialomitene, n-are, cum ziceam, darul să ne multumească. Ne-am situat, e adevărat, pe locul I pe țară, dar aveam datoria și puteam să facem și mai mult. Au fost însă și situații care ne-au depășit.

— Anume?

— Nu toate unitățile au avut posibilitatea să-și procure sîmînturile cele mai indicate. In unele consilii unice agroindustriale, asolamentele n-au putut fi respectate. Au fost cazuri cînd, întirziindu-se recoltatul premergătoarelor, nu s-a semănat la timp. Din aceste cauze, ca și din altele, o serie de cooperative, cele din Adincata, din Crășani, din Jilavele, n-au depășit 3 mii de kilograme de grîu la hectar, in vreme ce la Smirna, de pildă, producția medie a atins 6031, iar ferma condusă, in cooperativa respectivă, de Matei Constantin a realizat, pe 120 de hectare, 6700. Pămîntul a fost, desigur, același, doar munca oamenilor a fost alta. Pe ansamblu însă, ne-am străduit și ne străduim să binemerităm cîntea de a fi primul județ Erou al Muncii Socialiste pentru producțiile din agricultura și, in acest cadru, apreciez că țărani ialomitei și-au făcut datoria. Cu toate că, repet, era loc și pentru mai bine, și pentru mai mult. Urmind indicațiile primite de la secretarul general al partidului la Consfătuirea de lucru de care aminteam, indicații clare, mobilizatoare, orientări de maximă importanță in domeniul agriculturii, ne angajăm să acționăm și mai serios, și mai temeinic. Pe noi, țărani ialomitei au demonstrat-o, laudele nu ne-au îmbătat, ci ne-au mobilizat, ne-a făcut să muncim cu și mai mult elan. Așa vom proceda și in continuare.

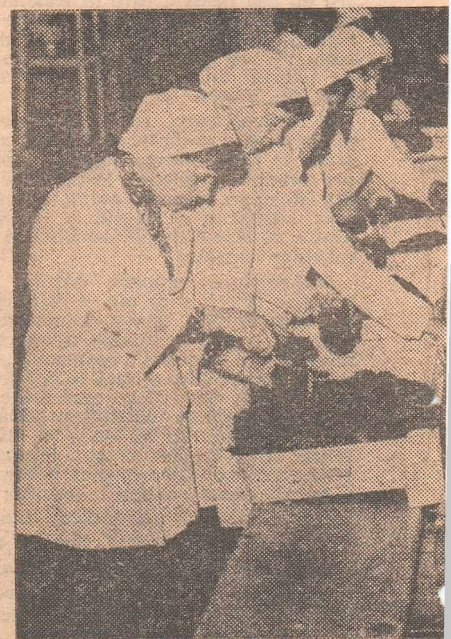
— Înțelegem că starea piinii e bună. Înțelegem ar fi cit de lung a fost drumul pînă la această medie de 3783 de kilograme de grîu la hectar?

— Ca timp, n-a fost lung, dar nici simplu n-a fost. Deși socotită, tradițional, unul din hambarele țării, Ialomita a avut, vreme îndelungată, o agricultură rudimentară, inapoiată. Pentru țărani care, in urmă cu 20-30 de ani, abia dacă smulgeau pămîntului 8-9 saci de grîu la hectar, producțiile de azi par de domeniul visului. Dacă ele sint azi posibile, și viața arată că sint, asta se datorează faptului că județul deține in prezent o agricultură înfloritoare, de înaltă eficiență, toate succesele înregistrate pe ogoarele Bărăganului, ca și in restul țării, purtînd amprenta inconfundabilă a înțelepciunii și gîndirii creatoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu. S-a ajuns astfel, ca într-un rîstimp istoric scurt, agricultura județului să posede un înalt nivel de mecanizare, mii de tractoare, mii de combine, mii de semănători și așa mai departe. Campania agricolă se

desfășoară, anual, pe lungimea de 365 de zile, in foc continuu, ca in industrie, iar fiecare țaran a devenit tehnician, cu sau fără diplomă. In fiecare unitate, din fondurile statului sau din agoniseala proprie, s-au realizat investiții eficiente, capabile să conducă la creșterea producțiilor și, ca o consecință logică, la ridicarea nivelului de trai. In satele Ialomitei, altădată teritorii ale mizeriei și foamei, se trăiește azi mai bine ca oricînd. Explicația e simplă, la îndemina oricui. Țărani noștri o duc mai bine ca oricînd, cu case noi, cu mașini la scară, cu concedii in străinătate, pentru că muncesc mai bine. Aspectul așezărilor rurale din județ, din ele, Căzănești, Fierbinți etc., aflate in pragul urbanizării, vorbește de la sine. La ridicarea bunăstării un rol important l-a jucat și il joacă zootehnia, sector cărui, in Ialomita, i s-a acordat și i se acordă o deosebită atenție. Județul practică azi o zootehnie modernă, in complexe specializate de creștere și îngrășare, purtînd o luptă permanentă pentru îmbunătățirea raselor și inlocuirea efectivelor cu randament scăzut. I.A.S. Ograda, de exemplu, C.A.P. Smirna sau C.A.P. Grindu și-au creat nuclee de elită și furnizează, județului și țării, material reproducător de calitate superioară.

— In Ialomita, se știe, se vede, ritmurile industriale sint dintre cele mai susținute. Ce-a însemnat, ce înseamnă asta, pentru județ, pentru oamenii lui?

— Purtînd pecetea grijii conducerii de partid și de stat, a politicii înțelepte de dezvoltare armonioasă a forțelor de producție pe tot cuprînsul țării, județul nostru i s-au alocat fonduri considerabile. Pe baza acestor investiții, industria a apărut și s-a diversificat neconten-

si temelniciei

detenta ei declanșându-se în perioada imediat următoare Congresului al lea al partidului. Comparațiile sînt, și această privință, grăitoare. Dacă în 1965 funcția industrială nu depășea un miliard, ea a crescut vertiginos și sînt create condițiile pentru realizarea, într-un timp cit mai apropiat, a unei producții peste 10 miliarde de lei, actualele cotații urmînd să se dezvolte, fiind prețurile altele noi. Ialomița e, azi, un județ industrial-agrar și asta se datorează apariției și afirmării unui lung șir de unități în măsură să schimbe harta județului, implicit, viața oamenilor. Au început să producă, la Slobozia, întreprinderile de industrializare a laptelui, Combinatul de îngrășăminte chimice, întreprinderile de ulei, la Fetefști, Fabrica de trije, întreprinderea pentru producerea industrializării fructelor, la Urziceni. Întreprinderea de ferite, întreprinderea „Bărăganul” pentru obiecte destinate turismului, la Tîndărești, Fabrica de țesături și așa mai departe. Procesul continuă să se desfășoare, în fața noastră, la Tîndărești, de pildă, se află în faza de montaj la Fabrica de țesături din in și soia, prin a cărei dare în sînta Ialomița va ajunge să furnizeze o sută din producția de ulei a țării. Struind mai multe fabrici de zahăr și avînd în lucru, la Slobozia, un abid de mare capacitate, n-am făcut altdecît să transpunem în practică inițiativele tovarășului Nicolae Ceaușescu cu care la cit mai deplina valorificare a pîinii prime oferită de agricultură. În industria Ialomiței se reducea, în presa vremii, la „cîteva potcovarii și șuruburi subrede”. Datele problemei sînt, prezent, cu totul altele. Față de 1960, țara ocupată la 1000 de locuitori dublat, iar producția globală pe cap de locuitor va urca la 75 de mii de lei, și celor obișnuși să îmbătrînescă, să devină datori, la coarcele plugurilor devenit operatori chimiști, electronici, specialiști în aparate de măsură, control, meserii noi în județ. Firește, să salt n-a fost ușor și ei a antrenat schimbări profunde în viața oamenilor, în calitatea lor. Dacă pămîntul Bărăganului s-a transformat, ajungînd să dea

producții mari, dacă „Ferom” Urziceni, de pildă, a redus complet importul, e lesne de dedus că, primii, s-au transformat oamenii. La ora de față, Ialomița deține un puternic detașament muncitoresc, capabil să aplice cele mai moderne tehnologii și, mai mult decît atît, capabil să imagineze și să pună la punct tehnologii noi, competitive pe plan mondial. Omul Ialomiței contemporan e gata oricînd, prin modul cum gîndește, prin modul cum acționează, să răspundă înaltelor chemări ale acestui timp, fără îndoială cel mai fertil din istoria neamului. Harnici, întreprinzători, devotați, ialomițenii își aduc, cu seriozitate și modestie, partea lor de contribuție la dezvoltarea generală a României socialiste, iar transformarea vetei lor străbune nu e altceva decît o oglindă a acestei tulburătoare înnoiri. Oamenii înșiși sînt, firește, primii beneficiari ai acestui proces. La întemeierea județului existau în Ialomița abia cîteva zeci de apartamente, 3-4 blocuri la Slobozia. Numărul acestora se ridică azi la 15731, ritmul construcțiilor urmînd să fie păstrat. Altădată un tîrg prăfos, sufocat de noroale Slobozia a devenit un oraș modern, aerisit, plin de verdeață, presărat cu cartiere impunătoare, o adevărată carte de vizită a temelniciei oamenilor. S-au dat în folosință, la orașe și sate deopotrivă, școli, creșe, grădinițe, spitale, case de cultură etc., în paralel cu dezvoltarea economică asigurîndu-se o creștere continuă a nivelului de trai al tuturor cetățenilor. Veniturile ialomițenilor au crescut, în raport cu 1965, de peste 5 ori, viața materială și spirituală a fiecărei familii avînd, în prezent, o nouă calitate. Expresie a puterii economice, volumul desfacerii de mărfuri e, în 1981, de 50 de ori mai mare decît în 1965, el implicînd și o dezvoltare neîntreruptă a rețelei comerciale. Numai în ultimii 15 ani s-a pus la dispoziția oamenilor o suprafață comercială de peste 100 de mii de metri pătrați, în vreme ce serviciile către populație au crescut și s-au diversificat, raportul lor față de 1965 fiind și mai semnificativ, nu la 1. Am realizat multe și, desigur, nu ne vom opri aici. Perspectivele județului sînt, la toate capitolele, optimiste, Bucurîndu-se, în continuare, de un

Cronica vieții pentru toți

Cităm din scrisoarea trimisă redacției de Gheorghe Buturugă, de profesie co-jocari: „Jucrez în atelierul de blănărie al cooperativei din comuna Miloșești, dar nu găsesc totdeauna materialele necesare desfășurării activității. Mă refer la bicromat de potasiu, la acid lactic, la detergenți, la acid formic și la altele, pe care aș fi dispus să le achit pe bază de C.E.C. Vin cu rugămîntea de a-mi comunica de unde aș putea procura materialele respective”. La rîndu-ne, am expediat scrisoarea corespondentului ialomițean forurilor în măsură să dea un răspuns. Prin adresa cu numărul 14326, sub semnătura directorului P. Novăcescu, Baza de aprovizionare pentru industria ușoară din M.I.U. ne-a adus la cunoștință, cu promptitudine, că pentru procurarea materialelor solicitate de Gheorghe Buturugă e necesar ca C.A.P. Miloșești să se adreseze Centrului de producție muncitorească al județului Ialomița, produsele chimice în discuție derulîndu-se prin bazele județene ale Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare. Așadar, tovarășe Buturugă, asta e calea ce trebuie urmată.

Pe mai multe pagini trimise nouă, Gheorghe Constantin din satul Movilita, comuna Sinesti, contesta valabilitatea unei decizii de desfacere a contractului de muncă dictată împotriva sa de I.L.F. Urziceni. Din păcate, între redacție și Tribunalul județean Ialomița, către care fusese expediată sesizarea sus-numitului, scrisoarea s-a rătăcit. Profitînd de prezența noastră la Slobozia, ne-am interesat de situație. Cu amabilitate, președintele Tribunalului județean, Costică Ionescu, ne-a informat că judecătoria locală a admis în parte contestația lui Gheorghe Constantin, obligînd unitatea să-i plătească drepturile bănești cuvenite. Întrucît petentul nu s-a adresat instanței în termenul legal, unele din pretențiile sale,

exprimate în scrisoarea adresată redacției n-au putut fi luate în discuție. Gh. C. a înaintat recurs și acesta e în pronunțare.

Am primit din partea Comitetului executiv al Consiliului popular județean Ialomița următorul răspuns: „Urmare a scrisorii lui Constantin Tudor din Slobozia, bloc M 9, înregistrată la Dv. cu nr. 6748/1981 și trimisă nouă spre rezolvare, vă comunicăm că scrisoarea a fost soluționată de un colectiv condus de tov. Constantin Pașgici, primarul municipiului Slobozia. Din verificările efectuate a rezultat că petentul a lucrat în cadrul Combinatului chimic Slobozia, secția uree, pînă la data de 16 iunie, cînd a demisionat. Numitul Constantin Tudor s-a adresat și ziarului „Știința tineretului”, care a trimis în comuna Pogoanele, județul Buzău (n.n., domiciliul stabil al corespondentului), pe tov. reporter Mariana Briescu, dar părțile nu au ajuns la nici o înțelegere (n.n., C.T. sesiza că, datorită influenței soților, soția refuza să conviețuiască cu el), aparînd în acest sens în ziarul respectiv articolul „Trăinicia tinerei familii — o problemă numai pentru cei doi?” Menționăm că Biroul organizației de bază U.T.C. și P.C.R. din cadrul Combinatului chimic Slobozia a căutat să-l ajute pe petent, dar acesta nu a înțeles și a părăsit locul de muncă în mod nejustificat”. Semnează Andrei Voileanu, prim-vicepreședinte, și Ion Botan, secretar.

Maria Ioniță, Bulevardul Chimiei 15, Slobozia, ne-a cerut să intervenim spre a-i fi repartizată o locuință. Am expediat scrisoarea respectivă Consiliului popular județean și am aflat că, în măsura posibilităților, cererea va fi satisfăcută. Deși la Slobozia, ca peste tot în țară, s-a construit și se construiește mult, problema spațiului locativ continuă să fie, ca să zicem așa, o problemă, solicitările depășînd posibilitățile. Sigur e că toate cererile sînt analizate cu simț de răspundere și prioritate, avînd prioritate situațiile speciale, familiile cu mai mulți copii etc.

volum deosebit de investiții, sectoarele economice se vor dezvolta și moderniza în așa fel încît ritmurile înalte să fie menținute, iar viața oamenilor să devină mai îmbelsugată. Va fi nevoite, știm asta, să muncim mai bine, să ne gospodărim mai atent, să folosim toate resursele, să închidem robinetele risipei. O vom face. Oamenii Ialomiței de azi, în frunte cu comuniștii, sînt capabili de mai mult. Greutățile de asta sînt făcute, ca să fie învinse.

— În această ordine de idei, care ar fi principalele dificultăți cu care se confruntă județul?

— Mai avem și neajunsuri, dar ele vor fi cit de curînd depășite. Stă în puterea noastră, a colectivelor de muncă, s-o facem. Nu toate însă depind direct de noi. Consider, de pildă, că trebuie să se acorde o atenție mai mare lucrărilor de desecare, care n-au fost totdeauna privite cum s-ar fi cuvenit. Mai mult ca oricînd, în această primăvară ne-am convins de utilitatea unor astfel de amenajări intrucît, din cauza excesului de umiditate, 40 de mii de hectare n-au putut fi însămînțate la termen, ceea ce a condus la o regretabilă pierdere de produse cerealiere. De dragul economiilor greșit înțelese, proiectanții sistemelor de irigații au lăsat desecările pe planul al doilea și viața a demonstrat că n-au avut dreptate. În ceea ce privește construcția de mașini, în pofida unor succese notabile obținute în ultimul timp, ea mai rămîne datatoare țărănilor ialomițeni, și nu numai lor, calitatea unor utilaje, a pieselor de schimb, fiind uneori în suferință. Promisiuni sînt, să vedem cum vor fi respectate.

— Înainte de a vă mulțumi, stimată tovarășe prim-secretar Ion Tarachiu, pentru amabilitatea cu care ați întîmpinat demersul nostru, gîsînd timp ea să răspundeți acestor întrebări, v-am ruga să ne vorbiți, în încheiere, despre viața spirituală a județului.

— Ialomița acestui timp e, mai mult ca oricînd, un județ deschis spre cultură. În Slobozia de altădată, tîrg în care apa se căra cu sacaua, și se vindea cu cana, distracția locuitorilor se limita la frecventarea zecilor de circiumi ce împînzeau urbea și, rareori, la vizionarea unui film. Numai în capitala județului funcționează azi 3 săli de spectacole în care, pe lîngă teatrul popular local, prestigioase instituții de cultură desfășoară stagii permanente. Problema nu mai e, acum, să găsești spectatori, ci să găsești bilete! Se poate vorbi în prezent, la Slobozia, de existența unui public format, competent, în materie de teatru și muzică simfonică. Ediția a treia a „Cîntării României” a însemnat pentru mișcarea artistică de amatori din județul nostru o deplină afirmare și multe din cele 8 sute de formații înscrise la startul marelui festival al muncii și creației au fost laureate la faza finală, ocupînd locul 1 pe țară. Între ele, rețineți, cvartetul de coarde al Școlii de muzică din Slobozia, precum și cîmpoierii din Amara, brigăzile artistice din Fetefști și Fierbinți, fanfara sindicatelor din Slobozia, grupul folcloric din Cosimbești, altele. Spiritul nou, combativ, a fost amplu reflectat pe scenă, iar creația populară și-a văzut incununate talentele și căutările cu multe distincții, onorante pentru ea. Această parte de pămînt românesc care a dat culturii personalități de frunte, muzicianul Ionel Perlea, scriitorii Ștefan Bănulescu, Constantin Toiu, sau Paul Georgescu, trăiește o adevărată finerețe a spiritului, bogată, efervescentă, mereu inspirată din acest timp, luminos, plin de satisfacții și nădejdi.

Griul și eroii nu ies la pensie

Sînt puține condeiele ce, poposînd în Bărăgan și scriînd despre oameni și piine, să nu-l fi căutat pe „Nea Mitică”, cum era cunoscut de toți Dumitru Dumitru, directorul întreprinderii agricole de stat Pietroiu.

În urmă cu 33 de ani, în iunie 1948, peste cele 400 de hectare pămînt arabil și aproape 10000 hectare de baltă, stuferii, jepsii și cioate a venit un tînar muncitor, fiu de țaran, cu sarcina de la partid să facă piine. În buzunar avea numirea de director, dar a folosit calitățile de comunist și om, cele mai autentice acte.

A făcut întii diguri și desecări, apoi desecări și 9000 de hectare așezate inimă între Dunăre și Borcea au început să rodească, să rodească piine de la un an la altul mai multă. Pietroiu a devenit o universitate a agriculturii aplicate în care munca făcută cu pasiune a dat viață științei, aici uconducînd 40 de viitori directori, 35 de ingineri șefi și alte zeci de viitoare cadre cu munci de răspundere. Părinte și profesor le-a fost nea Mitică, muncitorul.

El, care a luptat cu arma în mină pentru eliberarea Transilvaniei, Ungariei și Cehoslovaciei, fiind distins cu ordine și medalii de vitejie, la vremea păcii a trecut pe frontul pîinii și și-a făcut datoria cum numai el, comunistul, a știut s-o facă.

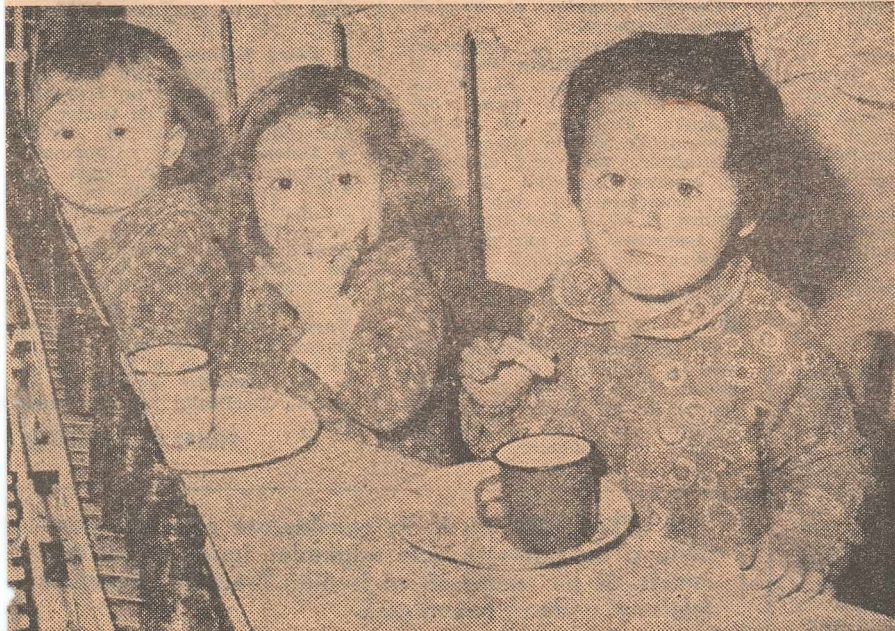
Pentru întrecerea sa activitate, comuniștii ialomițeni i-au dat votul de delegat la Congresul al XII-lea al P.C.R., fiind ales membru al Comitetului Central, unde DUMITRU DUMITRU a știut să-i reprezinte. 33 de ani au trecut ca o păiere. 33 de ani n-au putut să-l îmbătrînescă, nea Mitică fiind același om de acțiune, adevărat conducător de oști cum în vîltoarea luptei pentru piine, acolo unde era mai greu, în mijlocul mecanizatorilor la arat și semănat, la prășit și recoltat. Intra primul în baltă și jeșea ultimul. Acolo, între Dunăre și Borcea, el primea răsăritul soarelui și îi petrecea și apusul.

Acum, la sfîrșit de august, în ziua de 23, nea Mitică a plecat. Pe cit de statornic i-a fost viața, pe atît de fulgătoare plecarea. Am văzut petrecîndu-l pe ultimul drum mii și mii de oameni cu suflete cernite. Ploua și lacrimile lor se împleteau cu ale cerului. Aveau pumnii, strîși și durerea le îmbrăncise sufletele în sarici și spini. Erau bărbați și femei veniți de pe malurile Borcel și Ialomitei, de la zeci și zeci de kilometri, vîrstnici și tineri, pionieri. Erau prietenii lui nea Mitică veniți acum la ceas de plecare, plecare pe care n-am fi vrut-o niciodată.

În martie anul acesta DUMITRU DUMITRU, omul, avea vîrsta pensionării. Dar la odihnă, odihnă pe care o merita din plin, n-a vrut să se gîndească. El avea de secerat orzul, griul, de semănat și cules floarea-soarelui și porumbul, de zidit grajduri și asfaltat drumuri, de împlinit cetatea agriculturii în locurile unde în urmă cu 33 de ani stuferii și haitele de lupi făceau casă bună.

N-a vrut să iasă la pensie. Pensia nu-i însă pentru eroi. Voia să facă piine. Griul și eroii nu ies la pensie.

Nea Mitică a plecat, dar I.A.S. Pietroiu a rămas chează muncii unui brav colectiv, condus 33 de ani de comunistul DUMITRU DUMITRU. Pentru cinstirea lui, unitatea ar trebui să-i poarte numele.

Consiliul popular al municipiului București, Comitetul executiv. Sesiunea Asociației de locatari a blocului 8 din Calea Dorobanți a fost cercetată la fața locului de o comisie formată din reprezentanți ai I.P.B., Grupului 4 șantier, I.L.M.I., I.C.V.L. și ai asociației respective. Prin procesul-verbal de constatare și măsuri, încheiat la data de 11.V.1981, au fost stabilite următoarele: deficiențele de funcționare a instalației de canalizare se vor remedia prin modificarea traseului canalizării până la data de 30 iulie 1981; celelalte deficiențe sesizate, care nu afectează funcționalitatea blocului, vor fi remediate până la aceeași dată, când va fi reconvoacată recepția finală a imobilului.

În imobilul în care locuiesc sint 7 apartamente. În două din acestea printre care și cel ocupat de subsemnatul, apa nu curge, astfel că instalația de apă caldă și rece este practic inutilizabilă. De mai bine de patru ani tot fac la cereri către I.J.G.C.L. Brăila pentru repararea conductei, dar lucrarea de remediere nici până în prezent nu s-a făcut. Printr-o adresă de răspuns, întreprinderea vizată încearcă să motiveze lipsa apei în apartament cu presiunea scăzută în zona respectivă, situație ce nu corespunde adevărului, pentru că în celelalte apartamente apa are presiune excesivă. Ni s-a promis că se va face un nou branșament chiar în acest an; au venit două echipe, au văzut care-i necazul dar, practic, n-au luat nici o măsură. Și timpul trece, întreprinderea continuă să fie impasibilă, iar eu ca și ceilalți năpăstuiți din bloc continuăm să nu beneficiem de apa cea atât de vitală. (Mateescu Ion, Brăila, str. D. Bolintineanu nr. 9)

Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale a județului Dimbovița. Din discuțiile purtate cu tinăra Vasile Mihaela din comuna Aninoasa, care a solicitat sprijin pentru încadrarea în muncă, rezultă că are studii liceale de specialitate, fiind calificată electrician. Ca urmare, i s-a oferit posibilitatea de încadrare ca electrician la I.M.C. Doicești, la Uzina electrică, dar a refuzat. I s-a oferit apoi un post de muncitoare necalificată cu posibilități de recalificare la Cooperativele „Sîrguința” și „Arta populară” din Tirgoviște, însă iarăși a refuzat.

Slănic Moldova, într-o duminică din actualul sezon estival. Lume multă; oameni ai muncii veniți la odihnă și tratament, excursioniști. În cochetul parc al stațiunii, fotografiile din unitatea cooperatistă de aici desfășoară o febrilă activitate. Pentru a atrage pe cei mici și mari la fotograf, unitatea a de-

plasat în parcul tot felul de calabricuri și o întreagă faună: mașinuțe, rațe, panouri cu măgari și vînători etc., etc. Inventarul a fost completat cu un fel de urs alb, cu mânuși de box în labele din față... Numai că cei mai mulți amatori de amintiri nu s-au prea lăsat adorneți de „moș Martinul” cu a-lură de boxer (vezi fotografia alăturată); cei mici, rareori, se apropiu de teamă de el iar cei mari deplîngeau seriozitatea inițiatorilor. Păcat că, în peisajul încântător al stațiunii, apariția acestor insolite le strică omenilor fotografia! (Nicolae Tekecek, București)

Comitetul Județean Gorj al P.C.R. Din cercetările efectuate a rezultat că, într-adevăr, baza de aprovizionare Fărcășești, a-

...Am lăsat ambalajele plocon

S-apropie toamna — povestește vecinul meu, dr. ing. George S. Panaite — și soacră-mea a început să deretice camera. Mai deunăzi, a scos afară borcanele și sticlele de prisos. Le-am răzuit eu etichetele, ea le-a spălat bine-bine cu apă caldă și detergent, cică numai așa se cuvine să fie duse, absolut curate. N-am contrazis-o. Numai că tot mie mi-a revenit marea și ingrata sarcină de a le transporta urgent și cit se poate de întreg la cel mai apropiat centru de valorificare. Vezi și cu banii ăia ce faci, n-a uitat ea să mă atenționeze. Ce era să fac? M-am conformat fără cricnire. Am numărat minte-năș vreo 25-30 de borcane și borcănele. Le-am chitit grijiiu într-un sac încăpător de polietilenă și, vinerea trecută, pe 21 a opta (nu știu de ce tocmai atunci!), cam pe la 11 și ceva, am poposit cu borcanele mele la centrul de preluare din marele magazin alimentar cu autoservire de la Obor: Știam eu că odată, nu prea demult, aici se primeau repede și sticlele și borcanele, fără deosebire. Acum însă, nici tu program afișat, nimic. Cu ditamai sacul în brațe, mă uit în dreapta, în stînga, împing ușor ușa improvizată, strig, bat discret în tocul ușii — nimeni. Aștept ce aștept și, de după stivele mari cu navete, își scoate nasul, doar pentru câteva clipe, o vinzătoare. Nu vă supărați, îndrăznesc să-i zic, borcane primiiți? Vinzătoarea se uită la mine de parcă ar fi înghițit stricină, apoi se retrage brusc în ascunzătoarea-i dintre stive. Imi sterg sudoarea de pe frunte și-l caut pe responsabilul căruiu aflui că i se zice corect, adică pe numele său adevărat, tovarășul Minciună. Îl informez că am mai trecut de vreo trei ori pe la ușa centrului care zace tot închis de o bună bucată de vreme și nu înțeleg, și așa vrea să mă lămurească dumnealui, de ce nu se mai primesc ambalajele de sticlă. Păi, zice, noi nu le mai primim de mult. Dacă nu vă e cu supărare, totmai asta vrem să știm, și eu și ceilalți veniți aici ca și mine: de ce? De ce, de ne ce! — se cam ofărăște responsabilul. Pentru că n-avem navete, d-ai! Nu prea înțeleg, mă fac eu — cum vine asta?! De săptămîni și săptămîni, I.C.V.A. nu ridică navetele încărcate și nici nu ne aduce navete goale.

Ce era să fac? — mi se destăinuie în continuare, ofînd, vecinul. Urc sacul la spinare și nu mă las. Marți dimineața, pe 25 a opta, la ora opt treizeci fix, sint la „Leocida”, pe Magheru. Mă așez la rînd. Citesc cu încinare anunțul de pe peretele centrului în plină activitate, pe care scrie clar: „Conf. Decretului 146/1980, toate unitățile alimentare și apozare sint obligate să primească ambalaj la cele trei forme: schimb, contra marfă, numerar. În caz de nerespectare, adresați-vă cu încredere Inspecției comerciale de stat, telef. 15 39 55. Primim ambaiaj sticlos” George — imi zic — gata, ai terminat cu calvarul! Întreb mai mult formal: Dumneavoastră primiiți, dudule, borcane? Nu, tovarășe, nu vedeți că noi nu primim decît sticle goale, și-atîț? Am rămas înterzis, nemaștiind ce să cred. Între timp, apare și sefa de sală, Mariana Ștefan, care mă lămurește pe loc și defnitiv. Aveți vreo dispoziție sau vreo instrucțiune în acest sens? — întreb. Nu — imi răspunde — doar șeful nostru de unitate, tov. Cîmpeanu Dumitru, a dispus să nu mai primim, că n-avem unde le pune. Și eu ce fac cu astea?! Faceți ce vreți. Atunci, fir-ar să fiă, poftiți, eu vi le las pe gratis! Vi le las plocon!

Și am ieșit d'n magazin, liber și despovărat. Acu', ce-o zice nevastă-mea? N-are decît să zică! Eu mi-am făcut datoria.

Pt. conformitate MIHAI STANESCU

P.S. Din 16 unități investigate în Capitală (apozaruri și alimentare), doar două aplicau întocmai prevederile Decretului 146, în rest, sub o formă sau alta, îl încălcău. Cauze: neridicarea sau lipsa navetelor, dezinteres, comoditate. Un remediu: telefonați la 15 39 55!

parținînd Combinatului minier Oltenia, nu dispune de un laborator pentru analize chimice, dar la cererea inginerului chimist Vasile Morar s-a inițiat și este în curs de amenajare un asemenea laborator care să-i asigure potențialul cele mai bune condiții de muncă. Lipsa de aparatură nu-l absolvă însă pe ing. Morar de lipsurile repetate de la program și de răspunderea pe care o poartă pentru dezinteresul manifestat în îndeplinirea sarcinilor primite.

Oficiul județean pentru construirea și vânzarea locuințelor Brașov. Ca răspuns la scrisoarea tovarășului Vintilă Dorin din Brașov, vă aducem la cunoștință că la blocurile 225 Z Gării și 47 Mihai Viteazul, executate după secțiunea Cluj T 324, însumînd 320 apartamente de două camere, I. P. Brașov la calculul prețurilor pe apartamente a omis cuprinderea în preț valoric a unor suprafețe utile de 2,55 mp sau 3,22 mp. în funcție de poziția mijloc sau laterală a apartamentului, ceea ce înseamnă majorarea prețului față de contract cu 3.941-5.700 lei. În momentul cînd s-a observat greșeala, s-a acționat pentru recuperarea sumelor la nivelul valorii reale. În timp util, constructorul va efectua remediile reclamate.

În jurul orei 14, intrînd în cofetăria „Albina” din pasajul Victoria ne-am adresat vinzătoarei cu rugămintea să ne servească și pe noi cu cafea măcinată, pentru că aflasem că se mai dăduse și la alți clienți. Ne-a răspuns că nu are așa ceva. Ne-am așezat la o masă și am bătut cito o citronadă, răstimp în care tov. vinzătoare a servit două cunostințe de-ale dumneaei, măcîndu-le cafeaua chiar de față cu noi?! Am cerut condica de reclamații, dar vinzătoarea a refuzat să ne-o dea, vorbindu-ne ironic și zeflemist. Cu șeful unității n-am putut discuta; ni s-a spus că nici nu există și putem să-l așteptăm mult și bine. Noi cerem ca acea vinzătoare incorectă, al cărei nume nu l-am putut atunci depista, să fie sancționată pentru fapta sa inadmisibilă. (Butilă Georgeta

și Otomaga Georgeta, București, sectorul 4, aleea Izvorul Otului nr. 4, bloc 33, scara 2, ap. 117)

Inspectoratul școlar județean Iași. Din verificările efectuate la școala din Hîrlău a reieșit că prof. Florica Teodor a folosit violența fizică față de petenta Mihaela Văraru și a calomniat-o. Pentru fapta comisă, consiliul de conducere al școlii a sancționat-o pe profesora cu avertisment. Deși tovarășa Văraru Mihaela n-a încăleat în nici un fel normele de disciplina muncii, din inițiativa tov. director, conducerea școlii i-a aplicat și ei o măsură disciplinară, motivîndu-se că între familiile celor două ar exista neînțelegeri. Considerînd această ultimă măsură ca nelegală și netemeinică, conducerea inspectoratului școlar județean a anulat-o și a dispus, de asemenea, reanalizarea faptelor comise de prof. Teodor Florica.

Direcția sanitară a județului Dolj. Cetățeanul Matei I. Alexandru din satul Olaba s-a prezentat la dispensarul Melnești pentru a i se întocmi fișa de tratament balnear, însă — așa cum declară martorii citați — nu a avut o conduită cuviincioasă față de medic. Se confirmă că dr. Cara Lia nu a vizitat lungi perioade copiii de 0-1 an din satul menționat, fapt pentru care medicul respectiv i s-a redus retribuția cu 10 la sută, conform prevederilor legii nr. 57/1974. S-a confirmat și sesizarea că reclamantul nu a primit nici o rețetă gratuită, deși avea dreptul ca invalid de război.

Imi exprim pe această cale nemulțumirea privind modul incorect de distribuire a publicațiilor la chioscurile de difuzare a presei. Publicații cu priză mare la cititori, precum „Flacăra”, „Sportul”, „Cinema”, dar mai ales „Programul radio-tv”, sint vindute pe sub mîna de negustori, la un preț piperat, la persoane deja cunoscut. Acest lucru este inacceptabil, cu atît mai mult cu cît aceste publicații sint ridicate de acești ciubucari fie

de la chioscuri, fie direct de la Oficiul P.T.T.R. tranzit din Tirgoviște, unde se distribuie presa. Mai mult de atît, sediul oficiului județean de difuzarea presei se află în aceeași clădire cu locul unde se distribuie aceste publicații spre speclă, o-bicei care dăinuie în oraș de cîtiva ani. (Gaița Grigore, muncitor din Tirgoviște, str. Busuioacului, bloc 13, scara A, apartament 17)

M-am prezentat la unitatea Metalocasnica din str. Hatmanul Arbore nr. 3-5, București, cu un minicalculator cu adaptor pentru reparat. Acolo l-a luat în primire depanatorul Armeanu care nu mi-a dat nici un bon și mi-a spus să-i dau telefon peste 7-8 zile, lui sau tovarășului său de muncă Ionescu. Începînd din ziua stabilită, am tot dat la telefoane de mi-a venit lehamite. După alte și alte insistențe mi-a fost restituit prin intermediul unui ucenic, mai stricat decît îl adusesem. Am încercat să vorbesc cu responsabilul, însă n-a fost chip, mi s-a spus că dumnealui nu vine azi la unitate și să aștept pînă vine din concediu tov. Armeanu, că dacă el și Ionescu mi l-au distrus, ei să mi-l repare. Așa zic și eu că-i drept, dar deocamdată, cu minicalculatorul stricat... stau și mă întreb: de ce-or primii oamnenii știia retribuțiile degeaba? Pe ei nu-i interesează, oare, măcar presiunile unității care-i ocroteste?! (Teodor Săndulescu, București, sectorul 4, str. Serg. maj. Ancuța Ilie nr. 2)

Comitetul comunal Clinic al P.C.R., județul Gorj. Referitor la problema sesizată de tovarășul Răuț Gheorghe privind tăiatul lemnelor din patrimoniul C.A.P. de către numitul Crețan Ion, se adeverește că s-a abuzat în acest sens. Comisia de revizie, cîbund lemnele, a stabilit că acestea se ridică la o valoare de 15.000 lei. Ca urmare organul local de miliție a întocmit dosare de cercetare atît lui Ion Crețan cît și brigadierului Popescu Maria care i-a aprobat lemnele contra unor servicii și altor avantaje personale. S-a dat curs despăgubirii unității și s-a cerut pedepsirea celor vinovați.

Din partea Consiliului popular al județului Vrancea:

Referitor la scrisoarea adresată revistei de către Tina Ciobanu din comuna Sl. Ciorășii, prin care solicită sprijin în vederea încadrării sale în cîmpul muncii, vă facem cunoscut că i s-a eliberat dispoziția de repartizare nr. 46140 prin care a fost încadrată la întreprinderea de vase emailate Focșani.

Sintem mai mulți locatari ai blocurilor 128 și 176 care insumează 304 apartamente din strada Păcii, municipiul Tulcea. Aceste blocuri de P + 10 au fost date în folosință încă de acum trei ani și totuși atît beneficiarul cît și constructorul nu s-au îngrijit și nu se îngrijesc de punerea în funcțiune a lifturilor. În timp ce oamnenii bătrîni, bolnavi, femei cu copii se chinuiesc pe scări, urcînd și de citeva ori pe zi, sistemul electrotehnic al celor trei lifaturi de la blocul 128, de pildă, se află pe acoperișul clădirii, expus intemperțiilor și în permanentă degradare. (Scrisoarea este semnată de un număr de 13 persoane)

Consiliul popular al municipiului București:

Ca răspuns la scrisoarea semnată de Mircea Popa și apărută în revista FLĂCĂRA nr. 26/25 06/81, vă facem cunoscut: săpătura din spatele blocului E, 20 din aleea Compozitorilor, sectorul 6, efectuată la cererea asociației locatarilor, proprietari ai blocului alăturat E, 32, a fost terminată, de asemenea, s-a executat umplutura de pămînt. Spațiul verde a fost refăcut prin grija locatarilor blocului E, 20.

Mă numesc Constantin Tănase și locuiesc în Giurgiu, strada Foisor nr. 13. De aproape un an de zile caut fără încetare — și nu numai în Giurgiu — cauciucari pentru

motoreta „Mobra”. Dar fără nici un rezultat. Cred că sint în asentimentul miilor de posesori ai acestui tip de motoretă, cerînd forurilor în drept lămurirea acestei situații, precum și precizarea datei, locurilor și modului în care putem procura aceste articole strict necesare.

Am vizitat de curînd localitatea Tebea, din județul Hunedoara, unde am avut bucuria de a-l cunoaște pe octogenarul Toader Dragoș, custodele mormîntului lui Avram Iancu. Acest bătrîn cu inima inflăcărată ne-a povestit o multime de lucruri interesante, prelegerea sa constituindu-se într-o adevărată lectie de istorie. Ne-am oprit cu emoție în fața mormîntului craiului munților, Avram Iancu, am vizitat biserica înobilată de tricolorul atît de drag nouă tuturor, am trăit momente de a-dîncă vibrație patriotică în preajma gorunului lui Horia, care după mai bine de 800 de ani încă mai trăiește, grație grijii ce i-a fost acordată. Am văzut și tinărul gorun plantat de președintele Nicolae Ceaușescu cu prilejul vizitei întreprinse în acest loc cu profunde semnificații pentru istoria noastră națională. În preajma acestor arbori-monument am remarcat semnele preocupării firești de a-i menaja, de a-i ocroti. La fel și gorunul lui Iancu, falnic și grăitor, gorun pe care nu l-a sădit dar l-a mîngîiat Iancu. Un al patrulea gorun, plantat în anul 1924 la împlinirea a 100 de ani de la nașterea lui Avram Iancu, a rămas însă într-un trist anonim. Sădit de regele Ferdinand, el reprezintă continuitatea națională românească la Tebea și e un monument ce omagiază prezența în aceste locuri a luptătorilor pentru dreptate, libertate și unitate statală. Aș sugera — în spiritul ferm al adevărului — să se găsească o soluție menită să scoată din anonim și acest gorun. (Fl. Roșu)

Pagină realizată de S. MIHAI

Poșta redacției

JURIDIC

Petrea Vasile, Bacău. În urma verificărilor, a rezultat că soluția dată de Procuratura locală Bacău în dosarul nr. 1427 (B) 1981 este temeinică și legală

Gheorghe Ionescu, București. Potrivit art. 14 din decretul nr. 31/1954, în care se arată că domiciliul minorului este la părinții săi, și țînd cont că, prin sentința civilă nr. 6019 din 5 noiembrie 1979 a Judecătoriei sectorului 6, Culea Corina a fost încredințată spre creștere și educare mamei, cererea dv. nu poate fi soluționată favorabil

Aurel Goldbac, comuna Joița, jud. Giurgiu. Aveți posibilitatea de a vă adresa judecătoriei, conform art. 452 din Codul de procedură civilă, solicitînd ca, pe baza titlului executor — sentința civilă 1229/9 IV 1970, să se urmărească și să se poprească sumele datorate de inculpat

Ioana Capac, oraș Țicleni, jud. Gorj. Singurul organ competent să aprecieze temeinicia și legalitatea măsurii desfacerii contractului de muncă și să dispună măsuri în consecință este instanța judecătorească. Constatăția se poate introduce în termen de 30 de zile de la data cînd vi s-a comunicat măsura. (art. 176 din Codul Muncii)

Petru Găman, Bușteni, jud. Prahova. Plîngeră dv. este neîntemeiată, intrucît au fost luate măsurile legale de tragere la răspundere penală a pîrteii

Todor Manea, Constanța. Conform art. 17 din Legea nr. 4/1977 privind pensiile și alte drepturi de asigurări sociale ale membrilor cooperatori, pensiile pentru munca depusă și limită de vîrstă se acordă cu condiția realizării unei vechimi în muncă de minimum 10 ani

Maria Buga, com. Joița, jud. Giurgiu. Reconstituirea vechimii în muncă se poate face cu doi martori în fața comisiei constituite în cadrul consiliului popular județean.

MIHAI MERIȘANU

„FLĂCĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

ION SOFIA MANOLESCU

Elegie intirziată

Memoriei latinistului
Traian Lăzărescu

mă doare traiane mă doare
această tîrzie ninsoare
această zăpadă căzută
la moartea-ți din noaptea trecută

mă dor de milenii traiane
troienele daco-romane
și-această ninsoare căzută
la roma in noaptea trecută

mă doare traiane mă doare
trecutul din orice ninsoare
și-această zăpadă căzută
la moartea-ți din noaptea trecută

Pe nedrept

pe nedrept mi-a îmbătrînit cîinele
pășind
toate lucrurile
din care și-a luat zborul
pasărea nevăzută

înainte de-a mă cunoaște-ndeajuns
cu vorbe bune mi-am strigat numele
cu vorbe bune mi-am înconjurat temelia
pină să ajung lingă iarba
din fața făpturii mele

eercetînd incertitudinea
aș fi putut să-mi alătur îngrijorarea
de n-ar fi fost cuvîntul
care să îndure timpul
de n-ar fi fost muntele
care să se mistuie-n flăcări

pe nedrept mi-a îmbătrînit cîinele
pășind
între pietrele arse
necunoscute celor ce-au rămas striviți
în palma pămîntului
unde puțină odihnă se mai poate afla

Cumpărături albe

lasă-mă să rămîn lingă tine
lasă-mă lingă cuvînt
să-și facă sufletul
cumpărături albe

de cînd s-a rîrit
somnia cumpărătorului
și pasărea dragostei
și-a frînt zborul în vîrsta fărîinii
singur mi-am adus copacul
între cîntece inserate

de cînd mi-am atîrnat sufletul
în fereastra rîului încetînit
necunoscut mi-a rămas
necunoscutul

de-acum mă încearcă un alt sărut
mă încearcă o altă dăruire
că numai dragostea
m-a făcut să uit
drumul care ducea către moarte

Noapte bună

fără să știu că tac
tăcut am rămas în fața pămîntului
lăsîndu-mi cugetul liber
pe înălțimi necunoscute
sufletul nu se mai simte
ostatic al trupului

umbrăle
pe unde mă petrec
nu mai sînt ale mele

sînt ale celorlalte umbre neumbrate

eu rămîn dincolo de pămînt
unde mă pot depăși
unde nici o piatră nu știe să plîngă

doar morgana mi-umbră
umbră tăcută prin alte umbrăle
lăsîndu-i viitorimii
cuvintele altor cuvinte

mai departe
nu mai pot spune nimic
aproape nimic
noapte bună

Ziua neprevăzută

Zămislit de-o bucurie adusă pămîntului
înghesuită în ființa mea strictă
am călătorit odată cu întinericul
strîns legat de imensitatea eternă
Cînd traversam cîmpurile de cobalt
eu privești necunoscute de spaimă
dincolo de trupul ce se-ncheaga în morule
mă aștepta pe fîrm o apăsare neașteptată
Învăluit în soma neagitată somn
mă învolburam sub genele însumate-n
geneză

pe unde moartea trădează viața
fără să și-o poți aduce aminte

În chenarul neastîmpărului matern
(înainte de a mă rîndui în destin)
noiembrie își celebre ziua neprevăzută
ziua de naștere a fructului nedorit

Răspîndit de coline cu melancolii bașurate
nu știam cine o să-mi arate pămîntul
și se umplea rodia dăruită singelui
nevinovat
odată cu pîlpîrile harului în adînc
adumbrî
Mărturisit ori nemărturisit prin cuvînt
pentru tot atît adevăr existent
trebuia să ajung la suprafața nemăsurată
hărăzită de zborul strălucitor
Trebuie să ajungă la frunzele din menuet
unde să-mi recunoscă timbrul din plîns
înainte de a se dezlega nenorocul
prin care mi se contesta existența
Existența neprevăzută
pe retina exfoliată a curecubeului ancestral

La plecarea lui Sașa Pană

ce mai rideam singur ce mai rideam
la ziua de sub frunte
la noaptea de sub pămînt
dar nu-mi puteam da seama
de ce cînta pasărea disperată
în cîntea morții, în cîntea noastră

cînd m-am înclinat respectuos
în fața marilor dispăruți
probabil că eram noi probabil că erau
ceilalți

înconjurați de-o nespusă tristețe
însă nici o închipuire nu-mi arăta
înfățîșarea din care plecam

ascultînd înfiorat frigul dintre oglinzi
frigul incinerat
uscate mi-au rămas privirile știute-n
lumini
umezi mi-au intrat ochii în spaima
vîntului
pe care nu-l mai puteam auzi

la impresurarea trupului însingurat
euvintele adormitului meu confrate
abia mai silabiseau arderea
fără să sperie salamandrele flăcărilor
din nisipurile reci ale inimii.

O cumpăna

Fîntîna alcargă, se umple cîmpia,
semințele crește, volburînd ciocirlia,
abia le mai vîd cum dispar în secundă.

Se-afundă treptat rădăcina rotundă.

Cîmpia-i o apă ; un stol de pe-o stea
acoperă zarea ce pîlpiiie abia
și-n pulberi odgonul de flăcări s-a stîns
ea-n juru-mi să crească tulpini dinadîns.

Se-apeacă o cumpănă-n arcul din vis
spre care portalul din cîmp s-a deschis.

AL. RAICU

**Și ciobanii la miorița
rîvnesc**

Ciobanii în zer se înecă
Blestemîndu-și ursita albastră și bleagă,
Oaia de lingă se dezbracă
Conștiința salvîndu-și, sîrînd în zănoagă.

O pașiște ca infernul se arată,
O pașiște bătrînă și rea !
Lupii-n urechi poartă vată ;
Să n-audă oaia ce vrea

Miroase profund a brînză
Ciinii urlă, aspru ciinesc,
Lupii mușcă lacomi din osînză !
Și ciobanii la miorița rîvnesc.

ILIE VALENTIN

Dorința

Aș vrea să știu clepsidra
în care nisipul curge,
de jos
în sus.
Ultimul bob de nisip
să însemne :
Începutul lumii.

Să fiu martorul,
ultimului grăunte de nisip.

DAN DEVOVIA

Pasărea măiastră

Elanul dezlipirii e muț, ca o magie,
Plutești fără de aripi, sublimă alchimie.
Nu ești cioplită-n piatră, ci-n visul
omenirii,
Corolă de avinturi, rămase ne-mpîlnirii...

GABRIEL GHEORGHE

**Scrisoare către
ministru inocențel**

S-au tras întîmplările în sinea lor
mirosînd a iarbă și a coline
mă trec însingurat prin mine
și vîd că e un act întîmplător

totul se mișcă fără încetare
căile ferate au febră și delir
eu însumi de întîmplare transpir
hohotînd tăcut fotografiile imaginare

aștept verbul care să mă împuste
euvintele mă hărțuiesc în neștire
s-au răscolat dicționarele în cimitire
și învață sugarii să muște

sînt domnule ministru condamnatul idea
mă puteți îngropa într-o floare de erin
moartea mea va lumina foarte puțin
cum peste pădure lacrima de cal

aștept verbul ca pe o sentință
galera e un rai lingă verbul ciudat
cînd mina dreaptă mi s-a uscat
cum un pămînt fără făgăduință

PETRE IVANCU

Făgăduință

Către stîncile de eer și munți
Frumoase turme-n plaiul de euvinte
Voi mina înspre iubirea ta
Cu pruncia-n traistă drept merinde
Fatîmile, tată, și le simt
Sevele de vis cînd dau să flarbă
Oile le-om da pe cîmp oprit
Clopotele le-nfundăm cu iarbă

Îmbrăcați în noapte și tăceri
Aerul curat i-adîncă mare
Și simțim cu dragostea din noi
Pășunile cu rouă sub picioare

Cum se-aude botul lor pornind
Fir de holde noi și-aromitoare
Și deasupra stele-or părea
Clopote pierdute de mioare

GHEORGHE DÂNCILA

Poem din Balilești - Argeș

Pe-ai ei orese meri ca niște Feți-Frumoși
lăsîndu-se culeși de Cosînzene,
și-aroma nunților din mosi-strămoși
au prunii dintr-a dealurilor gene.

Pe-ai ei te simți de pare-ai fi acasă,
cum ești și-n tine - om și adevăr -
aici, de dragoste, noaptea-i mănoasă
cum e și ziua, răcoare din ulcioi.

Se-aud talângi bătînd a împăcare,
a nunți de aur și a regăsire,
a mult acum și-a multă amintire.

ILIE TUDORA

Inscripție pe o floare de crin

Și cînd e floare, cînd e numai apă
Eu am văzut azi noapte un tren plin
de soldați
Și șapca mea nu-ți vine, sau nu mai vezi
departe
Acest pămînt pe care și-e teamă să-l
străbați.

Dar e o vară, uite, eu te visez pe lingă
Istoria aceasta și trei mari flori de crin
Cum îți spuneam, din insula aceea
departată
Eu vîd un tren cu care călătorești puțin.

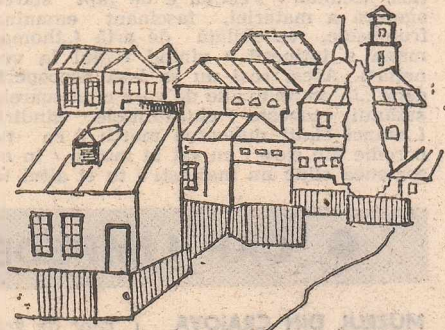
Din insula aceea eu vîd numai pămîntul
Cum trece peste tata cu aripa-n eter
Și un ocean de păsări prin care bate vîntul
Senin deasupra noastră numai atomi
de fier.

Și nu-i nimic, în păsări înec se mișcă
steaua
Cu aurul acesta puțin mă poți vedea,
Ne trebuie, iubito, un crin de la o vreme
Cu lujerul intrînd în catifea

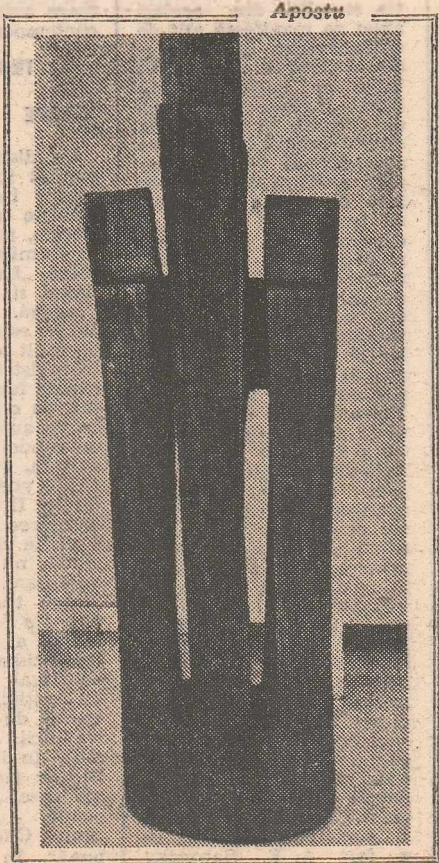
Cu floarea ca o rouă imaginînd solarul
Cînd peste tot esența s-asterne ca un riu
Dar noi visăm acele melancolii fantastice
Și erinul, singur erinul se
pervertește-n griu...

Dar noi visăm acele melancolii și uite
În fiecare noapte transfigurăm de flori
Și insula aceea atît de departată
E un pămînt prin care murim adeseori...

ION PANAIT

Ilustrație de CĂTĂLIN MITU

Curier literar

Marilena Lungu. Afirmînd în poezia Somn că „Somnul este o ninsoare de moarte albă... un semn făcut de un orb... o cortină de granit... o topire în neant...” noi zicem că sînt bune semne de poezie. Așteptăm. Vasile Doagă. Primele poezii erau, sau ni s-au părut nouă, mai bune. Din cele trimise recent doar Tîrziu și Voi pleca se apropie de valoarea primelor. Nu vă grăbiți în a ne trimite un alt teanc de poezii. Același răspuns și pentru I. V. Periam. Constantin Prunoiu. Mărturisim, cu o rușine de neexplicat, că n-am înțeles nimic din versurile: „Oftatul cristalin al gheții / înghesuit triunghi / pahar lichid ce-asteaptă / oftaturi de hirtie / la strada în prilej...”. Dan Minoiu. De ce atențati la liniștea noastră cu astfel de imagini: „Oprește apa care-mi țîșnește din palme (11) / Și zboară-mi creierii cu / tumultul inimii tale...”? Nu violența de limbă ne deranjează, ci dorința de-a fi original cu orice preț, chiar și al ridicolului. Iată și o altă mostră: „Descojește-mi ptelea / De povara timpului”. S. I. Marion. Așteptăm alte poezii asemănătoare celei al cărei prim vers este „Nu se mai aude ghitară...”. Mariana Criș. Mai reușită ni s-a părut Omagiu, dar nu îndeajuns pentru a fi publicată. Continuați. Alina Ciobanu. Elevă în clasa a VIII-a fiind, naivitățile cuprinse în încercările trimise sînt firești. Dincolo de naivități sînt însă semne destul de bune, dar încă nu vă putem publica în rîndul adulților, așa cum nici în rîndul copiilor nu vă mai putem republica. Perseverati și învățați să scrieți poezie. Ștefan Tirziu. Adresați-vă unei reviste literare sau unei edituri. Steinberg Jecki. Articolul trimis e mult prea banal. Poate că n-ați fost în formă, cum zic sportivii. Încercați la alte publicații, deși, sincer vorbind, problemele materiale sînt ale dumnea-voastră și nu ale altuia care să vă scape de ele. Gabriela Buzățoiu. Simplu. Trimiteți respectivele poeme la aceeași adresă la care ați trimis și plicul cu întrebări. Gavril Găină. Neîntrînd condiția calității, articolul n-a apărut. În ceea ce privește dorința numărul doi, de a vă înapoia manuscrisul, citiți finalul din totdeauna al acestui curier. Decamată nu pentru următorii: Ioana Grecea, Alecu Ecaterina-Arizona, Sava Cornel Eusebio, Eugenia Teodorescu, Platon Stelian, Octavian Chiciu, Doina Batoș Moldoveanu, Aldo Sever, Cătălin Manda, Mihaly Alexandru, M. Mărățescu, Elena Guțu, Gabriela Toroipan, Horia Lungu, Bogdan Cristian, Dana Dreptu, Ilie Dreptu, Ioan Popa, Ovidiu Chiparu, Octavian Mărăcine, Adrian Vulpescu, Alcora Enea, Petru Abrudean, Daniel Lungu, Mihaela Lisman, Nicolae Simionescu, Ion Mureșan, Violeta Deminescu, Cristina Cristu, Alexandru Ungureanu, Virginia Faur, Iftimie Paul, Ana Gagea, Nicolae Căruntu, Nicolae Gh. Luiza, Nicolae Bădicioiu, M. Adam, Lucian Dragomirescu, Ștefan Enășoiu, Arthur Gabrieli, Anonimus (Bihor), Maria Ciortea, Carmen Ioniță, N. A. Despoiu, Mariana Rosu, Zoe Ionescu, Haralamb Petcu, MANUSCRISELE NEPUBLICATE NU SE ÎNAPOAIAZĂ.

VICTOR NIȚĂ

Starea de real

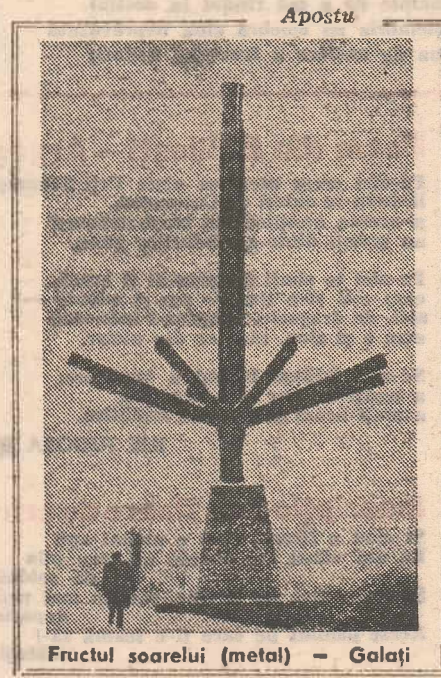
Printre puținii critici de azi care practică și „literatura în primă instanță” se numără Marin Mincu, ajuns acum, după debutul poetic din 1968, la a șasea sa carte de versuri, „Pradă realului”. Factura intelectuală a poemelor sale — în sens mallarméean al cuvintului, de atență „programare” a versului în vederea efectului dorit — nu se dezmințe nici în volumul de față, deși poetul cultivă cu precădere aici spontaneitatea rostirii și naturalitatea în inserțiile de realitate comună în imaginarul poetic. Dar firescul la astfel de poezii e întotdeauna suspect. Dealtfel, fără ostentație, cartea abundă în procedee prozodice modern-manieriste ca de pildă scrierea numai cu literă mică, fără punctuație și refuzul majusculei, căutări de sonorități în sine, marcate uneori de grafie, citatul livresc, amestecul de limbi (italiană, franceză, spaniolă) într-un soi de dicteu automat încercând să surprindă starea poetică pură între gândire și limbaj poetic — „experimente” care astăzi nu mai sperie cititorul de poezie, oferindu-i dimpotrivă satisfacția la acest nivel al lecturii prin „decodarea” sensurilor grafice. În această ordine de idei Marin Mincu nu este un poet dificil, ermetic, în linia lui Ion Barbu, intelectualismul său este unul formal, în tradiție concetistă a poeziei moderne, apropiat la noi mai mult de retorică nichitastănesciană. Volumul cuprinde șase „cicluri” nu toate de aceeași valoare și interes poetic. Dacă **Artistul Tânăr la Veneția, Fals tratat despre miel și Plaja** — asupra „materiei” cărora vom zăbovi — cuprind poeme dense definind o viziune și o stare lirică de profunzime a trăirii și gândirii poetice, din celelalte trei se reține mai mult o atmosferă generală a versurilor și cite o imagine răzleată: **Vinătorii de berze**, ciclu prea lung, interesant ca parabolă, are o mai slabă tensiune lirică, din el desprinzându-se însă aerul unei lumi țărănești între fantastic și grobian ca în picturile rustice bruegeliene. În **Întimplări la Pompei** interesantă rămâne senzația a ceva misterios care întirzie să se producă, în timp ce în **O primă impresie despre Poem** pătrunderea în retortele laboratorului poetic — cam regizată în simboluri: caii, fata roșie etc. — rămâne abstractă, totul fiind aici prea „tehnic” spre a impresiona, lipsind aburul acela misterios plutitor deasupra alambicului naivilor alchimisti de altădată. Remarcabilă în acest ultim ciclu este înlocuirea meditației asupra poemului printr-o viziune a metamorfozelor picturale — întorcându-se astfel la Veneția primului ciclu unde lucrurile sînt numai culoare și vibrație „impresionistă” a aerului.

Trei teme poetice structurează ciclurile esențiale ale volumului, făcînd schimb de elemente în interferențele unui mit poetic personal determinat de: starea de real a ființei, actul scrierii poemului și aventura eului în realitatea nemistificată a existenței. În această viziune (**Artistul Tânăr la Veneția**) realitatea e una artistică, secundă: Veneția e de fapt starea agonică a materiei, fascinant emanînd frumusețe, innoabilă de artă („thomas mann a întinerit / vinînd realul la veneția”). Acest real nu se lasă descoperit decît „în anumite zile de vară cînd soarele sudului topește obișnuitele gândirii („atunci simți duhoarea morții / ca pe o rodie din care / cu saț ai mușca / în asemenea clipe nu mai ești / tu ci altul te

asezi în umbra / lătită a palmierului / îți mijeste ochii la soare / dar strecoți încă / priviri treze înafară / lăsîndu-te pradă realului”) lăsînd liberă curgerea materiei spre starea poetică halucinantă, spre suprareal: „oh și te cuprinde o stare / nedeslușită nemaiîmplătată înainte / cînd amețit și se pare / că dormi dar ești / treaz și observi ca prin piclă / metamorfozele ascunse în forme / îți bubuie pulsul în creier / ca o tobă neună / cu violență / bătută în ritmul sălbatic / al unei inițieri primordiale /... și iar începe acea betie / fără contur / înafară de timp / înafară de loc / și iar te cutunzi într-un / întineric intim dulce / și cărnos ca un pinte”. Depășirea de margini ca o revărsare erotică sub căldura moleșitoare face din privirea realului o cunoaștere ca o ciudață betie, asemeni celei în regim oniric. „Perversa visare” este înlocuită în **Fals tratat despre miel** cu o autoironie aparentă, ascunzînd o stare de obneală și abandon cu care este contemplată creația. Sub simbolismul transparent al mielului-poem și sub jocul dintre real ca prozaic și poetic ca miraculos se ghicesc măștile poetului — sarcastic, demistificator și tandru — pentru care starea de real este de fapt starea poetică. Comunicînd o experiență a evadării eului în real, fără obsedarea înțoarcere asupra oglinzilor poemului („nici nu știi cînd te fură realul”) se scrie poezia din **Plaja**, martoră a unei lupte a ființei pentru trăirea pură împotriva celor cunoscute. Călătoria sinelui originar spre a se elibera de eul nostru cel de toate zilele, falsificat de condiționările contingente, este însă împiedicată de plasa înșelătoare a sentimentelor, și ele prestabilite.

Cenzurîndu-și uneori trăirile, de unde impresia de intelectualitate artizană a creației, Marin Mincu, poet autentic, dublat de un critic pozitivist, scrie o poezie a tensiunii lirice de „laborator” experimentînd, nu fără voluptate, asupra sa cuceririle aventurii poetice contemporane.

ALEXANDRU CONDESCU

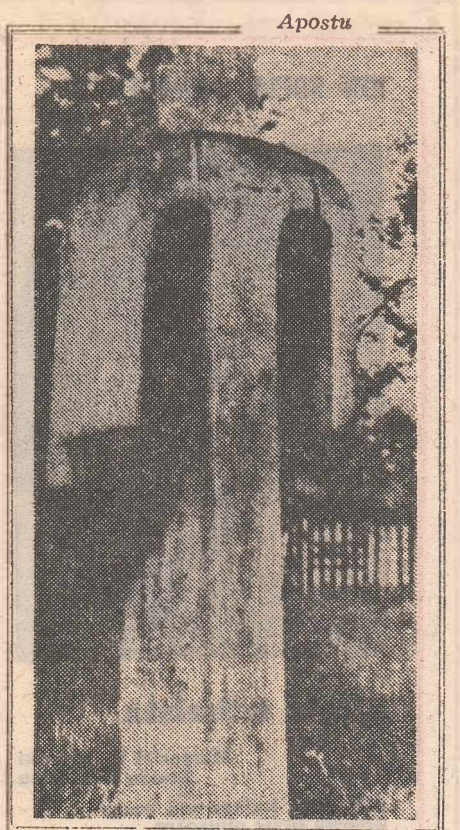

Fructul soarelui (metal) - Galați

Romul Munteanu — „Clasicism și baroc în cultura europeană din secolul al XVII-lea”

Problema situației critice a barocului în spațiul metamorfozelor succesive pe care le-a cunoscut sensibilitatea europeană apare ca una din cele mai fascinante, cu o carieră plină de controverse, care e departe de a-și fi recunoscut ca definitive cuceririle. S-a întimplat de fiecare dată ca tocmai atunci cînd subiectul părea cit de cit soluționat sau, dimpotrivă, perimat datorită unor interpretări menite să-i solicite la maximum materia, să intervină un punct de vedere nou, apărut din senin, în stare să reîncheie interesul în jurul unor concepte și modele deloc ușor de clasat. Căci a vorbi despre baroc înseamnă a agita nu numai un mod de creație, ci întreg mecanismul de clarificare a specificității stilurilor, împreună cu toate datele expresive caracteristice fiecăruia. A vorbi iarăși despre baroc face ca inevitabil să vrei să intri în grațiile stilului, plîsîndu-ți gustul pentru strălucirea verbală „între o aparență căutăată și o esență indecidabilă”. Din această perspectivă se poate spune că barocul își selectează în toate epocile interpreții.

Masivul eseu „Clasicism și baroc în cultura europeană din secolul al XVII-lea”, din care o primă parte a apărut recent (Editura Univers, 1981), este un asemenea punct de vedere anticanonizant și polemic, într-o chestiune în care, pînă acum, alți doi români — Alexandru Ciorănescu și Edgar Papu — s-au remarcat prin contribuții valoroase. Deși titlul (rigorizat de cumințenia universitară) stabilește bipolaritatea structurilor care la un moment dat au dominat afectivitatea unui secol, marcînd totodată devenirea ulterioară a artelor, studiul lui Romul Munteanu nu-și ascunde o destinație ceva mai ambițioasă — aceea de a pătrunde cu prioritate în tainele semnificativului baroc și, prin el, de a limpezi morfologia unei perioade misterioase din așa-numita de autor istorie a imaginării. El știe că, pînă acum, atenția acordată literaturii propriu-zis baroce a fost de regulă împinsă în umbră, fapt ce a stîrbit din autoritate stilului cînd a fost cazul să i se recunoască mărcile distinctive în poezie sau teatru (lucrarea lui Ciorănescu, „Barocul sau descoperirea dramei”, se constituie ca o excepție de pionierat). După cum, intrînd cu nădejde în luxuria bibliografică ce însoțește arta pasionată de „neliniștea devenirii, de tensiunea instabilității”, ca să-l cităm pe H. Wölfflin, autorul își impune un travesti prudent, care îl duce în cele din urmă spre un sir de revelații personale, în afara anexionismelor sociologice sau amalgamărilor terminologice. Și iată că în plină acțiune de clarificare a zonelor de consens originale, ele i se par lui Romul Munteanu apropiate mai degrabă de cele ale unui reprezentant mai nou (și foarte cum-păt) al școlii comparatiste portugheze — V. M. Pires de Aguiar e Silva, cu cartea sa „Manierism și baroc în poezia lirică portugheză” (1971) decît de, să spunem, pilonii de notorietate ai școlii franceze, sculptori în demonstrații, dar nesuferit

Apostu

de... baroci în inconsecvența lor de opinie de la un studiu la altul.

Luînd în serios fenomenul baroc, dezlipindu-l cu atenție de semantica manierismului, operație „de pensetă” care îi reușește criticului printr-o sistematizare ceva-si-didactică, Romul Munteanu își dirijează contribuția întru spre reorganizarea datelor. El conferă un rol la fel de priviat barocului, în confruntarea sa cu clasicismul, il scoate din postura de corp-ansamblu pe scena secolului al XVII-lea (cum se mai întimplă să fie prezentat de unele istorii literare) și, de pe urma acestei echilibrări, descrie dinamica celor două atitudini, prin configurarea filozofiei lor teoretice și a celei practice, după care un capitol special este rezervat filozofiei social-politice, unde analiza se oprește asupra conceptului de libertate. **Tehnica decupajului** — conceptual și stilistic — cu care Romul Munteanu operează în peisajul epocii își arată virtuțile reale, dincolo de publicitatea ce i se face în introducere, abia în momentul analizei universului poetic baroc — fracțiune de înaltă rezistență a cărții, ocupînd un sfert din dimensiunile sale. Ordinea — cu iz călinescian! — structurează savant temele și motivele: condiția umană, timpul, moartea, natura, elementele, erosul, viața ca vis, iluzie sau aparență și minciună, etalarea eului, războiul etc.

Pregătite în mare măsură de sintezele și culegerile de esuri anterioare, „Clasicism și baroc...” poate fi considerată „o carte” cum realizarea de maturitate a cr. Romul Munteanu, incununa o activitate impresionantă în diversitatea ei, orientată cu predilecție spre povirnișurile vulcanice ale literaturii.

CRISTIAN LIVESCU

CAP LIMPEDE

MUZEUL DIN CRAIOVA

Un muzeu este memoria activă a unei așezări. Cu atît mai bogat se înfățișează prezentul unui oraș cu cit se știe mai mult despre trecutul său. Cu atît mai mult crește respectul față de un oraș cu cit are mai multe muzee, și înțeleg prin muzeu o instituție vie care atrage prin plinătatea activităților cit mai mulți vizitatori. Un astfel de lăcaș este Muzeul de artă din Craiova.

De la începutul acestui an colectivul de muzeografie, în colaborare cu diferite instituții, a organizat o serie de manifestări care s-au bucurat de o masivă participare. Menționăm seria complexă de acțiuni care s-au circumscris sărbătoririi a 150 de ani de la nașterea pictorului Theodor Aman. La sfîrșitul lunii martie în cadrul „Săptămîinii muzeului de artă” s-a desfășurat primul simpozion național dedicat acestui artist, simpozion ce a prilejuit întîlnirea multor critici și specialiști din țară. Tot atunci s-a deschis și prima expoziție filatelică dedicată creațiilor Aman. În luna mai, la Muzeul de artă din Craiova s-a organizat primul Salon național de ex-libris, ceea ce reprezintă o frumoasă incununare a eforturilor creato-

rilor de grafică mică. Recent săile muzeului au găzduit o expoziție cu creațiile de artă decorativă textilă ale pictorițelor Alice Poladian-Moagăr și Olga Zagorodnî — și ea o premieră pentru publicul craiovean.

Colecțiile muzeului s-au îmbogățit în ultimul an cu o mare donație — DA-FINEL DUINEA — de 333 ex-librisuri executate de autor, creatori din țară și străinătate, și cu aproape 400 de lucrări de pictură, grafică și sculptură.

Desigur nu putem încheia fără a evidenția continua preocupare în direcția stimulării și valorificării potențialului artiștilor olteni care, în colaborare cu filiala U.A.P., au fost prezenți în expoziții de grup. Două dintre acestea au reunit creații ale unor artiști din generația de mijloc, Eustațiu Gregorian, Vasile Buz, Victor Pirlac, una a apartinut generației tinere, M. Trifan, Gheorghe Ciuchite, Suzana Fintinariu și Ilie Berindei. O expoziție omagială a fost dedicată creatoarei Mitrică Parascchia, azi în vîrstă de 75 de ani.

Amintînd cititorilor că, în fiecare joi, colectivul muzeului oferă publicului prilejul de a se întîlni cu marea artă și de a-l descifra labirinturile, nu ne rămîne decît să dorim ca

valoarea acestui muzeu viu să crească în continuare.

M. CONSTANTINESCU

MONOTIP

Producțiile de satiră și, de ce nu, de umor nu prea se bucură de ospitalitatea periodicelor noastre culturale. Faptul e de natură să mire, deoarece credem că în țara lui Caragiale, Păstorel, Tudor Mușatescu, Brăescu, Bassarabescu, Mazilu pe nițele nu și-au totcit cu toatele vîșul, iar fruntile nu ar ține cu tot dinadinsul să-și mențină permanent încruntăturile unor grave și sifisice salturi metafizice. Așa că pe drept cuvînt putem să ne întrebăm: dar unde ne sînt umoriștii? Cine mai crede în puterea de influențare a cuvîntului scris, și ar fi o aberație să nu credem, n-ar greși în convingerea că publicarea cu regularitate în ogăinile revistelor noastre a unor bune scite sau povestiri de satiră și umor n-ar contribui la consolidarea curentelor de opinii împotriva unor tare ce se încapătinează să persiste. Tarătii nu sînt numai bisnitarii și parazitii, pe care fără îndoială nu trebuie să-i scăpăm din obiectiv. La acestia se mai adaugă sirul destul de lung format din perfizi carieristi, disimulații demagogi, rafi-

nații corupți, versatili oportuniști, noii beneficiari ai unor vechi practici ciocoliste... Toti acestia și alții din același aluat se manifestă atît de evident încît dau impresia că de-abia așteaptă să intre cu bagaje cu tot într-o majoră literatură de biciuire și punere la stîlpul infamiei. Dar spre dezamăgirea noastră, cu rare excepții lucrurile se lasă pe seama radioului și televiziunii care se descurcă după cum auzim și vedem. Sau pe umerii revistei de specialitate, nu destul de rezistenți pentru ca ea să ducă singură-singurică tot greul. De aceea salutăm amplul grupaj de scite și povestiri publicate în revista **Vatra**, 7 (dar de ce sosită în București așa de tîrziu?), sub genericul **Actualitatea satirei**. E un gest pe care l-am dori continuat și permanentizat și de alte reviste. În afară de acest binevenit grupaj, **Vatra** ne mai prilejuieste și alte pagini interesante. La finalul unei „bibliografii critice” în care e prezentat A. E. Baconsky — **poetul și prozatorul**, Sanda Odaie afirmă: „La capătul acestei încercări de retrospectivă fără pretenții exhaustive desprindem concluzia necesității unei ample priviri integrate, pluridimensionale a personalității celui ce a fost A. E. Baconsky

— menită nu să-i uniformizeze sinuozitățile evocative sau să-i estompeze complexitatea, ci să-i situeze axiologic în cultura contemporană”.

TRAIAN STOICA

CARTE

Un discurs poetic fragmentat în 50 de titluri, toate închinare patriei, rostește cu convingere, cu emoție, nu o dată cu forță, Dumitru Udrea, în placheta „La noi în vatră”, recent tipărită de Ed. Ion Creangă. Numele poetului nu este bine știut, el e de mult o prezență activă în revistele noastre. Sintem în fața unui poet matur, cu o lirică de o strălucire autonomă, denotînd un condei dintre cele mai avizate, trecut prin experiențe poetice prețioase și ferme. D. U. aduce în cunoașterea noastră artistică o patrie vie, concretă, tangibilă, nu mai puțin tulburătoare, văzută ca o forță ce transcende sentimentele și ridică actul trăirii, al existenței noastre cotidiene la o valoare de ritual, în deplin acord cu spațiul și timpul: „La coasul de rouă, / În vatra țării, / Plesnește osul alb / În floare purpurie. / Oul de șarpe / Înaltă pragul casei / Cu încă o legendă. / Peste-nălțimea zilei / Cîntă steaua mea bună”. În jurul acestei

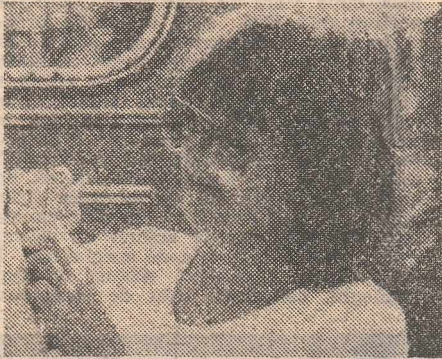
vetre, poetul ne poștește roată, cu minile întinse, încălzindu-ne cu dogorile unor adevăruri și ale unor credințe străvechi, dar rostite proaspăt, ca în această „Viziune de țară”: „Va veni o vreme / Cînd păsările / Vor face cuib / În inimile noastre, / Iar aerul / Va fi mai hrănitor / Ca laptele. / Atunci, / În cumpăna soarelui / Vor răsări / Ideile noastre. / Din clipa aceea / Anii se vor socoti / Începînd de la noi”. „La noi în vatră” se constituie nu doar ca o suită de poezii, oricît de memorabile prin ardența și limpezeala versului, ci ca o sistemă de definiții ale patriei, revelată în acele înfățișări și trăsături ce, fără greș, vor găsi întotdeauna în noi o coardă sensibilă. Patria e „lumina de cu zori”, cînd „Tîrziu se face ziuă în osia de car / Și vesel se aprinde în frunze un izvor”, e Viteazul care „și-a lăsat / Cele trei suflete / La Alba Iulia”, e milniile care se întretaie „în zbateri / De scoatere-a luminii / Din eclipsa păgînată”. Prezidează, în tot și în toate, un simț fundamental al cuvîntului, o distilare superioară a acestei trăiri în cifrul figurărilor delicate, impunînd un poet care, de la prima lui carte, trezește legitime și mari speranțe.

ILIE PURCARU

Cenaclul Flacăra (Cronica 419)

(Urmare din pagina 24)

Un autoportret de la Maria Nagy

În ziua de 31 august, după întâmplările literar-artistice de la Romos, atunci când nimeni nu se mai aștepta, când totul era pregătit de plecare, o pornire entuziastă răsărită ca o scintea a aprins în inimile tuturor membrilor cenaclului dorința de a se întâlni și cu cei aflați în Geoagiu-Băi: oameni veniți din toate colțurile țării prin O.N.T., B.T.T., cu bilete de tratament, la hotelul UNCAP, cu bilete de sindicat, la tabere studentesti... În aer liber, pe ruinele băilor romane, într-o atmosferă excepțională, în câteva minute numai am avut prilejul să aflăm că tinerețea nu tine seama de tratamente, virste sau de vreun orar anume. Dacă surpriza apariției Cenaclului Flacăra în această stațiune a fost totală (au fost necesare numai circa 40 de minute pentru ca vestea să se răs-

pindească și să se adune un public imens) nu mică ne-a fost mirarea când ne-a fost dat să aflăm aici, așezați pe iarbă, în ultima zi a veștii și cîntece noi. Desigur, preponderența au avut-o cîntecele cunoscut, atât de cunoscute încît vocile celor prezenți la microfon erau adesea acoperite de glasurile entuziaste venite din public. Scriind aceste rânduri, chiar în timpul manifestării, am avut certa senzație că ne aflăm în fața microfonului, cu emoțiile unei transmisiuni în direct. Și, la fel ca în asemenea situații, totul se derulează în fața ochilor noștri într-un mod atât de firesc, atât de exact, încît nimeni n-ar putea crede că pentru această intimitate nu numai că nu au avut loc repetiții, dar nu s-a purtat nici măcar o discuție prealabilă. Dacă întâlnirea a fost hotărâtă (împreună cu generosul comitet de cultură al județului) pentru ora 12 și 30. Iar la ora 14 și 30 într-o atmosferă sărbătorească era imposibilă despărțirea de un public desăvîrșit de receptiv. De fapt, s-ar putea pune întrebarea: cine, pentru cine a cîntat și a recitat? Cine a fost adevăratul beneficiar al acestei întâlniri?

Cu certitudine, toți cei prezenți pe isoritul deal din fața taberei studentești, oameni cu zîmbetul deschis, senin, cei mai mulți dintre ei vibrînd profund în mod vizibil la poezia de bună calitate, la o muzică menită să aducă în prim plan înșenărea... Asistăm în aceste clipe la un moment emoționant: se aude „Trăiască România”. Toți cei prezenți se ridică și cîntă. Strălucesc în ultima zi a verii 1981, 31 august.

CONSTANTIN BALACCIU

Pe-un picior de ploaie, pe-o gură de rai... CENACLUL FLACĂRA la Geoagiu-Băi

Opinii

La școală m-au dat / dar nu m-am schimbat...!

Citim cu interes justificat ancheta inițiată de „Flacăra” asupra... dilemei muzicii tinere. Nimic mai potrivit, în acest context, să răsfoim, la antipod, foarte recenta culegere de texte de muzică ușoară, osîndind fără habar la luările în ris, îndreptățite, ale noastre, ale celor ce, volens-nolens, sîntem asediați de asaltul mediocrității, scofînd, iată, urale pe cele mai... rentabile redute. Culegerea în cauză se alătură altora, adevărate mostre de aberații, colecții de neptii de ție-e mai mare mila pentru limba română, pusă să sune frumos în forțepedalele tiranice ale demiurgilor ce se întitulează, girați de Editura muzicală, poezi, de vreme ce sub titlul fiecărui astfel de mușuroi de cuvinte, cutare semnează versurile cutărui cîntecel. Dar să vedem ce mai bolborosec oracolele inspiraților artiștici de serie A!... Alături de bruma citorva versuri adev... semnate de Eminescu, Blandiana, Beniuc, puse în fața broșurii (2 coli editoriale!) (tiraj gras) pentru a ne lua fața, pășunîștizează grosolan și voios Aurel Felea care, în alteregoul său liricoid, face un popas la Hanul Ancuței... Să vedem ce notează în febra facerii de vorbe „La Hanul Ancuței / s-a-nceins mare sfat / căci dulce în crămă e viața / Dar oricît de dulce / e vinul gustat / mai dulce ca el e hangia!”

Asta nu e nimic! Dacă viața rimează cu... hangia, intrăm, mai încolo, în filozofia existențială, pentru care Sasa Georgescu, textierul cîntecului „Tăcerea nu-i de aur”, conchide cutremurat de revelații de falsă sorginte... populară, invocînd zicala care nu prea sună cum le invocă, conchide așadar că „Tăcerea nu-i de aur /

mai bune-s vorbele...” și că „Dar n-ai s-aduni nimic din tot aurul zicalii”, dacă, deci, nu valorifici (scopul senza mijloacele), vorbele. Păi da! Valorificarea vorbelor — iată miezul cesitei! Tot domnia-sa zice că „La școală m-au dat / dar nu m-am schimbat...”. ...Păi de ce nu, tovarășe? îndrăznim noi, observînd că are mare dreptate?! Și acum refrenul: „Nu dăm sfaturi lexicale (!) / mai curînd gramaticale / Verbul: a tăcea, tăcere / E un verb bun dar se cere / o-nțeleaptă folosire / Căci și „a vorbi, vorbi” / E un verb ce se impune / Dacă ai ceva a spune!” Deci! Ce vrea să zică „poetul”? „Poetul” vrea să zică una-alta, despre ceea ce am vrea chîr noi să zicem! Că „dar a zis-o Eminescu, appropo de „cuvinte goale ce din coadă vor să sune”... O altă ciudățenie ne întîmpină citeva pagini mai încolo: pur și simplu, Eminescu are nevoie, în viziunea autorului Ovidiu Dumitru și productiviei Margareta Pislaru (pe care o apreciem), de, nici una, nici alta, decît coeziunii, pentru ca să iasă ceva hibrid, evident în defavoarea originalului... „Ca o manie de boare / Fără somn, fără amurg / Strigăt între cer și mare / Valuri, valuri, sticluri curg” parodiază autorul intrarea într-un refren ciudat compilat în ceea ce numește „după Eminescu!” („Păsările nu mor niciodată”). ...Distinsul compozitor Nicolae Kirulescu se distinge, din păcate, mai puțin fericit cînd compune și textul cîntecului „De mă supăr vreedată” sau „Dir lir li li!” Ce va să zică Dir lir li? Dar să dirilirim și noi, odată cu D-sa: „De mă supăr vreedată / Cînt și-mi trece îndat’ / Dir lir li, dir lir li / dir lir lir lir lir li!” Și, mai departe: „ăsta e felul meu / nu-i ușor, da nici greu!” Pe urmă: „De-ai-a cînt și cînt mereu / cînd iubirea mă înhață / rid de ea că e hoată!” D-apoi-cum! De hoji trebuie să ridem! Dirli dirli mai departe, prin cîntece fără moarte! „Unii zic că n-au noroc / Că oricît se trudesc / totuși nu reușesc / ci doar cu necazuri se-nțînesc”... axiomîzînd transparent că „cine astfel se gîndește / drumul vieții îl greșește / Mult mai bine / Esă faci ca mine.” O fi rentabil? Harry

Negrin face ce face și ne face...educație județeană. Știe și se vede de la o poștă, încotro bate vîntul! Cine nu-și iubeste județul nu-și iubeste țara! Așa, că „Pe harta țării, floare, / dintr-un buchet mare mare / Floare-albastră de nu mă uita / Județ cu soare-n gene / și-n păr de consinzena (?) / ce fac să bată inima / ... Aici e omnia / Aici e hărănicia / Aicea este casa mea / Unde-am crescut spre cer / Vis în beton și fier / În locul vechilor poteci, / ș.c.l. Noroc că vine, implacabil, metafora revelatorie din refren: „sudețul meu, frunză de trifoi / De-ai cu patru foi, zbor de ciocirli / Mai sint și alte locuri / Cu cîntece și jocuri / Nu zic nu, că sigur e păcat!!!”. Te iau fiori și-ți zici: „Măi, să fie, nu mai plec din județul ăsta al meu nici să mă cheme redactor la Flacăra!” Cum să plec de-aici cînd „iar omul de pe-ace / Cînd ziua bună-ți zice / Și sufletul pe loc și-a dat !!!” (același autor). De ce să-și dea omul sufletul și tu să o iei din loc, nerecunoscător? Asta nu! Dar vorba lui Sasa Georgescu, „Viața nu-i un hanșet / Unde poți intra fără bilet / Fără bilet.” Păi sigur, Alexandru Mandy explodează în terifiantă viziune a muzei (muză care se-amuză!) prezentîndu-și recunoștința în fața ivirii ei atît de generoase: „Bun venit, izvor nebul pentru-nțitul meu poem / Bun venit osîndă bună...” Osîndă, da, însă pentru cine? Eroul cîntecului „M-a întrebă”, al lui Mihai Maximilian, are coșmaruri shakespeariene, cînd, deodată, în plină noapte, „din vis m-a trezit / C-o-nțrebare, perna mică de dormit...” Avaturile creației, deh! Noroc că nu era cealaltă pernă mică, de mîncat, de pîldă! Conștient de misiunea textierului în literatura română, tot el, într-o criză mănoasă a conștiinței creatoare, se divulgă fastuos: „Că drumul este lung și nu-i ușor de scris / Numai cu cîntece și vis”. Într-adevăr!... Viziuni (breugeliene) are și Tania Lovinescu, hașurînd sabloanele cu rozbombonuri gen: „Casele par decupate / dintr-o altă lume / (lumea de apoi? n.n.) Plopii cu mindrie-și poartă / schița în cărbune”. Te face scrum, nu alta! Diana Turconi face cu sîrg pîrtie în nămeții stî-

melor care ni se desfrunzesc în urechi pe undă lungă să ne-ajungă, semnînd o subtilă idee cosmogonică după ureche, adică lăutărește, să fim în tonul muzicii, adică „Cum zicea un poet demult / (sic!) E lumea-nțreagă un simbol rotund / De nimic nu o poți lipsi / Căci ea e un tot de armonii”. Asta era, care va să zică! Dar, pentru a sfîrși „dialectic”, nu-i așa, trage un chiot de bucurie optimizantă, inscribind în marmură, o strofă cu năluciri de epitafor: „Pieptul stîncă tu să-l faci / De-i nevoie lupta s-o înfrunți / Pruncii lumii ca brazil înalți / Și ca florile să îi creștem!” Eugen Rotaru, aliniat și el cu osirdie, pe care o bănuim, scepticii cum sintem, suspiciosi, recunoaștem, benefică, zice că „Lasă lumea să vorbească, ăsta-i rostul ei / Lingă miere, fiere adunînd / Ea te învinge cînd începi să plîngi / Dar ai dreptate atuncea cînd învingi / Ce-i pasă lumii dacă tu greșești?” „Uite că-i pasă! Fiindcă greșeala costă bani. Bani care ar putea sluji tipăririi unor versuri adevărate, bani care sînt al tuturor. Bani statului. Tot întrebări de acest soi, asupra cărora probabil că meditează cam toți textierii prezenți în broșura buclucașă, pune, sugerînd și un răspuns, Corina Brăneanu: „Cum să treci aitea piedici / Amintite-n zeci de predici? ...Oare cine le... predică celor ce, nu-i așa, trudec la binel muzicii usoare, mai bine zis usurate cum e, cine le predică, moralisti răi și puși mereu pe hartă, tot felul de critici, niciodată mulțumiți? Încheiem cu o posibilă replică pe care o dă tot un semnatar al perseverenței colecții de „cîntece preferate”, anume Ovidiu Dumitru. „Nu ani aduni în viață / Oricît ai vrea să vrei / Aduni trăind, să știi, / Tot ce-ai făcut în ei / Cu-aceleși joc subtil...” s.a.m.d.

Și astfel stînd lucrurile, cine se miră că muzica tină, singura care a înviorat, prin prezenta versurilor adevărate, dar și, deseori, prin simțire cu-adevărat a noastră, muzica ușoară la urma urmei, este privită cu ochi încetososi de cei ce pină una alta, tac și fac. Fac jocul mediocrității nedismulate, dar probabil, nu degeaba. Din punctul lor de vedere.

EUGEN EVU

Muzica tină — un deceniu de singurătate? (I)

Sîntem în seara zilei de luni, 10 mai 1971. O seară senină și caldă, de vară timpurie, care parcă îngreuiază forțata și agitația unei mulțimi de tineri în căutarea unui bilet în plus. Pînă și profesioniștii vînzării biletelor la suprapreț au rămas cu buza unflată, făcînd eforturi de a înțelege evenimentul care i-a luat prin surprindere. Un camion cu instrumente muzicale sugerează citorva tineri o soluție de ultimă clipă. Portarul de la intrarea artiștilor îi întreabă:

— Sînteți pe listă?
— Sîntem cu instrumentele!
— Graba și agitația care domnesc în jurul Sălii Palatului favorizează acelor tineri fanșa de a pătrunde.
La ora 20 are loc deschiderea celui de-al II-lea Festival național de muzică pop, organizat de Institutul de arhitectură „Ion Mincu” din București și Asociația studenților.

Din juriu fac parte: Marin Constantin, Romulus Vulpescu, Ascanio Damian, Voicu Enăchescu, Aurel Gherghel, Alexandru Mandy, Octavian Ursulescu, George Grigoriu, Mac Popescu, precum și regretații Catinca Ralea și Richard Oschanitzky.

Seara debutează cu formația „PHOENIX”, căreia îi urmează apoi „SFINX”, într-o formulă inițială cu Andrei Aldea, Corneliu Ionescu — chitară bas și Marian Torimac — baterie, formație care obține un binemeritat succes cu melodia „Șir de

cocori”. Evoluează apoi formația „ROȘU ȘI NEGRU”, alcătuită atunci din Nancy Brandes, N. Dorobanțu, F. Marcovici, O. Lipan, D. Grigoras, care prezintă un fragment din opera pop „SOARE ȘI VINT”. Succes deplin, reacții spontane în timpul concertului, eveniment al serii!
Și iată că, înainte de încheierea primei părți a serii, încheiere marcată de formația „CHROMATIC GROUP”, își face apariția pe scenă MIRCEA FLORIAN, căruia în program i se adaugă înaintea numelui cuvîntul FOLK. Florian prezintă în această seară un colaj: zgomot — semnale, lumină — idiofonisme, poezie — muzică, în următoarea succesiune: „Copaci pălării omului ud”, „Galben de iubire tăiat”, „Jumătatea asta”, „Paralele intersectate”, „Vevești subacvatică” și „Podul de piatră”.

Poate că nu în concurență, dar în orice caz în ambianța unui festival prin excelență pop, într-un moment de plină ascensiune a genului în rîndul publicului nostru tinăr un singur cîntăreț, însoțit de o chitară, dezvăluind auditorului linii melodice simple însoțite de texte care se dovedeau a exprima mult din personalitatea unui tinăr, Florian dobîndea un succes răsunător, poate identic cu al acelor formații care vehiculau, prin bogăția instrumentelor și a „stațiilor”, compoziții policrome, ample tablouri muzicale, pline de imaginație și sugestie, așezate pe o concepție unitară de dezvoltare a temei

și care, în multe momente, ajungeau să domine sala.

Partea a doua a programului este deschisă de formația „METRONOM”, alcătuită din Liviu Tudan, Ucu Bratu Voicescu, Nicolae Enache, Al. Ureche, Georgeta Sandulescu — soprana, formație care oferă publicului fragmente din lucrarea lui Liviu Tudan „SINESTEZIE” care ațucea în fața publicului nu numai o concepție muzicală, ci și una scenică, pentru că, alături de instrumentiști evolua pe scenă și un „grup plastic” într-o osmoză deplină cu sugestia muzicală, evoluție dublată și de ambianța luminoasă, meluculos studiată. Succes răsunător, entuziasm, cu certitudine un alt eveniment al festivalului.

Și iată că, din nou, în plin moment de penetrație și de surpriză pe care îl oferă pop-ul, se produce același paradox ca în prima parte a serii: o cîntăreț cu o chitară, interpretînd o compoziție proprie și o piesă de Joan Baez, reușește să stîrnească același val de aplauze, ca după evoluția „marilor formații”. Pe scenă se afla studenta în anul I la Facultatea de filologie din Cluj-Napoca, MARCELA SAFTUC. Momentul era marcat în programul de sală tot prin cuvîntul FOLK. Cîți dintre spectatori de atunci și-ar fi putut închipui că acest cuvînt va fi în stare să pricinuiască unora momente de insomnie și nervozitate verbală?

Și în continuare seara oferă un alt eveniment datorat unei elaborări de înalt profesionalism al formației „OLYMPIC 64”, care prezintă un fragment din opera-

pop „KARMA-KALIYNGA”, compusă de D. Inglesis, Dorin Liviu Zaharia, Dan Dumitriu, Costin Petrescu. Libretul conținînd texte din Dante Alighieri, Rabindranath Tagore, Serghei Esenin, Mihai Eminescu, Erik Karlfeld, Ion Mircea și Dorin Liviu Zaharia.

Orele au depășit estimările din program, dar nimeni nu pleacă, spectatori se simt bine alături de trompeta lui Petre Magdin, care conduce „MODERN GRUP” și prima seară a festivalului se încheie cu aplauzele oferite formației „SUPER GRUP”, precum și întregii serii, ca și celor care au muncit pentru ea!

Tirziu, după ora 24, cînd luminile Sălii Palatului se sting parcă pentru a pregăti strălucirea dintr-o seară ce va urma, Romulus Vulpescu îmi spune în umbra acelelor minunate seri de mai, pe cei citiva metri parcursi împreună: „De ce nu am acum un impresar, să arăt occidentalului că băieții noștri au depășit cu mult spectacolele de tipul „Hair”? Cu siguranță, la o ațea ARIA dormea!”

În „Luccafărul” din 15 mai 1971, SĂNZIANA POP nota în legătură cu acest festival: „Toată lumea cîntă pentru toată lumea și la un loc. Eu nu știu de ce-i spune muzică „pop”. „Pop”. „psihedelic”, „underground”, cuvintele astea sînt ca bețele colorate, cel mai adesea se spun fiindcă fac în vorbire frumos, dar muzica asta e populară și generoasă și cea mai necanonică din cite muzici am auzit. O ieșire în stradă a muzicii este și o ieșire în social și inițiativa este a tineretului și laudele tot ale lui”. MIHAIL STAN

Omul care joacă

Echipa de... zgomote

În general, formula de conducere a echipelor noastre de fotbal este destul de eterogenă. Un președinte al secției, un vicepreședinte care s-ar ocupa cu problemele organizatorice, un secretar care are — sau, mai bine zis, ar trebui să aibă — cam aceleași preocupări, plus obișnuitul corp tehnic, însărcinat prin firea sa să mențină echipa să pregătească și să gindească echipa, nu numai când aceasta trebuie să intre în teren, ci în întreaga sa viață, care este mult mai complexă decât își pot închipui foarte mulți. Toată această suflare lumească privește și ea destul de des spre Olimp, nu pentru că ar iubi și acum legendele mitologice, ci pentru că inclusiv președintele C.J.E.F.S.-ului local poate avea idei fotbalistice ce se pot răzuna atunci când „schema” echipei nu le ia în seamă. Puțin mai prozait și mai simplu, o echipă de fotbal este condusă la rândul ei de o echipă formată, și ea, din câteva mici echipe. Cea care ia decizia de pe pantele sau din virful Olimpului, cea organizatorică, cu președintele, vicepreședintele și secretarul respectiv, în sfârșit, cea tehnică, cu doi și uneori chiar mai mulți antrenori.

Amințeam acum trei săptămâni de necesitatea existenței în această schemă generală a unui director tehnic, personalitate complexă și obligatorie în viața formațiilor. Știindu-i trecutul, simțindu-l și conducându-i prezentul, el poate hotărî mai bine viitorul; dar și pentru că tocmai acesta trebuie să fie un liant între cei care conduc organizatoric, antrenorii care conduc tehnic și, firește, cei care joacă. Cei din urmă sunt, de cele mai multe ori, cei mai importanți. Acest director tehnic a existat în fotbalul nostru, a dispărut o vreme și iată că, firav, încearcă să redimensioneze potențele echipelor primei divizii. Când se găsește (greu) este îmbrăcat în haina vicepreședintelui secției, iar atunci când secția face parte dintr-un club este și acolo tot vice..., fotbalul având nevoie de oameni siguri și puternici în luarea deciziilor cerute de această funcție. Echipa

tehnică a căpătat și ea forme actuale destul de interesante. Sunt echipe cu doi antrenori, unele cu unul dintre ei și jucător, altele permițându-și trei și chiar patru. Rău nu este, mai ales dacă pot fi remunerați. Privind fotografiile unor echipe renumite, se pot distinge alături de jucători, trei sau chiar patru „tehnici”. Numai că, în acest „team work”, cum spun englezii, în care intră și medicul și masorul, fiecare trebuie să știe foarte precis ce are de făcut, astfel încât în asamblarea muncilor să se realizeze cât mai bine, iar angrenajul echipei să meargă și să se prezinte la fel.

Cred că în această „echipă de muncă”, pe care englezii o stăpinesc destul de bine, noi ne mai incurcăm sarcinile, a jungându-se de prea multe ori ca secundul să caute și să aducă jucători, antrenorul principal să facă foaia de arbitraj, secretarul sau vicepreședintele să dea indicații tactice propriilor jucători sau chiar arbitrilor, președintele să circule pe margine odată cu tușierii, dacă propria echipă joacă la ofsaid, pentru a se semnaliza, iar de sus Olimpul să arunce „bombardamentele albastre”, când s-ar indica trănete, și invers, nefiind nici el mereu la curent cu ce-i pe la șes.

În acest tablou în care culorile pot fi puțin impresioniste, este normal ca personajele să devină destul de repede atotștiutoare. Astfel, în mintea fiecăruia începe să mijască, precum tulelele pe față, geniul. Acum, pericolul e mare! Sunt antrenori ce se pot crede demni de Olimp, președinți ce devin mândri de meniuri mult mai rafinate și mai medicinale (un termen hazos al lumii jucătorilor când vine vorba de medicina sportivă) decât doctorii, în fine, parcă „echipa de muncă” pleznește de competență enciclopedică fotbalistică. Sau poate că tocmai această competență specifică și obligatorie fiecărui component al „echipei de lucru” a formațiilor noastre mai lipsește fotbalului nostru.

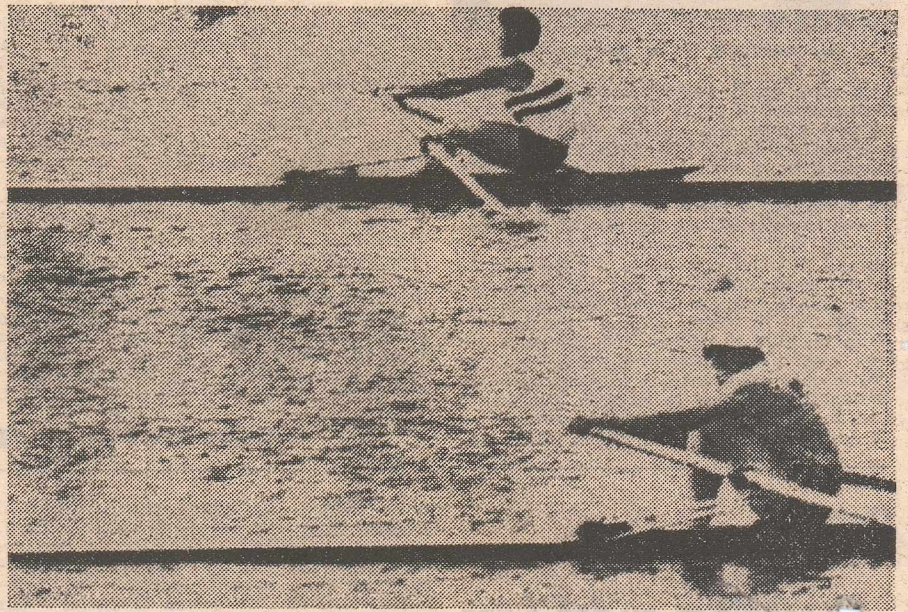
Sigur că succesul de mai lungă sau mai scurtă durată al unor echipe bine puse la punct se explică și prin evitarea acestor anomalii prezentate mai mult ca pe o temă de meditație, în care esențialul contează. Adică, să-și vadă fiecare de treaba lui, dacă și-o știe?!

CORNEL DINU

Sanda Toma, din nou campioană mondială

Sfârșitul lui august a oferit, din punct de vedere sportiv, o bogată activitate internațională, în care au fost antrenate, ca de obicei, și tricolorii. Dacă la mondialele de lupte greco-romane de la Oslo, băieții au cam dezamăgit, doar Ștefan Rusu și Ion Draica fiind onorați cu bronza, puțin, foarte puțin față de pretențiile și tradiția școlii românești (vom discuta despre asta, pe larg, săptămâna viitoare, după revenirea delegației din capitala Norvegiei), în schimb canotoarele, prezente la campionatele mondiale de la München, ne-au adus noi satisfacții, adăugând succese de prestigiu salbei de performanțe internaționale ale canotajului feminin românesc.

născută în Ștefăneștii Botoșanilor a rămas, după 3 ani de concursuri, neînvinșă, performanță fără egal în istoria probei și, probabil, a canotajului feminin. Sanda, să reamintim, a început sportul ca atletă, antrenorul Gheorghe Georgescu visând să facă din ea, la Cîmpulung Muscel, o aruncătoare de greutate de elită. S-a înfrupt însă ea, în toamna lui 1976, profesorul Corneliu Răduț, s-o vadă la Timișoara, unde Sanda venise ca să dea examen la Institutul de educație fizică, nominalizînd-o imediat pentru canotaj în cadrul unei ample acțiuni de selecție declanșată de federația de specialitate. În 1978, Sanda a câștigat, alături de Olga Homeghi, cel dintîi titlu de campioană

Peste câteva clipe se va da startul în finala probei de schif simplu a campionatelor mondiale de canotaj feminin de la München. Ca de obicei, româncă Sanda Toma, în plan apropiat, ușor de recunoscut după cascheta albă, va țîșni ca din pușcă și va trece prima linia de sosire, devenind campioană a lumii.

Scurt, foarte scurt

Joia trecută, a avut loc, la sediul federației de fotbal, o ședință de lucru la care au luat parte conducătorii și antrenorii echipelor ce furnizează jucători naționalei. Meciul, din 23 septembrie, cu Ungaria e privit, iată, cu maximum de seriozitate. Cu toate acestea, în „amicul” cu Vojvodina au fost folosiți Turcu și Șoiman?! Speră oare selecționerii să-l confrunte cu Nylassi și Fazekas?! ● Programat să officieze, la centru, partida Grecia — Suedia din 23 septembrie, arbitru Romeo Stîncan va primi mult rîvnitului ecuson F.I.F.A. El nu mai are mult pînă la 50 de ani dar, vorba cuiva, mai bine mai firziu decît niciodată ● Anca Pătrășcoiu, învingătoare în Concursul Prietenia pentru junioare, se anunță ca o mare speranță a inotului nostru. Ea a fost descoperită, la Baia Mare, de Gheorghe Dimeca, dar s-a antrenat, o vreme, cu tatăl său, fost jucător de volei?! În prezent, deși spatisită, Anca se pregătește cu Gica Manafu, specialist în probele de bras în care, dealtfel, a fost și campioană. Normal ar fi, e o propunere, ca tinăra performeră să fie dată în grija Cristinei Soptoreanu, spre a se antrena alături de Carmen Bunaciu. N-avem, cel puțin în materie de inot, atîtea talente încît să ne permitem să le irosim pe cele care sînt ● Un alt arbitru român de fotbal peste hotare Mircea Salomir la meciul de tineret Turcia — U.R.S.S., din 6 octombrie ● Reformă în fotbalul bulgar. S-a hotărît, recent, ca diviziile B și C să fie reduse, din 1982, la cîte o serie cu 14 echipe fiecare. După 28 de ani și 40 de selecționări în națională, jucătorii vor putea evolua în străinătate. Se zice că Feijenoord se interesează de Jelenskoy iar Wiener S.K. de Petkov ● Tevatură mare, simbătă, la Vilcea, după Chimia — Universitatea 1-0. Spiritele s-au incins și „secundul” craiovean l-a făcut k.o. pe președintele Chimiei, care n-a rămas, se pare, nici el dator?! Federația caută adevărul ● Antrenorul echipei Dinamo, reputatul tehnician Nicușor, motivează lipsa lui Mulțescu din echipă prin faptul că, după propria-i mărturisire, fostul internațional „joacă 80 la sută în atac și 20 la sută în apărare”. De la o diferență de optică s-a ajuns, iată, la una de procent, de unde se vede că matematica câștigă tot mai mult teren în fotbal ● Un om necăjit, în aceste zile, Ion Voica. După 1-1 cu „U”, în „Regie”, Sportul a pierdut fără drept de apel în fața lui Dinamo. Mulți l-au acuzat că, în partida cu clujenii, l-a păstrat în poartă pe Lazăr, ținîndu-l pe Speriatu pe banca rezervelor. Nu fără umor, Voica zicea: „înainte de meci, nimeni nu mi-a sugerat să-l bag pe Speriatu, căci Lazăr apăsase în primele etape foarte bine. După meci însă, toți mi-au reproșat lipsa de inspirație”. După partida cu Dinamo, în care proaspăta achiziție a Sportului a greșit adesea, socoteala e simplă, ce mi-e Lazăr, ce mi-e Speriatu?! ● În clasamentul revistei olandeze „Football International”, naționala noastră e creditată cu locul 10 în ierarhia celor mai bune echipe din Europa. Fără eșecurile din Israel și Danemarca, ea ar fi ocupat poziția 6-7. Lider în acest clasament ce ia în considerație și intil-

nirile amicale e Belgia ● Ștefan Covaci despre meciul pierdut de „Poli” la Leipzig: „Moise e vinovat la primele 3 goluri”. Și, adăugăm noi, Păltinișan la toate 5 ● Duminică dimineață, antrenorul echipei U.T.A., puțin vorbărețul Ștefan Czako, ne-a mărturisit, telefonic, că ratările lui Coraș din fața porții lui Balazs (F.C.M. Brașov) au fost gata-gata să-i producă un infarct. Autorul golului cu numărul 25 000, Vaczi, a recidivat într-o întindere la genunchiul drept, el fiind în curs de restabilire. Mai rău e, dacă am înțeles bine, că atmosfera la Arad a devenit apăsătoare ● Fostul antrenor al naționalei, Robert Cosmoc, conduce Centrul de copii și juniori al clubului F. C. Argeș, pregătind totodată echipa de speranțe. El se plînge de numărul și calitatea mingilor pe care le are la dispoziție ● Kalman Meszöly, selecționerul reprezentativei ungare după turneul din Spania: „avem probleme cu jucătorii care evoluează peste hotare”, căci cluburile lor nu vor să le dea drumul decît cu 3 zile înaintea meciului cu România („Nepsoport” din 25 august). Reamintim că Fazekas joacă la Antwerpen, Balln la Toulouse, Martos la Liege, Müller la Murcia, Meszaros și Mucha la Sporting Lisabona ● Meciul cu Ungaria va fi arbitrat de austriacul Erich Linemayr, binecunoscut în fotbalul internațional. El vor seconda concetenii săi Wolfgang Klockner și Josef Bucsek, ultimul fiind una și aceeași persoană cu cel care a condus returul confruntării Lokomotive — „Poli” ● Remarcabilă atenția și omnia cu care clubul Steaua se îngrijește de refacerea lui Ralea și Majaru, accidentați încă de la fosta echipă. E un exemplu pe care n-ar strica să-l afle și federația de atletism, care l-a lăsat pe Ilie Floroiu, suspect de hernie de disc, să se descurce cum o putea?! Multiplicat campion de fond n-a dezarmat însă și, după ce s-o pune pe picioare, speră să se dedice marșului. Ii dorim multă sănătate ● Florin Halagian, antrenorul lui F. C. Olt, e ferm pe poziție: „dacă „Sportul” ține morțiș să-l aibă pe Lică, n-avem nimic împotriva, doar că îl vrem pe Mircea Marian”. După unii, Mircea Marian nu-i altul decît viitorul fundaș dreapta al echipei reprezentative. ● Handbaliștii de la Steaua au terminat învingători în turneul de la Doboj, din Jugoslavia, Vasile Stingă fiind cel mai eficace jucător al competiției ● O veste îmbucurătoare și din rugby, Farul Constanța a câștigat la Annecy (Franța) într-o companie selectă, Cardiff, La Voultre, Bourgoin, combinata Romance — Valence și, firește, echipa locală ● Fostul internațional Ion Pircălab antrenează în prezent pe Tehometal, în divizia C. Tot acolo joacă ex-rapidistul Puriș ● Se pare că, în prima etapă de C, la Turmu Măgurele a fost crimă și pedeapsă în meciul Chimia — Petrolul Vidle. Arbitrii bucu-reșteni, în frunte cu „centralul” Romeo Anca, au ținut cu gazdele, în timp ce, cităm dintr-un memoriu al celor din Vidle, „jucătorii Chimiei loveau în mod grosolan și scuipau”. Și cînd te gîndești că cele două formații sînt din același județ?! ● Ilie Năstase a mai făcut o figură! Avînd „un angajament anterior”, el a for-făit în finala de la White Plains, lăsîndu-i locul I lui Lendl. Numai că, orice ar face, noi tot îl iubim. (Ovidiu Ioanițoia).

Confirmîndu-și finalta clasă, Sanda Toma, de multă vreme cea mai rapidă schifistă din lume, și-a păstrat titlul curcîrit la Bled, primind medalia de aur din mîinile lui Thomas Keller, președintele federației internaționale. Adăugînd acestei frumoase izbînzii cele 3 medalii de bronz obținute de echipajele de 2 fără cîrmaci, 4+1 vîsle și 8+1, rotunjim un bilanț dintre cele mai mulțumitoare, superior celui de la Moscova, unde, în cadrul Jocurilor Olimpice, fetele noastre n-au urcat decît de 3 ori pe podiumul de premiere. Dincolo de comentarii, în sport rezultatele vorbesc cel mai bine, iar cele înregistrate, săptămîna trecută, pe apele canalului de la Oberschleissheim probează, o dată în plus, seriozitatea muncii prestată de canotoarele românece, de antrenorii lor, cărora le adresăm, și pe această cale, sincere felicitări. Am avut, să recunoaștem, emoții pentru Sanda în finalul cursei. Plecînd, conform obiceiului, în forță, s-a detașat cu o lungime la mijlocul drumului și se părea că româncă va câștiga fără probleme. Numai că, resimțînd efortul, ea a slăbit, permițînd englezoalcei Mitchell să se apropie amenințător. Ultimul parcurs a fost, din nou, dominat de Sanda și, găsînd resurse, campioana mondială de la Bled și campioana olimpică de la Moscova a rezistat atacurilor furibunde ale adversarelor, trecînd prima linia de sosire. Astfel, studenta de 25 de ani

națională, la dublu vîsle, după care, ajutată și de șansă, Olga îmbolnăvindu-se în ajunul unui concurs de verificare, a rămas singură în barcă, la schif. De atunci, harnică, ambițioasă, perseverentă, a câștigat tot ce-a fost de câștigat, la Snagov, la Grünau, la Bratislava, la Bled, la Moscova, peste tot, înscriindu-și numele în cartea de aur a sportului românesc. Victoriile ei, inclusiv cea de la München, cu siguranță nu ultima dintr-o carieră ce mai are mulți ani înainte, sînt rodul muncii și al sudoare, al modestiei pe care Sanda și-a păstrat-o intactă, fără ifose și fără pretenții, mulțumim pentru această nouă lăudă și să-i urăm, în continuare, altele, la fel de strălucitoare. Rameretele Elena Horvath și Rodica Pușcatu, componentele ambarcațiunilor de 4+1 vîsle (Bulara, Roșca, Banovici, Mihaly+Oancea) și 8+1 (Frintu, Bucur, Furcîlă, Tăran, Onofrei, Naghiu, Zaharia, Bondar+Radu) au fost, și ele, la înălțime, eforturile lor fiind răsplătite de medalii de bronz, deși vișlașele au fost foarte aproape de ocuparea locului 2, cedat în extremis. Nu putem încheia aceste rînduri fără a adresa un cuvînt de laudă antrenorilor Victor Mociani, Gheorghe Gheorghiu, Maria Drăghici și Ion Boicu, ale căror lecții și sfaturi au contribuit la acest prestigios succes al canotajului românesc.

OVIDIU IOANIȚOIA

Sărbătoarea calului de la Arad

Într-o atmosferă sărbătorească, la 24 august 1981, pe baza hipică din Arad, unde se conturează viitorul Hipodrom, 20 000 de spectatori au savurat o grandioasă manifestare în care actorii principali au fost caii, în întreceri sportive, în demonstrații de virtuozitate: cai din R. S. Cehoslovacă, R. P. Ungară, R.S.F. Jugoslavia și cai crescuți în herghelile noastre la Jegălia, Dor Mărunt, Rușeu și Cislău. Asociația sportivă Recolta Arad organizează, în fiecare an, manifestări în colaborare cu asociații sportive din orașele limitrofe din țările vecine și prietene. Festivitatea de deschidere a fost marcată de trecerea prin fața publicului a tuturor participanților, unii călări pe cai de curse sau obstacole, alții în sulky, dar adevărată frumusețe a festivității au dat-o ateleajele de doi și patru cai împodobii cu harnașamente de epocă, în care C.A.P. Dorobant prin frumusețea cailor și a ornamentelor a dat deplină strălucire manifestării. Alinați în fața publicului, aplaudați frenetic de o asistență entuziasmată competiția este declarată deschisă prin cuvîntul inginerului Mihalache I., director general adjunct al D.G.A.I. Arad. S-au disputat 3 curse de trap, o cursă de galop și două de obstacole, de asemenea curse de atleaj în doi și patru cai, dotate cu cupele: Ziridava, Arad, Mureșul și Memoriatul dr. Stevan Petrovici, în memoria medicului veterinar care și-a pierdut

viața pe cîmpul de curse la înagurarea acestor întreceri internaționale, devenite tradiționale. Performanțele înregistrate au fost peste așteptări, iar la obstacole Laszlo F. (Mezohegyves (R.P.U.) cu Diana și Vasile Manolache (Recolta Arad), cu Leopard au sărit obstacole ridicate la 1,70 m. Demonstrații de virtuozitate au prezentat Koch 5 și Csikos din R. P. U., primul un tânăr puțin trecut de vîrsta majoratului conducea din hături cinci cai (3 în față, doi în spate) stînd în picioare pe crupele ultimilor cai, iar cei 2 Csikos îmbrăcați în costume țărănești au prezentat o dresură cum rar se poate vedea. A fost încîntător să privești înhămate la o căruță țărănească din nulele de salcie două lope roabe, cu odraslele lîngă ele, sau patru cai la docar conduși cu măiestrie în cadență de dețilare, sau platforme cu o încărcătură de 10 tone, trase de calul semigreu românesc. C. A. P-urile Dorobant, Timpuși Noi, Avîntul, Steagul Roșu, Semic sau Simand, au dovedit că vîd în aceste animale una din forțele de care are nevoie agricultura, calputere care nu se hrănește cu benzină sau motorină și nu derapează pe terenul mînos din Pecica sau Nădlag. Am asistat la o sărbătoare în care a triumfat calul, acest animal nobil, util, care-ți încîntă privirea și îți umple inima de speranțe, încrezător în viitorul reconsiderării lui.

Dr. R. MUREȘAN

Proverb comentat

Fie și un lup mâncat de oaie

Fie! Să ne inchipuim un masacru în toată legea organizat de sălbaticile mioare împotriva lupilor aflați la stână...

Lupii îl priviră lăcrimos și înțelegător, iar ciobanul îl mângâie între urechile ascuțite pe cel mai plăpând care scheună delicat...

Haita de oi urca repede, gîfînd, limbile roz ale mioarelor atirnavu afară de-un cot, iar clopotul de la gitul oii frunțase suna a îngropăciune...

CORNEL UDREA

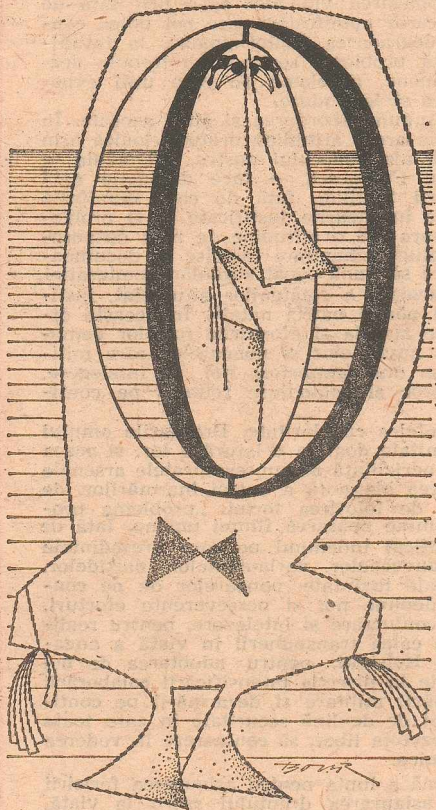
Mica publicitate

PIERDERI

Disparut din ciurda Tiglari, vacă aburie, cu două tăieturi la urechea dreaptă și una la urechea stîngă. Adresați Sibiu, str. Margaretelor, nr. 9. (4861)

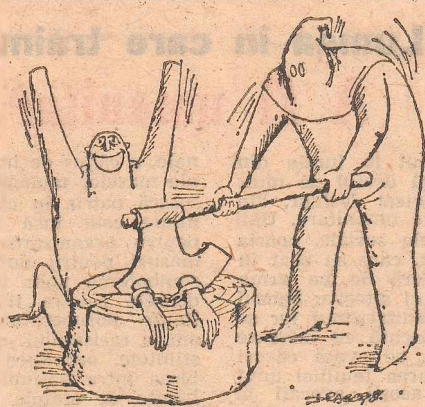
Aforisme

- Cînd birfele îmbătrinesc devin mituri. Dacă ar fi mai întîrziat mult, la întîlnire, aș fi devenit Petrarca.

BOUR

- meteu l-a furat zeilor, a fost ars Giordano Bruno! „Regele e gol” — însă sub straițe minunate.

ANTON DRAGOȘ

- Avea uneori o impresie așa de bună despre el că se credea pitic. Peștii care trec prin ochiul plasei or fi suferind oare de complexul inferiorității?

M. PINZARU-PIM

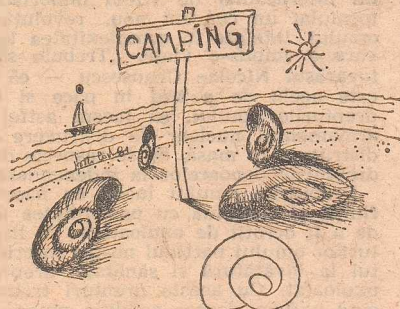
- Să populezi lumea e ușor. Să o depopulezi e ușor. Unde e atunci greutatea? Cînd frica devine palidă, dați-i singe.

STANISLAW JERZY LEC In românește de NICOLAE ARMEȘ

Clarobscur

Între anii 1970 și 1979, profesorul Aurel Leon a dat la iveală patru volume din ciclul intitulat Umbre. Este vorba de o suită de portrete ale unor personalități, fie ieșene, fie legate într-un fel de această citadelă a culturii românești...

Ca orice moldovean și dealtfel, ca orice român, Aurel Leon este un iubitor de umor, paginile sale fiind presărate cu epigrame ale vremilor descrise. Dar, din păcate, unele dintre aceste epigrame — e adevărat, puține la număr — au o paternitate dubioasă sau chiar eronată.

SORIN POSTOLACHE

277) Dar în volumul secund al ciclului, aceeași epigramă fusese atribuită lui Valentin Bude. (Capit. Valentin Bude, p. 26).

Și pentru că veni vorba de Bude, tot la pagina 26 a volumului amintit, apare o altă epigramă atribuită lui Bude: „Valentin, cînd vede via, / Scoate-ndată pălăria / Și salută cu ardoare / Vinurile viitoare...”

Nu ne indoim că, pe viitor, Aurel Leon va purifica paginile sale de aceste inexactități care, oricum, nu aruncă o „umbră” prea mare asupra ilustrațiilor sale Umbre.

GIUSEPPE NAVARRA

Topul restaurantelor (IV)

La Orizont „doapele” se scot cu clienții

Vineri, 28 august, ora 19.30, la restaurantul Orizont din Drumul Taberei. În acea zi și la acea oră, peste un București plin de arșița verii cădea o ploaie măruntă și rece, ca de toamnă. Cu toate acestea, sala mare a restaurantului era arhiplină...

cînd nu se afla alături de ei solista Angela Bejan, al cărei repertoriu s-ar putea lipsi de cîntecele de adulție privind viața nomazilor. Dar cum astfel de probleme nu prea intră în rîndul celor asupra cărora Incognito-ul trebuie să se oprească...

atrage atenția că „se uită lumea la noi, Eugene!” Acestea fiind zise, acord ospătăritei nota 6, celorlalți ospătari, despre a căror promptitudine am vorbit, nota 8, iar restaurantului, în general, nota 7.

INCOGNITO

Restaurantul „Orizont”, șefi de unitate: Gheorghe Gherman și Ion Virtejaru. (La anchetă a participat Dinu Dumitru, șef de sală, bucătar șef: Ion Alexandru; telefon: 45 15 20; Drumul Taberei 14; categoria specială, 10 la sută remiză. Face parte din I.A.P.L. Cotroceni.

— Constatări: unitatea este bine aprovizionată. La data controlului, 28 august, clienții mincau fripturi, creier pane și clasicele garnituri: cartofi prăjiți, sote de mazăre și fasole și pilaf cu ciuperci. În privința asta nici o abatere de la uniformitatea cu care am fost obligați să ne obișnuim. Noroc că nu sîntem nevoiți să mincăm zi de zi la restaurant. Deși la bufet erau salam de Sibiu, brînză, măsline, ospătărița Maria Costache ne-a declarat că nu poate să ne dea nici o gustare, lucru pentru care a fost criticată de seful de sală. Cu această ocazie s-au luat angajamente și am fost asigurați că lucrul nu se va repeta. La bufet mai erau și 31 mas-cote care depășiseră termenul de garanție. Au fost aruncate cu un gest hotărît. Ținuta personalului îngrijită. Făcea excepție portarul care și-a pus uniforma abia după ce a aflat despre ce e vorba. Serviciul este prompt. În salon era curat și plăcut. Formația „Coral”, condusă de Iulian Condu, cîntă bine și nu prea tare. Toate mesele ocupate. Restaurantul mai are o braserie, o bodegă și încă un salon, unde intră consumatorii mai grăbiți și cu dorința de a ajunge mai repede acasă. Remiza de 10 la sută se incasează și aici. Pînă și la bufet, unde în niște navete murdare, sosite de la „Spicul”, își așteptau consumatorii chifle cu care puteai să spargi capul cuiuva. La bucătărie este curat. În condica de sugestii sînt și reclamații. În martie Marian Păduraru a încercat o notă de plată cu 36 lei. I s-a atras atenția să fie mai corect. Marian Păduraru s-a îmbolnăvit de o boală de nervi, dar s-a făcut repede sănătos după care a fost selecționat de conducerea I.A.P.L. și trimis la mare. Conducerea restaurantului inten-

ționează să nu-l mai primească înapoi. Notele de plată, verificate prin sondaj, s-au dovedit corecte.

— Note: calitatea meniului 7; comportarea și corectitudinea personalului 8; eficiența economică și socială 9; ambianța 9; controlul oamenilor muncii 7; nota consumatorilor 8; Incognito 7; Media 7,85.

Observațiile bucătarului: La un restaurant de categoria asta, restaurant reprezentativ pentru un cartier ca Drumul Taberei, mare cit un oraș, cred că ștacheta ar trebui ridicată. Nu se vede nici o încercare de a ieși din obișnuit, din comoditate. Specialitatea casei nu există. La fel specialitatea bucătarului. Lipsesc preparatele de desert. Nu sînt liste meniu cu care clientul să poată confrunta nota de plată. Asta poate da naștere la neîncredere și suspiciuni.

Sesizările echipei: Deși în bodega în care se servește bere la halbă nu sînt nici măcar fețe de masă și nu e făcută nici o amenajare care să justifice asta, se incasează remiza de 10 la sută. Ce se oferă clienților pentru această taxă? Ori să se aducă și bodega la nivelul pretențiilor unei unități de categorie specială sau să se renunțe la remiză. Parcă așa ar fi mai echitabil. Grupurile sanitare sînt de categoria II (cu indulgență).

La ancheta din acest număr au participat: inspector Ion Neacșu și Ion Negrea, șef serviciu producție la „Intercontinental”.

Clasament: Categorie specială, 12 la sută remiză — „Capșa”, „Rapsodia” (10); „Lido” (9,66); „Athénée Palace” (8,83); „Ambasador”, „Budapesta” (8,66); „Carul cu bere” (8,50); „Dorobanți” (8,33); „Havana” (8,00); „Cismigiu” (7,33); „Dunărea” (7,16); „Hanul lui Manuc” (7,00).

Categoria specială, 10 la sută remiză — „Union” (8,00); „Trocadero” (7,91); „Orizont” (7,85); „Doina” (7,71); „Aluniș” (6,33); „Pescarul” (5,00); „Monte Carlo” (4,66).

Categoria I, fără remiză — „Bumbesti” (7,46); „Berceni”, „Gambinus”, „La Pescăra” (7,00); „Triumf” (6,66); „Mercur” (6,16); „Izvorul rece” (5,42).

OPREA GEORGESCU

Rubrică realizată cu ajutorul Inspectoratului comercial de stat și al Asociației bucătarilor și cofetarilor.

Lumea în care trăim

A fi umanitar...

La Helsinki, apoi la Belgrad s' evident în lunile din urmă la Madrid, s-a discutat și se discută destul de mult despre problemele umanitare. Trebuie precizat desigur, din capul locului, ce se înțelege prin problemele umanitare. Unii exclud din sfera acestor probleme dramele sociale, soarta a milioane de oameni care caută de lucru, care se zbat în tentaculele analfabetismului sau care suferă de pe urma foametei. Umanitarismul înseamnă pentru ei altceva: Sensul pe care îl atribuie este strict limitat. Umanitarismul lor se limitează la o categorie: transfuzii. Se discută cu infocare și patetism, se bate cu pumnul în masă, se evocă cazuri iesite din comun, se fac speculații. Unificarea familiei unui transfuzat sau altuia preocupă obsedant pe acești avocați ai drepturilor omului înțelese strîmb, ciudat, discriminatoriu. Căci dumnealor, cei grijiului de soarta omului, n-au lacrimi de vărsat pentru muncitorul șomer, pentru tânărul vlăguit de latifundia feroci, pentru cărturarul copleșit de nevoi din propria țară. Lacrimile lor se consumă doar pentru niște fugari, niște inși logodiți cu trădarea, avizi și gata să calce în picioare totul pentru o himeră inavutire.

După cum se știe, combătînd cu energie teoriile anumitor cercuri reactionare din Occident, care încearcă să reducă drepturile ființei umane doar la unele aspecte — și acelea nu întotdeauna de vitală importanță — partidul nostru a formulat un concept nou, revoluționar privind drepturile omului. Înțelese în complexitatea lor, în interdependența pe care a impus-o viața. „Trebuie să se înțeleagă — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — că primul drept al omului este acela de a trăi în pace și liniște. Dacă vorbim de drepturile omului, să facem astfel încît să se renunțe la armamentul nuclear de distrugere a omului, la armele de distrugere în masă. Să se respecte drepturile omului la viață, drepturile popoarelor la independență și pace”.

Drepturile omului încep cu pacea, indispensabilă fiecărei ființe, și continuă cu posibilitatea de a munci, de a învăța, de a fi ocrotit de exploatare. Pe lista de priorități ale drepturilor omului partidul nostru înscrie dreptul la muncă, dreptul la învățatură și sănătate, dreptul de a nu fi asuprit și exploatat. Cu aceste drepturi trebuie să se înceapă atunci cînd vorbim despre condiția umană. Acestor drepturi Partidul Comunist Român, România socialistă le-a asigurat rezolvări cu adevărat umanitare. Realitatea noastră socialistă este bogată în conștii. Experiența românească demonstrează forța unui popor stăpîn pe destinele sale, capacitatea lui de a-și construi o viață demnă, mereu mai înfloritoare. Desigur, mai avem dificultăți, mai trebuie să înlăturăm greutăți, însă tot ceea ce se realizează în această țară este sora binele și fericirea omului. Din oăcate, mai există oameni atrași de propaganda străină, de iluzia desartă că în altă parte vor găsi pace, și orășul în care s-au născut și crescut, patria moșilor și strămoșilor lor, patria pentru a cărei libertate și independență s-a plătit un greu tribut de sînge. Ei dau uitării totul — părinți, copii, rude, prieteni de muncă și viață, casa și orășul în care au trăit. Ignoră chiar și realitatea lumii occidentale, cu contradicțiile ei sociale, cu șomerii și emigranții ei, cu săracii care se înmulțesc și cu inechitățile proprii unui sistem profund antiuman.

Autenticul umanitarism ar trebui să împună, și nu în ultimă instanță, dezbateră în cadrul unor reuniuni internațio-

nale, a căilor de îmbunătățire a condițiilor de muncă și viață ale maselor muncitoare, inclusiv ale celor nevoiți să-și părăsească patria în căutare de lucru. Gama problemelor umanitare este însă mai largă. Astfel România se pronunță pentru organizarea unor reuniuni consacrate adoptării de măsuri pentru dezvoltarea sănătoasă a popoarelor, pentru combaterea unor fenomene nocive, cu urmări negative indeosebi asupra tineretului, cum sînt consumul de stupefiante pornografice, propagarea violenței și a urii față de om, a rasismului, a oricăror manifestări care pot polua conștiințele, pot duce la degradarea ființei umane, la învrăbirea între națiuni. Iată probleme serioase ce trebuie dezbătute de statele europene, probleme pe care unii expo-nenți occidentali încearcă să le eludeze.

Desigur tematica presupune abordarea și altor aspecte. În această privință România are o atitudine profund logică prin prisma intereselor țării, ale poporului nostru. „România — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — face distincție netă între problema întezirii familiei, față de care manifestă o atitudine înțelegătoare în cazurile justificate — și problema emigrării, față de care are o atitudine de netă dezaorobare”. Aplicarea principiilor umanitare inscrite în documentele de la Helsinki, care să pună capăt stimulării emigratiei, oricărei activități de racolare a cetățenilor altui stat, instigării oamenilor de a-și părăsi patria natală. În această direcție trebuie îndreptate atenția și eforturile forțelor democratice, progresiste, ale guvernelor și popoarelor care militează pentru instaurarea unei atmosfere noi, de înțelegere, prietenie, respect reciproc și colaborare rodnică pe continentul nostru.

Acest lucru trebuie înțeles cu claritate. Drepturile omului nu sînt schematice, limitate doar la o latură a lor, și aceea marginală. Într-o lume periclitată de suorasaturatele arsenale militare și de continuarea aberantă a cursei înarmărilor, de numeroase conflicte și de folosirea forței, „problema problemelor” umanitare rămîne apărarea ființei umane. Iată de ce este pe deplin justificat indemnul pe care președintele României l-a adresat guvernelor, parlamentelor, partidelor, forțelor politice și sociale înaintate popoarelor de pe continentul nostru, de a depune noi și perseverente eforturi, într-un spirit de largă conlucrare și înțelegere, pentru realizarea unor noi pași pe calea transunerii în viață a angajamentelor asumate la Helsinki, pentru adoptarea de noi măsuri ferme și eficiente în direcția intensificării colaborării intereuropene, dezarmării militare și dezarmării pe continent, creării unui climat de deplină securitate în care toate națiunile să se poată dezvolta liber, să conlucreze în vederea asigurării unei păci trainice.

A fi umanitar înseamnă a lupta pentru asigurarea fericirii poporului tău, pentru asigurarea dreptului sacru la viață, pace și securitate al tuturor popoarelor a dreptului la muncă și la o existență demnă, civilizată.

A fi umanitar înseamnă a lupta pentru pacea lumii, pentru o reală destindere, pentru dezarmare.

A fi umanitar înseamnă a face totul pentru ca planeta noastră numită Pămînt să fie mai generoasă cu locuitorii ei, oferindu-le încrederea păcii și certitudinea traiului zilnic.

AL. PINTEA

Ochii și urechile lumii

Bătrîna sepie

E o scenă lungă, uimitor de lungă și fascinantă ca o cobră veghind un safir — cum am văzut într-un telegazet că s-ar întâmpla în Anglia — scena din Henric al IV-lea, cînd bătrînul Falstaff, vagabondul, se joacă de-a regele cu tinărul Harry, fiul suveranului, într-un han. Scenă în care cruzimea și tandrețea par fără hotar, ca și imaginația cuvintelor și a metaforelor care, toate, se îmbrățișează feeric într-o deltă împărătească de înțelesuri. Dar mai ales lungimea ei — pentru ceea ce ne place să numim, cumînți, măsurați și competenți, economia și echilibrul unei piese de teatru — ne stupefiază, ca o vietate a unei alte lumi decît cea a zoologiei umane: bătrîna sepie Shakespeare, cum zice poetul... Bătrîna și mirobolanta sepie... Căci, ce se întâmplă? Infulcînd hulpavi din viață, ca dintr-o găină bine friptă și unsă, cei doi — tinărul prinț moștenitor de tron și vagabondul care nu stăpîncește în fiecare zi decît noaptea unei oale de vin — pun la cale, beți de o vitalitate fără de vîrstă, un vis de mîrire pe cit de perversă pe atît de catifelată în rafinamentul ei: cum le-ar vorbi regele-tată despre unul și despre celălalt? Fiecare va lua în stăpînire un scaun amărit, transformîndu-l în tron, își va pune pe cap o pernă ponosită drept coroană și îl va imagina pe regele Henric al IV-lea dîndu-și cu părerea despre prietenia lor desucheată și patetică. Falstaff, mai întii, va fi rege, iar prințul îl va asculta. Ce înseamnă vizează Falstaff, ca rege, vorbindu-i fiului lui despre Falstaff? O odă pișcheră și somptuoasă. Ca rege, vagabondul își aduce un elogiu sardanapalic, sfătîindu-și fiul să nu piardă prietenia cu un asemenea bătrîn brav, bun, generos, inteligent și voios. (Ceea ce așa și este...) Cînd Harry, prințul, va urca în scaun și-și va pune perna în cap, el va cere, în numele tatălui său, alungarea prietenului dezmațat, laș, nemernic și lacom. (Ceea ce nu-i mai puțin adevărat...) Dacă ar fi taică-su, cum cere joaca, el și-ar prigonii deci prietenul de joacă și vis? E una din acele cruzimi fără de al căror galop n-ar exista niciodată cavalcada și aventura unei prietenii. Bătrînul pehlivan, Falstaff, pe post de prinț ascultător, e ca lovit în piept de o lance, e gata să cadă în plîns și uită orice joc. El îl roagă pe prinț să nu-l alunge, „căci dacă-l alungi pe Falstaff, alungi o lume” — o lume de sublim — cum numai rugămintea demnități vulnerate poate să nască — trece peste genele noastre incremenite în fața unui curcubeu răsfrînt într-un abis. Atunci vine, la han, un armas al regelui, să-l aresteze pe Falstaff dar prințul Harry îl va ascunde și nu-l va preda, și nu-l va vinde. Ce-am spus aici în o sută de cuvinte, e spus acolo într-un milion, totuși impresia nu e, clipă de clipă, decît de feerie, de esențial, de adevăr grozav și paralizant. Scena, enormă, nu face „burtă”, cum ar zice specialiștii: volubilitatea nu aduce a vorbărie; inspirația nu se încurcă în sobrietăți mohorite; nici una din măsurătorile noastre terestre nu e valabilă în cosmosul acela creat după alte socoteli. În fond, regele e el, Shakespeare, care și poate permite — precum alții în taftale — să se lăfaie în adevăruri și să împerecheze cuvintele și sentimentele cele mai mindre și mai spurcate, ca un atotputernic într-o necurmată și voluptuoasă geneză, fără teamă de păcat, de monștri și de reguli.

RADU COSAȘU

Poeți din Luxemburg

ANISE KOLTZ

A publicat 14 volume de poezii în limba de expresie germană, atît în Luxemburg, cît și la edituri prestigioase din alte țări. Deținătoare a numeroase premii și distincții literare, inițiatore a unor manifestări culturale de masă devenite tradiționale. Membră a PEN-clubului belgian, membră a Academiei Mallarmé din Paris.

Impezieme

În om înșeiază
într-o împiezieme
rrea mare
el se dizolvă
devine orizont

În afara vieții mele

Eu văzui în afara vieții mele
viitorul este trecutul meu
mă străduiesc să tin socoteala
zilelor neadevărate
nopților neadevărate

un schelet pluteste
pe sub pielea mea
și se izbește
la extremități

Poate

Poate că sînt
inventia
unui fluviu
inlemnit de frigul
care mă străbate

eu desenez drumurile
umbreii

cuvîntul meu
nu-i decît o legendă a lumii

CORNEL MEDER

Scritor de expresie germană și dialectală. Autor a numeroase volume de versuri, proză, eseuri, printre care și a patru cicluri cuprinzînd cîte cîntece pentru anotimpurile anului, din care prezentăm aceste transpuneri în românește.

Muncitor '76

Ei merg între casă
și locul de muncă

Ei să fie ținuți
sub observație

Din fericire
Sore norocul lor, nu-i așa?
ei sînt dar nu se-adună
ei sărută, dar nu procrează
ei robotesc, dar nu crapă.

Lor să li te adresezi
liric.

E' se vîd în tablou
și sînt mulțumiți.

Rodîngen

Muncitorii
tot nu cred încă:
valoarea lor
de pe piață are
un sfîrșit pretimpuriu.

Politică culturală

Sun unii
este
dreptul numnului
soun alții
este
dreptul moștenit
politică culturală
furicează-te ne lîngă ziduri
umbli în derivă
pe marea moartă
nici un cuvînt
soun unii și alții
soun acestia și
aceia
despre etimologie
nontu că la toți
li-e frică
să nu fie puși
să-si tină cuvîntul

ANNE BERGER

Bibliotecară la Biblioteca națională a Luxemburgului. Volume de versuri în limba de expresie franceză: Mi-e teamă de fluviu (1969), Legea albă Paris (1975), Tandrete oblică (1976), Trup imprevizibil (1978). A fost inclusă în antologiile de poezie: Poezia prezentă (1974), Noua poezie feminină Paris (1975), Timp paralel (1977). Expoziții de poeme-afiș, în colaborare.

În largul ochilor tăi

În largul ochilor tăi
plajele noastre brăzdate
migreză

o haită
de pescăruși
jupeale soarele

îcar plecînd din vară
și tirînd un zbor jalnic
peste septembrie

valurile oprite
și-au pierdut răsufllarea
la marginea mării

Anotimp la limită

prelungesc în mine
alianța pădurilor:
conjug arborele
cu pasărea

s-au spart anotimpuri
într-un tîrg neclintit
umbra dă-n spie umbră
aripa despică țipăt

pană cu pană
noi buchisim un zbor — alfabet
iarnă la limită cu iarna
abia trecută
un ultim cuib
la căldura poemului meu.

Exil

Tronul învins din privirea ta
imi retrimite un trup sălbatic
strigăt pluteste mereu
peste luptele noastre albe
dragostea ta pe gura-mi deschisă
izvor neclintit e plăcerii

îngheață povara cuvintelor
între două săruturi ce-mi dai
noi sîntem iubirea de lipsă
dinaintea iubirii

În românește de
ION LAZU

Lumea se amuză

După „STIRSEL” (R.P. Bulgaria)

Mondo umano ?

Prizonieri și pensionari

Așadar „Voyager II” a trecut liniștită pe lângă Saturn ducând spre alte lumi mesajul pe care, la plecare, i l-au încredințat reprezentanții a 60 de națiuni de pe Pământ. Dar cum faptul l-am evocat în urmă cu câteva săptămâni și, în plus, trebuie să așteptăm eventualul răspuns la urările noastre de bine, sănătate și virtute, adresate destinatarilor interplanetari, să revenim la lumea noastră.

Să nu uităm deci de acele și mai bune, și mai rele care ritmează în felul lor viața de pe planeta noastră. E adevărat, la prima vedere unele lucruri par insolite sau neverosimile dar sînt consemnate aici și vrem, nu vrem, într-un fel sau altul ne izbim de ele sau de implicațiile lor. De pildă, acum, la 36 de ani de la capitularea Japoniei, punctul final în ultima conflagrație mondială, a fost difuzată o știre care surprinde și derutează. Din Port Moresby, oraș din Papuaia Noua Guinee, s-a anunțat că o misiune niponă se va deplasa într-una din insulele Salomon, Vells Lavella, pentru a căuta soldați japonezi ce s-ar mai găsi încă acolo. Iată că după ce pelicula aceea vestită cu Stan și Bran — în care primul este pus să păzească un obiectiv militar și o face cu același zel, zile și luni la rind, după încheierea ostilităților, fără a ști aceasta — a fost confirmată de acel soldat nipon găsit prin pădurile filipineze, ajuns apoi autor al unor foarte căutate memorii ale singurătății, luptei și istoriei, situația pare a se repeta. Nouă, această tentativă de a recupera, chiar și după aproape patru decenii, acei prizonieri ai istoriei ni se pare lăudabilă. Întrucît ce poate fi mai frumos decît să readuci un om la o cu totul altă stare decît aceea de a lupta și a ucide chiar și în gînd în urma unui ordin anulat — muș și a cărui existență urmașii și semenii lui se chinuie s-o uite?

E deci o altă luptă derivată din prima și nu ne dăm seama dacă în fond nu este la fel de grea și de dură. Cu toate acestea cred că declarația unui purtător de cuvînt al ambasadei japoneze de la Port Moresby potrivit căruia există rapoarte unde se arată că soldați niponi ar continua să se ascundă în bruscă, trebuie luată în serios. Aceasta cu toate că aceeași oficialitate opina că există puține șanse de a rezăsi supraviețuitori după ce în anul 1943 armata imperială evacuasă precipitată insula Vells Lavella. După cum se vede, sursa citată a pus pe primul plan posibilitatea existenței acestui fapt și în plus vorbește de mai mulți asemenea rătăciți. Dar tot la fel de adevărat este că anul trecut deasupra insulei au fost lansate afișe anunțînd că al doilea război mondial s-a sfîrșit, însă inițial n-a dat rezultate.

Pe de o parte ne explicăm faptul prin aceea că respectivii prizonieri ai istoriei sînt înainte de orice prizonieri ai legămîntului militar, indiferent cită vreme a trecut de la depunerea lui, și, desigur, ai ordinului superiorilor care nu l-au retractat. Pe de altă parte ne mai explicăm faptul și prin funciara neîncredere în ceea ce ei au citit pe acel afiș și realitatea lor înșiși atîta vreme cit acei militari poate sînt capabili încă să-și amintească de fapt că înainte de război au citit una în presa țării lor, iar conflagrația a însemnat cu totul altceva. Dar, desigur, o asemenea posibilă realitate a rătăciților reali din cel de-al doilea război mondial ne face să ne gîndim și la acei promotori reali (dar ca și primii neștiuți încă de opinia publică) ai altuia, nou. La urma urmei, dacă cei dintîi pot deveni din prizonieri, pensionari ai istoriei, cei din a doua situație se vor, poate, miturile și legendele de mine. Cu ce preț?

DUMITRU CONSTANTIN

Lumea se amuză

După NBI (R.D.G.)

Nevoia de planete a Pământului

Locuitorii Terrei cercetează de mii de ani Universul, căutînd să-i dezlege misterele. Dar observațiile făcute de pe Pământ, chiar cu mijloace tot mai perfecționate, au început să nu mai mulțumească. Trebuia mers la fața locului, mai întîi în sistemul nostru planetar, pe urmă, cine știe... Și astfel omul a pătruns în spațiul cosmic, a pășit pe lună. Către celelalte planete care gravitează în jurul lui Helios se trimit, deocamdată, sonde spațiale, cu misiunea de a cerceta terenul, de a deschide drumul. Din această categorie face parte și sonda spațială americană „Voyager-2”.

Lansată la 20 august 1977, „Voyager-2” („Călătorul”) are misiunea ca, trecînd prin apropierea mai multor planete surori ale Pământului, să transmită către Laboratorul NASA din Pasadena cit mai multe informații științifice. La 9 iulie 1979 „Voyager-2” a survolat planeta Jupiter, iar săptămîna trecută, la 26 august, a trecut pe lângă cel mai apropiat punct de Saturn (101 000 km), cu doar 2,7 secunde mai devreme decît fusese programat. La 23 septembrie sonda va părăsi zona planetei Saturn, îndreptîndu-se cu o viteză de 60 000 km/h spre Uranus, pe care o va atinge în ianuarie 1986. Întîlnirea cu Neptun este prevăzută pentru august 1989, după care „Voyager-2” va furniza informații pînă după anul 2000. Ultima întîlnire calculată matematic: Sirius, cea mai strălucitoare dintre stele. Sonda va ajunge acolo peste... 358 000 de ani. Ferice de cei care vor apuca acele vremuri!

Trecerea sondei prin apropierea planetei Saturn a prilejuit transmiterea pe pămînt (în ciuda blocării temporare a camerelor de luat vederi) a unui material imens, a cărui studiere va necesita din partea oamenilor de știință de la Pasadena o muncă intensă, de multe luni de zile, avînd în vedere că ei n-au terminat încă nici analiza datelor furnizate de „Voyager-1” (care a trecut pe lângă planeta Saturn la 12 noiembrie 1980). Dar încă de pe acum au fost deja „decodate” multe informații, care completează ceea ce știam pînă în prezent despre planeta inelelor. Astfel, s-a stabilit că în straturile ei superioare atmosfera saturniană este compusă în principal din hidrogen, fiind străbătută de vînturi care ating 500 de metri pe secundă. În atmosferă se disting vîrtejuri, formațiuni amintînd de cicloanele și anticicloanele terestre. Au fost înregistrate și capate, de asemenea, reproducerea sonoră ale unde/or de șoc provocate de intrarea particulelor vîntului solar în cîmpul magnetic al planetei Saturn.

Interesante sînt și informațiile cu privire la sateliții lui Saturn. Astfel, satelitul Titan, cel mai mare satelit saturnian și singurul din sistemul solar care are o atmosferă proprie, compusă din azot și metan, este lipsit de ionosferă. Satelitul Thetys, cu un diametru de 1 050 kilometri, are un crater enorm, cu un diametru de 400 kilometri, care pare să fie cel mai mare din tot sistemul saturnian. Satelitul Encelade, despre care se credea că nu are nici o formă de relief, se înfățișează dimpotrivă, cu o suprafață presărată cu crătere, dealuri și văi. Aceste forme de relief au o vîrstă de „numai” 100 milioane de ani și ar putea fi rezultatul erupțiilor de apă sau materie încălzită din adîncurile acestui satelit de gheață, similare fenomenului vulcanic. O surpriză a constituit-o aspectul și comportamentul satelitului Hyperion: el are o formă neregulată și nu este sincron (nu arată spre Saturn mereu aceeași față), ceea ce este surprinzător pentru un satelit de o asemenea mărime — 290 de kilometri în partea lui cea mai voluminoasă.

În ceea ce privește faimoasele inele, mult mai multe decît se credea (cîteva mii în loc de circa 1 000), datele furnizate de „Voyager-2” par să conducă spre concluzia că aceste inele ar fi constituite din rămășițele unor vechi sateliți ai planetei, reduși la starea de praf fin ca urmare a nenumăratelor coliziuni. Dacă această presupunere va fi confirmată de studiul ulterior al materialului transmis, știința va înregistra o victorie de seamă, întrucît materia din inelele saturniene ar putea furniza date importante privind formarea sistemului solar.

Dar, cui prodest? Care este pentru umanitate folosul unor astfel de explorări? Care sînt avantajele materiale pentru pămînteni, adică pentru cei care se tot străduiesc să pătrundă în Univers, să-l cunoască din ce în ce mai bine? Căci o eventuală exploatare a resurselor de pe alte planete și aducerea lor pe pămînt sînt cu desăvîrșire excluse. O tonă de zăcămint adusă, de pildă, de pe lună, ar costa sute de milioane de dolari. Ce materiale ar justifica un asemenea cost? Nici măcar aurul curat. Poate doar diamantele, cu condiția să fie suficient de frumoase și în cantități mari. Prin urmare, un comerț spațial nu poate fi luat în considerare. Pămîntul trebuie să conteze doar pe

Iată, văzute de la cea mai mică distanță de pînă acum — fapt ce vine să amplifice uimirea noastră în fața genului uman, în fața puterii sale de a elucida enigmele cosmosului — misterioasele inele ale lui Saturn, inele ce devin parcă și mai pline de taină, într-atît de neașteptată este imaginea lor. Dar, dincolo de insolitul ei, această imagine, plus numeroasele analize științifice efectuate de aparatura „mesagerului” de pe Terra, au declanșat o sumedenie de noi ipoteze privind misterioasele inele

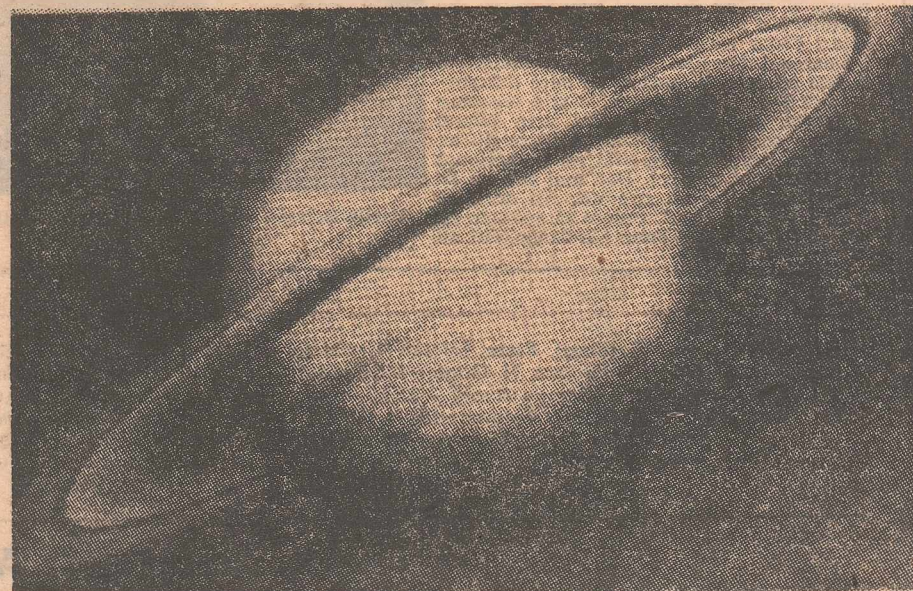
propriele lui resurse, în timp ce materialele lunare vor putea fi exploatate doar pentru dezvoltarea Lunii, materialele marțiene pentru dezvoltarea planetei Marte (ca escale pentru navele pămîntenilor) ș.a.m.d. Și atunci, de ce să ne mai ostenim? Mai bine, susțin destui locuitori ai planetei noastre, să ne ocupăm de problemele, multe și grele, ale Pământului, iar dacă este să realizăm și programe spațiale, să ne limităm la sateliții din jurul Terrei, care să aducă servicii concrete, imediate.

Oricît ar părea asemenea luări de poziție conforme cu bunul-simț, ele sînt combătute cu tărie de mediile avizate. Astfel, se subliniază că este subredă pretenția de a distinge astăzi în totalitate ce va fi util miine și ce nu. Lui Graham Bell, de exemplu, i s-a prezis că aparatul inventat de el (telefonul) n-ar avea nici un viitor. În al doilea rînd, s-a subliniat că cercetările spațiale pot servi meteorologiei, prevenirii cutremurelor etc. Dar de cea mai mare valoare, concurînd cu minele de aur, sînt

informațiile primite cu privire la alte planete. Studiarea acestor informații promise să ne furnizeze date grație cărora să putem găsi pe pămînt, în adîncurile încă necercetate, resurse pe care pînă mai ieri nici nu le bănuiam. Iar aceasta este valabil cu atît mai mult pentru planetele sistemului solar, cu cît acestea s-au născut în același timp cu bătrîna Terra. Pe această linie, descoperind miraculoasă lume saturniană, cu inelele și sateliții săi așa de subtil legați, „Voyager-2” aduce savanților informații inestimabile, care fac posibilă studiarea într-o nouă lumină a Universului, în măsura în care sistemul planetei Saturn poate fi privit ca un model redus al galaxiei.

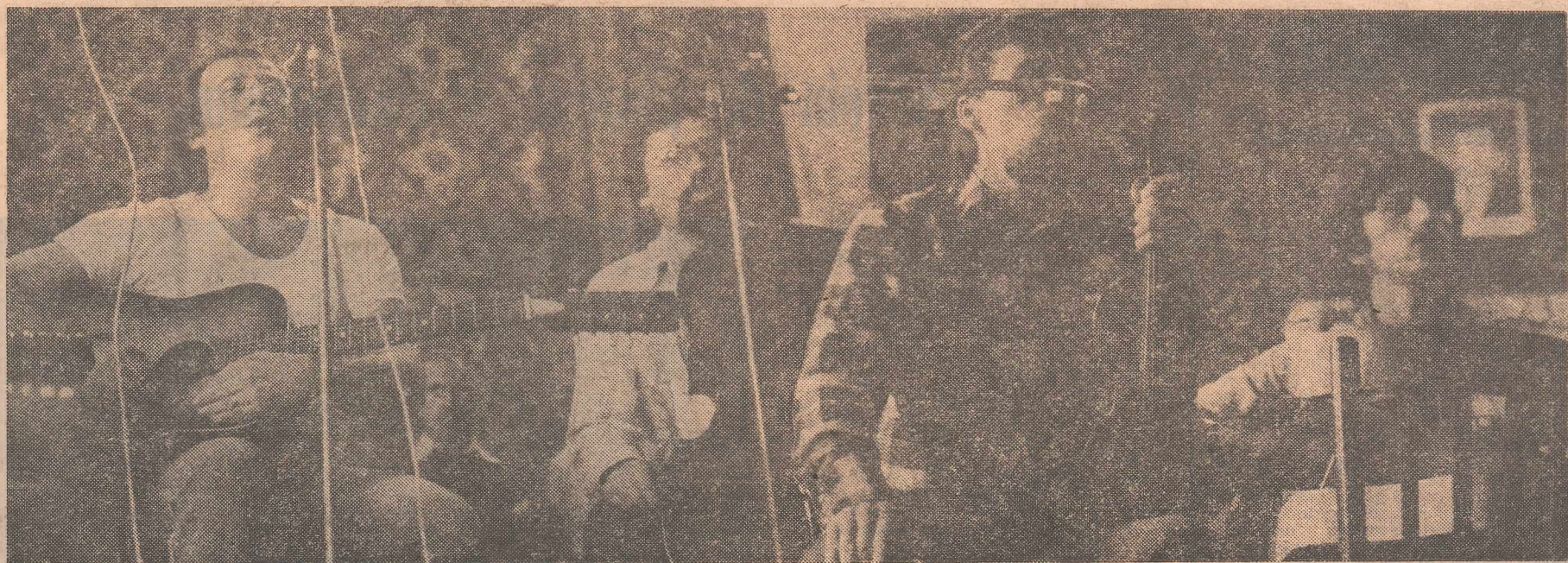
Da, Pămîntul are nevoie de alte planete, dar nu pentru mineralele de acolo, și nici pentru foarte puțin probabila întîlnire cu ființe extraterestre, ci pentru ca, privind la planetele surori ca-ntr-o oglindă, să se descopere pînă la capăt pe sine însuși.

ION D. GOIA

O imagine aproape cunoscută a planetei Saturn, gigantul numărul doi al sistemului solar, și totuși...

Grupul Canon din Hunedoara — o speranță devenită certitudine

Cronica [416, 417, 418, 419]

În cadrul marelui și complexului Festival național „Cântarea României”, formele de manifestare sînt foarte diverse. Nici una din aceste forme nu poate avea pretenția că epuizează complet toate mijloacele de exprimare. Iată de ce muzica tinăru își are locul ei, loc bine definit în acuta dorință a tinerilor de a-și petrece în mod instructiv și plăcut timpul liber.

Am constatat, într-o localitate din țară, fără date prealabile care să ateste existența unei tradiții în acest sens, o disponibilitate deosebită față de muzica tinăru; aceasta spune mult despre organicitatea actului artistic. Căci o artă organică, indiferent de formele ei momentane, interesează spontan pe om. Pe omul de diferite meserii. Nici nu ne-am închipuit noi, noi care facem acest cenaclu, ce nevoie aveau de muzică tinăru oamenii din Romos, județul Hunedoara. Ne spunea primarul din Romos că zilele premergătoare acestei manifestări au fost grele, atât pentru el, cât și pentru cei care au organizat în 29 și 30 august întîlnirea fiilor satului. S-au primit telefoane de la Baia Mare, Satu Mare, Cluj-Napoca, de la Alba, de la Deva. Pină și din comuna Goicea, din județul Dolj. Toate solicitau locuri la cenaclu. Ceea ce ne-a fost nouă dat să vedem la ora stabilită de începere a întîmplării literar-artistice a depășit orice așteptări. Organele de circulație au oprit, fără să exagerăm, sute de mașini să mai ajungă la Romos. Așa că primele probleme au fost acelea de a avea un spațiu corespunzător. Cenaclu a debutat, din acest punct de vedere, prost. S-a înterupt de două ori fiindcă majoritatea celor care au ajuns pină la noua casă de cultură și cei care își ocupaseră un loc încă de dimineață, nu mai dădeau posibilitatea noilor veniți să ajungă în sală. Din cauza freamătului nu se mai auzea nimic. De aceea a fost nevoie ca întîmplarea literar-artistică din Romos să se împartă în două. Cu alte cuvinte, a avut loc un spectacol în casa de cultură de la orele 16 pină la orele 20 și 30 de minute, iar celălalt, în aer liber, de la orele 22.

Cum au fost spectacolele? — Foarte diferite. Dacă primul a fost plin de larmă, de viață, de participare, celălalt a fost un spectacol calm, de comunicare de la suflet la suflet, intim. Am putut vedea încă o dată posibilitățile de exprimare ale membrilor cenaclului, care treceau cu ușurință și cu grație de la o stare la alta. Chiar dacă în sală nu s-a reușit o ordine perfectă de la bun început, pină la urmă ceea ce se petrecea pe scenă a atras întreaga suflare. Afară, în ciuda faptului că oamenii erau mai bine dispuși, manifestarea artistică a găsit o atmosferă senină și blîndă. Deoarece sunetistul Tană s-a datat la licorile locale, nedescurcîndu-se la ora aceea tîrzie din noapte, negîsind imediat soluțiile de rezolvare a alimentării stației — totuși comunicarea s-a produs. Ne putem întreba de fapt ce este arta? Chiar acea comunicare directă dintre oameni. Mesajul ajunge la acela căruia îi este adresat. Și asta ni se pare extraordinar! S-a simțit în cenaclu și o oarecare stingăcie, explicabilă parțial prin lungul timp în care nu a activat. Rotițele nu au acționat, întregul angrenaj nu a acționat de la început perfect. Dar mai presus de orice, oamenii s-au străduit. Au dorit să facă artă și au făcut. Putem să spunem că realitățile cele mai bune ale cenaclului au

fost prezente. Ne putem mindri că diversitatea — care ne-a preocupat cel mai mult — ca și în sezoanele trecute, s-a păstrat. Membrii cenaclului au început însă mai mult decît pină acum să se preocupe de rădăcina folclorică, de cîntecele vechi ale românilor, preocupare insuflată cu vehemență de conducătorul cenaclului. La sarmașile acestuia, Victor Socaciu a putut cînta în cenaclu cîntece emoționante ale istoriei noastre naționale: „Nu uita că ești român”, „Așa-i românul”, la care au participat toți membrii cenaclului. Și fiindcă sîntem la acest fapt, se cuvine o mențiune specială ideii de comuniune de interese: la toate momentele cenaclului au participat toți membrii lui. Apoi se cuvine a aminti și caracterul patriotic al tuturor cîntecelor. Nu țipat, nu doar clamat, ci un patriotism de esență, patetic — cînd a fost nevoie — preocupat de descoperirea eroismului românesc. Figura lui Avram Iancu constituie fără îndoială un subiect predilect al acestui cenaclu, care se mîndrește cu deosebită sa aplicație pentru istoria adevărată a românilor. În acest context eroismul românesc de azi, prezentat de strălucita operă de zi cu zi a președintelui României, Nicolae Ceaușescu, eroism cîntat cu bucurie în cenaclu nostru, are legitimitatea sa fără rezerve, fără strîdine, fără păcătoasa zăngănire de vorbe mari și goale, cu un simț al doazului cu care ne putem mindri. Cenaclu Flacăra a cîntat pe această străveche vatră de daci liberi și neîngenuncheați „Trăiască libertatea / Trăiască România / Trăiască Ceaușescu / Trăiască Tricolorul!”, a cîntat cîntece populare din toate regiunile țării, s-a dăruit cu egală emoție actului artistic propriu-zis, și comandamentelor morale, preocupării pentru lărgirea repertoriului. S-au auzit slăvări durabile ale muzicii care a revoluționat gustul mic burhez, încît între „It's a heart ache” cîntat de Maria Nagy și cîntecul „Săraca inima mea” cîntat de Vasile Șeicarul n-ar putea să existe o legătură profundă, ci din contră. Totuși forța acestui cenaclu e tocmai diversitatea lui: momente de umor, de gravitate și reculegere, momente de muzică de calitate și momente de poezie a unor semnificativi poeți — Ioan Alexandru, Marin Sorescu, Ion Gheorghe... Departe de a fi un fenomen oboșit, muzica tinăru produce satisfacție fără nici un rabat de la calitate. Ea nu a pretins nici un fel de înțelegere condescendentă a condiției sale.

Vasile Șeicarul — o voce în continuă afirmare

Cu tărie bărbătească și tandrețe față de ascultătorii săi, muzica tinăru a arătat că este a tuturor celor talentați. Exodul de oameni care au venit cu trenul, cu autobuzul, cu bicicleta, pe jos, spre Romos și care au participat fără șovăială la actul artistic propriu-zis atît în dimensiunea lui etern omenească, pură și inconfundabilă cît și în dimensiunea lui imediat politică, patriotică, revoluționară, ne-a impresionat și ne-a creat noi obligații pentru viitor. Ne-am dat seama că **acest cenaclu trebuie să existe** și numai niște spirite înguste, interesate de probleme meschin personale, numai niște exclusiviști și niște foști reprezentanți ai muzicii tinere, acriți în rutina de comercializare descalificantă, pot ofensa munca și vocația unor artiști și ai „abilității lor de producție” spirituale: Cenaclu Flacăra al Tineretului Revoluționar.

Am făcut, iarăși, fără voia noastră un experiment. Am dorit să-l facem. Am cîntat în scurtul răgaz dintre cele două întîmplări ale cenaclului, la masă, și ne-am întrebât cîți dintre cei care se laudă cu loturile orchestrale de muzică ușoară și cei care compun cîntece de mase ar avea curajul să fredoneze aceste melodii prietenilor la o masă. Nu este oare marea bucurie a unui artist — profesionist sau amator — de a se exprima și în public și în particular cu aceleași cîntece fără ipocrizie, cu sentimentul că omul își este egal esențialmente în toate momentele vieții?

Să mulțumim aici distinselor și caldelor noastre gazde: Comitetul județean de partid Hunedoara, autorităților de cultură

și tineret, primarului din Romos și tuturor colaboratorilor săi, fiilor satului și satului fiilor, să mulțumim acestei sanse de neuitat pe care destinul ne-a oferit-o de a reinvia Cenaclu Flacăra la Romos, într-un sat de trudă și mindrie, de istorie și nădăjduiri, într-un prîdvor parcă de miere și lapte deschis definitiv pe de-o parte spre Grăditea Muncelului — Sarmizegetusa Decebalica — și pe de altă parte spre frămîntata, mărcata istorie a patriei de azi.

Entuzasmul cu care au fost scrise aceste rînduri — imediat după derularea celor două întîmplări literar-artistice — ne-a făcut din păcate să omitem un lucru care trebuia precizat de la bun început: căi care au participat la redeschiderea, la Romos, a Cenaclului Flacăra au fost Maria Nagy, Mircea Vintilă, Florian Pittis, Mihail Stan, Vali Serban, Victor Socaciu, Vasile Șeicarul, Constantin Dragomir și grupul Canon din Hunedoara.

Cenaclu a avut, sîmbătă 29 august 1981, la Romos, fără public, ședința sa de lucru, menită să definitiveze și nuanțeze programul zilei următoare și să încerce profilurarea viitorului drum al cenaclului. O stagiune de cîteva săptămîni, într-un județ? Poate. O stagiune în Capitală? Rămîne de văzut.

(Cronica 419 la pag. 19)

ANDREI IONESCU

Fotografii de SORIN POSTOLACHE

PROGRAMUL VIITOR AL CENACLULUI

După această frumoasă experiență și înțelegînd că demersul nostru artistic în aceste locuri e abia la început, după o fertilă discuție cu forurile responsabile din județul Hunedoara, putem cu bucurie anunța probabilitatea că, începînd cu mijlocul săptămîinii viitoare,

Cenaclu Flacăra al Tineretului Revoluționar organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra, condus de poetul Adrian Păunescu, va fi din nou prezent pentru o stagiune intensivă în diverse localități din județul Hunedoara.

Astfel, se preconizează spectacole de muzică și poezie pentru minerii din Valea Jiului din care sperăm să nu lipsească localitățile Lupeni, Cimpul lui Negg, Aninoasa, Petrila, Lonea și Petroșani, pentru siderurgii din Hunedoara și Călan, pentru minerii din Brad, pentru oamenii muncii din Pui, Hațeg și Vața, precum și o întîlnire a iubitorilor istoriei, poeziei și muzicii la mormîntul lui Avram Iancu, la Tebea, sub coroanele gorunilor lui Horia, Avram Iancu și al președintelui Nicolae Ceaușescu, de asemeni și două mari spectacole la Ulpia Traiana Augusta Sarmizegetusa (lingă Hațeg) și în capitala județului, la Deva. Nu este exclusă o întîlnire cu tinerii din județ la Costești, la poalele cetății Sarmizegetusa Decebalica.

În măsura posibilităților se va ține seama și de dorința iubitorilor de artă din Simeria și Orăștie de a se întîlni cu Cenaclu nostru.

Asupra tuturor acestor chestiuni și a amănuntelor legate de data, locul și orele de desfășurare ale spectacolelor noastre, făgăduim să revenim în numărul viitor, ajutîndu-ne, cum e și firesc, și de mijloacele de informare din județ.

Flacăra. Redacția: București, Piața Scînteii 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interioare: Secția Viața politică (Mihai Pelin, Dumitru Eliade, Ion D. Goia, Ilie Purcaru, N. Grigore Mărășanu) — 26 00, 25 66; Secția Economie, Știință, Sport (Ovidiu Ionișoia, Lionel Nătescu, Liviu Timbus) — 14 57, 25 59; Secția Cultură-Invățămînt (George Arion) — 25 60; Secția Scrisori, Probleme sociale cetățenești (Adrian Dobotaru, Iuda Octavian, Mihai Stănescu, Margh Nedeleac) — 21 30, 25 58; Administrație — 21 24; Fotoreportaj — 25 42; Secretariat de redacție (Dan Bîlădeanu) — 21 23, 25 69, 20 72; Secretar responsabil de redacție — Nicolae CRISTACHE — 18 48 75, 17 60 10 interior 25 50; Redactor șef adjunct — Nicolae ARSENIU — 18 48 05, 17 60 10 interior 21 28; Redactor șef — 17 60 10 interior 20 32; Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export Import Presă, P.O. BOX 136-137, telex: 11126. București, strada 13 Decembrie

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU